

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Caillaux turista levele

Fallièreshez, a francia köztársaság elnökehez.

Monsieur,

egy elhagyatott ország kellős közepéből írom e sorokat, jórészt exkuzálás gyanánt minden politikai tapintatlanságom miatt, hogy utazásom közben ide-idevédttem. Fontenay vicomte, ausztriai megbízottunk, aki ama városban lakik, honnan a mi kedves néhai Munkácsi Mikosunk került volt hozzánk Párisba, ezen vicomte agyonírta a postámat és tönkre telegrafálta a szállásomat és folyton-folyvást nagy meglepetésekkel kecsgetett, ha rászánom magam és átlépek a mellékösvényen az ő tartózkodásának, nevezetesen a vicomte tartózkodásának területére. Budapest néven nevezte a várost, ahol ő lakik és köztársaságunk valamennyi érdekeit emlegette a látogatás beajánlásakor. Én magam homályosan emlékeztem, hogy valamikor jártam arra felé ezelőtt tizenöt vagy husz évvel, de nem tudtam bizonyosan, hogy az valjon csakugyan Budapest, Belgrád, avagy Bukarest volt-e. De a Kelet, egészen bizonyosan tudtam, hogy a Kelet volt, tehát hozzátartozik turisztikai programomhoz. Mégis jónak láttam, hogy bécsi embereinktől kérdezősködjem az illető hely felől. A felvilágosítások elég különösek voltak. Bizalmasan közölték velem, hogy Budapest Ausztria egyik mellék-tartományának a városá mindjárt Pressbourg külváros után következik, de esetleg most tifusz és a fekete himlő pusztít benne, továbbá nem fungál a vízvezeték, mert a rablók a lefektetett csövek felét ellopták és hamis pénzt csináltak belőle. Továbbá értésemre adták, hogy néhány jól megtöltött pisztolyt vigyek magammal és több különböző zsebembe helyezzem el, hogy ha egyet-kettőt elcsennének tőlem utközben, még maradjon három-négy. Mások a legnagyobb óvatosságot ajánlották, nehogy véletlenül köztársasági szellemű nyilatkozatot tegyek, mert annak a tartománynak a lakossága oly annyira rabszolgaságban neveltetett, hogy az életemet kockáztatnám, felnégyelnének és apró dohányzacskókat szabnának a bőrömből és pipaszurkálókat faragnának csontjaimból.

Más ember e biztatások folytán messze elkerülte volna az említett várost. Én azonban éppen e jellemzés folytán ismertem rá az én kedves Budapestemre és az elhagyatott Magyarországra. Rá kellett ismernem, mert a bécsiek akkoriban, ezelőtt husz esztendővel is éppen úgy beszéltek róla, mint most, holott akkor sem volt igazuk. Megvallva őszintén, véleményem egy

kissé megingott, hátha azóta csakugyan így visszaváltozott az eredeti és sajátosan pikáns jellegű Magyarország és benne az a kedélyes Budapest, az öreg Podmaniczky báróval, aki bizonyosan most is télen-nyáron koczkás ruhában jár, ami igen vidám látvány. Vágyódtam rá, hogy lássam ezenkívül a minden időben feltűrt nadrágu Pista grófot, az ország első gavallérját, aki az angolok Edvárdját megtanította, hogy a sült szárnyast kézből szokták enni, mint a tatárok a lisztel kevert és főzött zöldségeket is kézzel eszik kanál nélkül és abrosz nélkül. Mindjárt itt megjegyzem, hogy egy kis csalódás ért. E tipikus férfiak már elköltöztek e földi világból és helyüket mások foglalták el, kevésbé koczkásan és kevésbé ötletesen, de egészen mások, akik nem akarnak külön egyéniségek lenni, hanem alkalmazkodni kívánnak a mindekori viszonyokhoz. Hál' Istennek azonban a fegyvereimet se lopták el és egészen civilizált alkalmatosságon éreztem valódi expressz-vonaton. A fekete himlő és a tifusz se volt egészen igaz s a vízvezetési csöveket se lopták mind el. Én legalább kaptam valami folyadékot, amit viznek lehetett nevezni, ámbár azt is hallottam, hogy minden héten egy napon szünetel a vízvezetés. Látnom kellett a Fontenay vicomte örömét. A derék ember azt se tudta hová tegyen. Mindjárt egy egész sereg embert mutatott be. Nem olyan hatalmas, torzonborz férfiak voltak, mint a minöket nálunk láthatni magyarok gyanánt, hanem inkább vékonyak, fürgék, kíváncsi, nyugtalan szeműek. Valamennyien papírt és czeruzát tartottak a kezükben és kérdésekkel ostromoltak. Elég jól beszéltek francziául és igen meg kellett értenem a folyton ismétlődő kérdéseiket.

— Kapunk-e pénzt Franciaországtól? Hogy kapnak-e? Mit felelhettem volna rá? Persze, hogy kapnak, mondom. Franciaországtól mindenki kaphat pénzt, aki meg szolgálja. Ha van jó vállalat, am be bele lehet fektetni, hát hadd fekdjön bele a francia tőke.

— És bele fekszik? — kérdezték aztán.

— Bele... bele... mit mondjak egyebet?

— De az értékpapirjainkat nem jegyzik — vetették ellenem a maguk tudását.

— Nem jegyzik? — csodálkoztam.

— Na, hogyha nem jegyzik, annak valami okának kell lennie, tán összegabalyítottak bennünket önökkel!...

— Az ám... az ám... Így lassanként mindent kitaláltak ők is, de én is mindent megtudtam, a mire szükségem volt, hogy egy francia pénzügyminiszterhez méltóan viselhesem magamat. És rájöttem, hogy le kell tagadnom

hivatalomat, rögtön ki is jelenttem, hogy én itt nem vagyok pénzügyminiszter, hanem csak turista... turista... turista... Ugy-e kérem, ön méltányolni tudja ötletemet. A turistával szemben nem léphetnek fel nagy igényekkel, mert a turista otthon hagyja a politikát, a nagy pénzt és a nagy terveket, hanem csak utazik, szabadon, kevés podgyással és gondtalanul.

Magunk közt azonban meg kell valanom, hogy mindaz, amit eddig elmondtam, az egykori belletriszta hajlamu riporternek az ötletességéből származó elmefuttatás. Magunk közt elmondhatom, hogy igenis voltak valamely terveim éppen ama tudat folytán, hogy Magyarország lekötöttsége és Ausztriától való függése, meg a német uralomhoz való viszonya semmit se változott. Gondoltam, hogy anyagi jólétükért tehetünk valamit s ebből nekünk is jut szerény polgári haszon, de több erkölesi előny, hogy azt a szabadságszerető jóra való országot (mert valóban ilyennek tartom) elősegítjük eszményei megvalósításában. De le kellett mondanom a gondolatról. Ugyanis itt mulatásom első napján a vicomte ebédjén megismerkedtem egy urral, aki hivatalánál fogva a legnagyobb ur egész Magyarországon, ez a nálunk nevével eléggé ismert Wekerle, miniszterelnök, nekem egyuttal szűkebb kollégám: pénzügyminiszter. Igen jól táplált, lassu, járásu állandóan mosolygó arczu ur. Mellette ültem és csevegtünk a pénzügyi politikáról. És megdöbbenve tapasztaltam, hogy a mig mosolyogva beszélt, a legkegyetlenebb fináncz-politikai elveket hirdette, de olyakat, hogy miatuk civilizált országban forradalom törne ki. Neki a nép jólétének emelése czimén egész különös szisztémája van a nép javainak, keresményének és munkája gyümölcésének az állami kasszába való behordására. Ő reformokat csinál és azt hirdeti, hogy a terheken könnyít, de a reformok oly óriási költségbe kerülnek, hogy a terhek megsokszorozódnak s maga az a költség, amit a terhek könnyítésére fordít, legalább kétszerakkora, mint maga a teher volt. Aztán hiába beszéltem, hogy Franciaország adna pénzt erre meg másra, tőkét, kölcsönt, befektetést. Az én kollégám mosolygott. A monarchiát emlegette, a császárról és a nagyhatalmakhöz való viszonyukat, tudnillik az ő viszonyukat a császárhoz, meg ennek viszonyát a bécsi bankárokhoz, továbbá Németországhoz és Angliához, melynek királya éppen most csinált vizitet nála. (Persze a mosolygós ur csak az újságokban olvasott a vizitről, de azért úgy beszél róla, mintha ő diktálta volna a pohárköszöntőt.) Szó népük az orránál fogva vezeteti magát. Rögtön tisztán láttam. Még a de-

szertnél se tartottunk és én már turista lettem. Elvégre is nem hirdethetek népgyűlést Budapesten és szemoperateur se vagyok, időm sincs hozzá, hogy egy egész ország szeméjől levegyem a hályogot.

Ma már egy üzleti testület előtt be is jelentettem állapotom megváltozását és szakasztott úgy beszéltem nekik, mint a mi divettejeink szoktak, ha idetévednek:

— Magyarország nagyon szép, nagyon regényes... Budapest gyönyörű... A kilátás a Dunára remek kilátás, igen sokat ér (többet, mint az ő egész jövőjük kilátása). A rántott csirke a legjobb étel... A tokaji a legjobb ital... A magyar lovagias...

De nem állhattam meg, hogy hozzá ne tegyem:

— Magyarország egy civilizált ország...

Ha nálunk Franciaországban mondana valaki ilyet, rögtön keresztkötésben expedálnák el.

Ők ellenben lelkesednek érettem és Wekerle is igen meg van elégedve, hogy engem, akinek nagy pénzügyi tervei vannak, átalakított egy banális turistává.

E jelentésemet előre küldöm, mert nem tudom, hogy még meddig tartanak itt. De minél előbb sietek haza. S akkor személyesen még részletesebben referál önnek, hive

Caillaux.

Budapest, augusztus 22.

Kossuth Ferencz Budapesten. Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter e hónap 27-én tér vissza Pöstyénből Budapestre.

Gróf Apponyi Albert és a kerülete. Gróf Apponyi Albert közoktatásügyi miniszter szeptember hó közepén tartja meg beszámolóját Jászberényi választói előtt. Politikai körökben nagy érdeklődéssel várják a miniszter beszámolóját.

Az adóreform.

Budapest, augusztus 22.

(VI.) Kétségtelen, hogy az adóreform azokra, akik nem fognak a létminimum adómentesítésének következtében az adófizetési kötelezettség alól felmentetni, adófelemeléssel jár. Mert a kereseti adó kulcsának leszállítása nem fogja pótolni azokat a terheket, amelyeket az adóalap új kiszámítási módja s az általános jövedelmi adó behozatala rejt magában. Az talán meglehet, hogy az államkincstár egyenesadó-bevételei husz millióval fognak csökkenni, mint ahogy azt a pénzügyminiszter kilátásba helyezte, de ez a husz millió ne téveszsen meg senkit. A létminimum adómentesítése folytán ugyanis 37 millió bevétel esik el, tehát ha ebből az összegből a 20 milliót leszállítjuk, akkor még mindig 17 millió korona az az összeg, amely mint újabb adóteher hárul az adófizetőkre. Az tehát igaz, hogy a létminimum adómentesítése meglesz az új törvény szerint, az államkincstár bevételei is csökkenni fognak 20 millió koronával, de azért azokra, akik adót fognak fizetni, a mai adónál 17 millióval nagyobb adóterhet jelent az adóreform.

Régi gazdasági elv az, hogy nem az adó sok, nem az adóteher nehéz, hanem az adófizetők jövedelme kevés. Tehát nem az adóterheket kell könnyíteni okos, jó gazdasági politika mellett, hanem az adófizetők jövedelmeit szaporítani s új bevételi és kereseti forrásokat teremteni.

Hogy az adófizetőnek mi a jövedelme s hogy ezt hogyan kell kiszámítani, az egy olyan problémája a nemzetgazdaságnak, amelyről már könyvtárakat irtak össze s az ellentétes nézeteket még nem lehetett kiegyenlíteni. Az adóreform, amelyeket pedig gerinczét alkotja az általános jövedelemadó, nem skrupulosisál, hanem azt lehet mondani a 9. §. szerint a brutto jövedelmet vonja adó alá. „A jövedelemadó — mondja a javas-

lat — kiterjed az adózó egész jövedelmére, nem latolgatva azt, hogy a jövedelem egyes részei nem fakadnak-e esetleg a többi adók alól kivett bevételi forrásokból. Ennek a sarkalatos alapelvnek folyományaképpen a jövedelemadó alapjául veendő az a jövedelmi rész is, mely adómentes földbirtokból, házból, iparvállalatból és más hasznosított foglalkozásból, végül adómentes értékpapírokból származik. Ennélfogva tekintet nélkül arra, vajjon valamely jövedelemrész az adóztatásnál adó alá esik-e, vagy sem, mihelyt az adóalanytól összefutó összegében a létminimumot meghaladja, a jövedelemadónál adó alá vonandó.“

Ez mindenesetre nagyon kényelmes a pénzügyi kormány számára. Astarot, amely mindig éhezik, belezabál mindenbe s amit jövedelemadó alól a jövedelemadóról szóló javaslat 5. §-a mentesít, az részben nem jelent semmit, részben igazságtalan. Mert hogy a családtagoknak egymásközi ajándékaik és támogatásai, a gazdasági munkás- és cselédpénztár által nyújtott segélyek, az 1907: XIX. t.-cz. alapján élvezett betegségi segélyek és balesetbiztosítási járadékok, a nyilvános iskolák tanulóinak magántanításból, vagy eféle magánfoglalkozásból eredő keresete, ösztöndíja stb. mentes a jövedelemadó alól, az csak természetes. De a legfeudálisabb korszak hagyománya az, hogy adómentességet élvezzenek a fegyveres erőhöz tartozó, tényleges szolgálatban levő, vagy várakozási illetékekkel szabadságot tisztek, hadbírák, katonarvosok, csapatszámvevők és tábori lelkészek összes szolgálati illetménye, továbbá a nyugdíjazott, de helyi alkalmazásban álló tiszteket a nyugdíj betudásával megillető összes szolgálati járandóság. Akkor, mikor az állami tisztviselők adókötelesek, annak dacára, hogy fizetésük kevesebb, mint a velük egyenlő rangfokozatban álló katonatiszteké s amikor az egész állami gépezet funkcionálása az ő vállukon pihen, míg a katonatisztek egyáltalán semmi pro-

Végyárak.

Írta: Várad Antal.

(Utánnomás tilos.)

Hajdanta, néhai való jó Balassa Bálint azt énekelte a maga rózsokoszorús cziteráján, hogy:

„Vitézek! mi lehet
E föld felett
Szebb dolog a végeknél? ...“

Értvén alatta a végyárakat, melyekben mulató vitézek fizik az unalmat, vig poharazgatás, dalolás mellett várva a „kontyos“-t s ha néhanapján látótávolba került, hogy kapnak prüszögő paripákra s száguldanak utána a messze síkon. Hajrá! Hajrá! ... kiáltással verik föl a mezők csöndjét, mignem elérik s csengő kardvágások, recsegő gerelyroppanás, egy-egy följajdulás s aztán néma csönd jelöli a parázsküzdelen helyét. Azután csöndesen koczognak vissza, jókedvűen beszélgetve a viselt dolgokról s mialatt egyik a fejét kötözi a lépésben haladó lovon, a másik a karját, némelyik leszáll, hogy az utszéli patakban megmossa véres kezét, vagy arczát, a harmadik kúrtjébe fu, hogy a messze várban készítsék az áldomást s mire odaérnek, — néha egygyel-kettővel kevesebben, mint kiindultak, — újra kezdődik a végek vig élete, mert hát a csatában elesni katonadolog — s az ottmaradtak csak annál kedélyesebben hajtogatják a kupát s élük tovább a gyöngyéletet a végekben, amelynél „mi lehet szebb dolog a föld felett? ...“

Régi romantika, három századéves mult. A mai végyár „forteresse“, van fortifications rayon-ja s amint egy mértföldnyire közeledel hozzá, már mezkezdődnek az óvintézkedések.

Tizenegyen verődünk össze hajnalban, vészontarisznyás, szögesczipós turisták, hogy neki induljunk az olasz határnak, amelynek válpontján két végyár öröklik. Egy olasz, meg egy osztrák.

A kis falusi helyi vonat, amely kikecsmereg velünk az otthoni hegyek közül, egy sereg alaguton s merészvívi hidon át az asslingi váltoalmásra visz. Ott nagy zűrzavar és kapkodás közepette aztán megtalálja mindenki a maga vonatát, a Tarvisba vivőt, amely igazi gőczpontja a mindenfelől összeseregülő gőzparipáknak.

A legsodálatosabb vidékek egyike. Az utazónak — és ki nem utazott már Tarvison keresztül? — fel sem tűnik. Agyonföve, vagy esőveretén érkezik oda Velenczéből, Rómából, Milánóból, vagy Bécsből, Villachból, Klagenfurtból vagy Laibachból s azon tulról, az Uristen mindenféle utirányból s alig hogy annyi ideje van, mely alatt valamit vegyen, tudakozódjék, vagy ha éppen semmi dolga sincsen: hogy a forró, vagy füstös vagon ablakából kitekintsen. Minthogy pedig a vagonablak az állomási épület felé van többnyire nyitva, csak azt bámulja az izzadó utas, vagy ha a másik felére dől ki, az ott pöfögő, füstölő és zakatoló tehervonatok meg ide-oda szaladgáló rezervamasinák veszik el a kilátását. Amit azokon tul lát, az is megragadó, mert csodaszép. Egy sziklakoszoru, melynek romantikáját Svájcz legszebb vidékei sem muliák felül. De hát oly kevesen tartják érdemesnek kiszállani s megismerkedni a környékkel, mely a monarchia legcsudálatosabb szépségeinek egyike.

Mi kénytelenek voltunk kiszállani, mert a gyalogut onnan indul ki, különben mi is csak útutazóban vetettünk volna rá egy-két pillantást. Maga Tarvis nyomorult és kellemetlen szagu falu, egynéhány kaszárnyával és sok-sok emeletes házzal. De hát, ahol minden parasztház eme-

tes, ott a két-háromemeletes bérház föl sem tűnik; az egész környéken alig van egy-két uriház, nyári lakok alig akadnak, állítólag nem szeretik a nagy vasuti zakatolást. Pedig abból édeskeveset hallanak, mert a pályaudvar egy kis fertályórányira van a falutól.

Zugó folyó mentén visz az út befelé. Köröskörül egetverő dolomiták merev amfiteátruma, mely alatt haragoszöld fenyőerdők szinompája szelidül világos-smaragd gyeppázsittá. Legelől dusvirágu mező. Az utszelen valóságos özőne a cyclameneknek, melyek tuczatjával ülnek egy tövön s néhol még a sziklahasadékokból is kimosolyog egy-egy család.

Valamikor, özönvízi időben, mikor alakulóban volt mindez a csudapompa s sziklaormok görbültek le a tizezer méteres magasságból, — akkor még bizonyosan tizezer méterekben számolhattuk volna a havasokat, — üres völgykatalanok tátonghattak a bérczóriások között. Ma már megtöltötték a völgyeket a lerohant szirtóriások s egy-egy háromemeletes ház nagyságu sziklatömböt száz év óta kerülget a zugó patak, fehérтарыos, zöld vizével végigfecskenedezve az utonállót. Annak a homlokán pedig fenyőfák nőnek, jelölül, milyen jól érzi magát s még egy pár ezer esztendeig nem szándékozik onnan megmozdulni. Ma erre a legmagasabb sziklabércz háromezer méter, kétezerhatszáz, kétezerháromszáz. A legkisebb is megüti azonban az ezer métert.

A zugó viz mentén ipartelepek egész sora zakatol. Szédítő magasságban tátongó fekete bányanyilások ásitának lefelé, melyekből ércszodronyok szaladnak föl s alá, szállítva az érczartalmu kőveket, vagy vontatva fel a mélységből a munkásokat. Az igába fogott zugó pedig megmagszorítva cementszályukon sikamlik lefelé,

duktív munkásságot béke idején ki nem fejtenek, igazán brutalitás a többi adófizetővel szemben, hogy egy adómentes kasztot teremtsünk és tartunk fel, amely azonkívül is, hogy jövedelmeit adófillérekéből kapja, nem tekinti magát a nemzet tagjának, hanem egyenesen nemzetellenes. A javaslatok indokolása nagyon bőbeszédű, de egyetlen szóval sem tartja szükségesnek ezt indokolni.

A jövedelemadó tehát a legfőbb állami egyenesadó, továbbra is kizárólag a polgárok vállain fog nyugodni. Fokozottan szükséges tehát, hogy ezen jövedelmi állapotról az országgyűlés magának tiszta képet alkoss. Az az egyenes-adóstatisztika, melyet a pénzügyminiszter mint IX. kötetet csatolt az anyaggyűjteményhez, nem jelent semmit, főleg nem bizonyítja azt, amit vele a kormány az adófelemelésre indokul akart felhozni. Mert igaz ugyan, hogy nálunk adómorál nincs, de másutt sincs. A külföldön sincs. Wagner, a híres nemzetgazda azt mondja, hogy Németországban mindenki legalább tíz százalékát jövedelmének letagadja; Baxter az angol iparosok jövedelménél 16 százalékos korrekciót tart helyénvalónak, sőt Schippel szerint az angol jövedelembevallás a tényleges jövedelemnek csak a fele, sőt az olasz bevallások szerint egy ügyvéd átlagos jövedelme 750 lira, egy orvosé 398 s egy közjegyzőé 537 lira. Nem is az a döntő, hogy a bevallás minő, mert rendszerint maga az adófizető sem tudja megállapítani a jövedelmét, de fontos, hogy a taxatio azért ne legyen inquisitorius eljárás eredménye s ne brutalisan történjék.

Az államnak tehát éppen a jövedelemadó érdekében kötelessége egészséges jövedelem-politikát folytatni. Nem szabad ugyan a meglevő állapotot gyökeresen felforgatni, de gondoskodni kell bizonyos jövedelemágak prosperitásának biztosításáról s bizonyos jövedelmi forrásokat, amelyek tultengenek, minő pl. a hitelügylet, a kellő mederbe kell

szorítani. Tehát részint jogi, részint gazdasági rendszabályokat kell életbeléptetni a jövedelem arányos elosztása érdekében, ami iránt eddig a kormányoknak érzékük nem volt. Nem szabad a társadalmat tisztán önmagára hagyni. Mert azt, amit a munkások megtesznek, hogy jövedelmeiket fokozzák, nem teheti meg minden társadalmi osztály, de ha megtenné, éppen nem válnék előnyére az államnak. És végre is a tiszték fizetés-emelése, a hivatalnokok fizetésrendezése, a törvényhatósági tisztviselők anyagi helyzetének javítása, stb., ami magában véve mind üdvös, tulajdonképpen az adófizető polgárság zsebére ment s ha most ehhez még koronául adófelemelés is járul, akkor igazán itt az ideje annak, hogy a kormány végre erős szociális programmal lépjen fel, mely ne csak áldozatokkal járjon, mint eddigi alkotásai, hanem az individuális jövedelmeket általában növelje. Végre ne mindig az „áldozatkészséget” hangoztassa, mint az adóreformnál is, ami kezd végre komikus, sőt felháborító lenni, hanem tegyen is valamit a nép jólétének emelésére s arra, hogy ez az áldozatkészség ne az általános elszegényedés forrása legyen.

Budapest, augusztus 22.

Kossuth és Sztérényi üdvözlése. Az Országos Molnár-Egyesület arad- és csanádmezei I. körzetét most alakították meg Pécskán, az érdekelték élénk részvétele mellett. Az alakuló-gyűlésről Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszternek Pöstyénbe a következő táviratot küldötték:

Az arad- és csanádmezei malmok körzetének megalakulásakor fogadja kegyelmes urunk legmélyebb tiszteletünk kifejezését. Szondy Géza elnök, Jutassy Ödön titkár.

Sztérényi József kereskedelemügyi államtitkárnak a következő táviratot küldötték:

Az arad- és csanádmezei első malomkörzet megalakulása alkalmával fogadja üdvözlésünket és kérjük jóindulatú érdeklődését általános közgazdasági érdekeink iránt. Szondy Géza elnök, Jutassy Ödön titkár.

turbinákat mozgósít, melyek villamos erővel látják el az egész környéket s estenden millió kis világgal ragyogják be a környéket, melynek még parasztkunyhói is villamfény mellett köszöntik az estét. A kis kurtakocsmá, melybe érünk, nagy villamos csillárokkal éktelenkedik az ebédőjében, ha minden láng ég, belévakul a vendég. Minden asztal fölött, mellett, mögött villamoskörtek, még a kuglizó is pazar körtesereggel van illuminálva. Hja, a víz ingyen adja a világosságot. A hajtógépek meg már régen kifizette magát.

Merész hegyoldalba épült a kis vendéglő, ahol a turistaszereg a déli nap hevét pihen. Poros országuton, égő tizenkét órai napfényen tettük meg az utat s most ebédet rendelünk, mert a tengerszem, amely felé indulunk, éppen annyira van ide, hogy azalatt elgondolkozhassanak az összekotyvasztandók fölött, sőt esetleg bele is fogjanak azok kopasztságába, mielőtt bennünket megkoppasztanának. Forrón süt a nap, de az induló parancs fölhársan s a „rukszakk” megint a vállra kerül, vasas bot a kézbe s kattog a szögcsipő a sziklás hegyoldalon.

Valami végtelen szomorúság ömlik el az egész tengerszem fölött. Hosszu, kanyargós ut viszzen oda, vén fenyvesek között s az ut mellett két havasi temető is hallgat. A havasi temető... Messze, messze földről idehozzák a halottjaikat, hogy szentelt földben nyugodhassanak, sokszor síkló szánkákön iramodva alá, néha jégmezőkön tolvá végig a szerény ravatalt. Nyáron pedig már hajnalban megindulnak a messze „alm” halottjával, hogy még alkonyat előtt elérjék a magas köfállal körített temetőt, melynek kapuja fölött az örökkévalóság jelvénye szomorkodik.

A hegyoldal szikláiba nem vághatnak sirt, tehát a kis, de emelkedettebb völgyhajlásokat kell erre a célra kiválasztani. Csakhogy azokat előlthetné a tavaszi olvadáskor elementáris erő-

vel lezúgó bérczi vizözön. Tehát magas, erős köfállal kell körülvenni a halál várát, nehogy az élet tavasz-ostroma bevehesse. Az ébredő tavasz, mely megcsattantja a föld bimbait, megropogtatja a havasok jégkérgét, be-bemosolyog a rengeteg hómezőbe s az megoldva ontja a szürke, jéghideg árt lefelé s akkor megdagad a sziklaköz kis patakja. Nem értjük, mire valók azok az óriási sziklafalak, cyclopi kőszáncok, melyek a békésen esőgödző nyári patakokat körülveszik? De mikor a virágnitő május napja a hótetőkre árad s dagad a föld és patak keble egyaránt, akkor rettenetes világ van a havasi völgyben, akkor mennydörgés zajával szakadnak le és hallatlan vízmasszákból zuhognak alá a két-három méteres dolomitfalakról az olvadt hómezők, közbe-közbe megmozdul egy-egy száz éve megrepedt sziklaoldal s a rárohanó hó és víztömeg alatt megmozog s lebukfenczezik a szörnyű mélységbe. Jaj annak a háznak, amelyet utjában talál, jaj annak az embernek, aki akkor kuszlik fel a sziklaoldalon. Megreszket belé az egész sziklakörnyék, dübörögve zuhan egyik bérczölről a másikra, itt is letör egy szikla, ott is, félgellértheyyek indulnak meg, évszázadok óta alámosott terükek nem bírván meg tovább az ellenállást s aztán megy a szörnyű löveg istenek által a világba hajítva, pusztulást és rémületet vinni az amugy is félénk, babonás havasi emberek közé. A völgy képe megváltozik. Ahol völgy volt: hegy van tegnap óta. Czafatokban függ le a megtépett mező rongya, gyufaszálak gyanánt leterített fenyőszálak borulnak arczra s a bérczi patak más irányt vesz, mert utját állja a magasból leszállott óriási jövevény.

Ilyen idezuhant jövevényt kerülgetünk most is, mikor az ut hálásánál élénk tűnik a Raibl-tó. A széle világos smaragd-zöld, beljebb haragos, a tó közepén fekete. Tükröződik benne a fölötté

Az új mértéktörvény végrehajtási rendelete. Az új mértéktörvény végrehajtási rendelete ügyében a Sztérényi József államtitkár elnöklésével megtartott szaktanácskozmány tegnap teljesen befejezte tárgyalásait, még pedig minden tekintetben kielégítő eredménnyel, amennyiben egyes tulszioruaknak látszott ellenőrzési határozmányok az érdekeltségi óhajoknak megfelelően enyhíthetők voltak.

A drenoval lelkészség ügye. A drenoval egyházi konfliktus ügyében annyiban állott be változás, hogy az egyházi hatóság felhagyott merev álláspontjával és Kukanics lelkész a lapokban hírdetményt tesz közzé, melyben felhívja a drenovaikat, hogy forduljanak hozzá, ha valamely papi funkcióra volna szükségük. A drenovaik azonban nem veszik igénybe az egyházat és napokban is két gyermeket temettek el papi segédlet nélkül. Fiume városa el van határozva arra, hogy e kérdésben nem enged és csak oly lelkésznek adja át a templomot és a lelkészi lakot, akinek hazafias érzelmeiről meg van győződve.

Kaposváriak küldöttsége gróf Apponyinál. Régi óhaja Kaposvár rendezett tanácsu városának, hogy felső kereskedelmi iskolát állíthasson. Ma Dar n a y Bélának, a Kaposvári Kereskedelmi és Iparbank vezérigazgatójának vezetésével a kaposváriak tekintélyes számu küldöttsége tisztelt gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszternél, akitől az iskola részére a nyilvánossági jog megadását kérték. A miniszter, miután a küldöttség biztosította, hogy az iskola semmiféle állami segélyre nem szorul, megígérte, hogy a legteljesebb jóakarattal intézi el az ügyet. A miniszter válasza most már bizonyossá tette, hogy a kaposvári felső kereskedelmi iskola már az ősszel megkezdí működését.

Küldöttség egy viczinális érdekében. Czigánd pozsonymezyei, Negyed és Farkasd nyitramegyei községek küldöttsége tisztelt ma délelőtt Morvay Lipót esperes-plébános vezetésével a kereskedelmi minisztériumban Sztérényi József államtitkárnál. A küldöttség arra kérte az államtitkárt, hogy sürgős intézkedéssel tegye lehetővé, hogy a nyitra-üzbegh-vágsellye-negyedi h. érdekű vasutak mielőbb kiépíttessenek. Sztérényi József államtitkár jóindulatáról biztosította a küldöttséget és kijelentette, hogy a maga részéről mindent megtesz, hogy a kívánság a lehetőség szerint teljesedésbe menjen.

Nemzetiségi beszámoló. Vajda Sándor orsz. képviselő tegnapelőtt tartotta beszámolóját Szentimrén. Vajda, akit Maniu képviselő kísért utjában, hosszabban ismertette a nemzetiségi képviselők parlamenti tevékenységét, azután az Apponyi-féle

meredező bércz sötét oldala. Egy felhő árnyéka is ott kísért a magasságban.

A tó végén egy kis benyuló földnyelven épült az első végvár. Jaj, de szörnyű unalmas élet folyhatik odabenn!... Nyáron csak Isten neki!... Van egy-néhány felhőtlen szép nap, amikor ki lehet bámulni a világba, vagy bemeleg az ember a távoli falu kis kocsmájába egy pohár sört meginni s nem uniformisos embereket is látni. De télen... Lent, a sötét völgy feekén, kitolva a földnyelv végére, csikorgó, rettenetes hidegben, mikor tizkor tetszik föl az első nap-sugár s már fél háromkor eltűnik... Bent, az öröksötét kazamatában pislogó olajlámpa mellett régi regényeket olvasva, vagy sakktalányokat fejtegetve elvégezni a gépies körjáratot, aztán hallgatni a távoli lavina zugását...

No, vitézek, ennél sok szebb dolog lehet „e széles föld felett!...”

Ilyenkor, nyáron, délutánonként az, akinek nincs szolgálata, megindul s felmászik a teli-uton, — mert ilyen is van, — a kétezer lábbal magasabban fekvő második erősségbe. A Raibler-See-től indul alatt a széles fehér országút, élénk kontrasztot képezve a sötétzöld fenyvesszegélylyel s szerpentinákban kanyarog egy jó fél óra hosszat, míg kiér a tisztásra és onnét meg néhány kanyarulattal eléri a hegygerinczet. A sűrű lomb közt észre sem veszed a várát. Nem a középkor büszke, bérczoromról messze hivalkodó erősségei ezek, hanem eldugott, titokban leselkedő kötömegek, melyek gondosan elrejtőznek sziklaszomszédaik mögé. Az eleje feketére van kátrányozva s a fekete alapra zöld lomb festve, hogy a csalódás teljesebb legyen s a belopózó ellenség csak akkor vegye észre a feléje ásitó ágyutarkokat mikor már beléjük szalad.

Az erősséget vasnyárs-erdő veszi körül. Ez-riével áll ki a földből a kétszer meghajlított, te-

iskolai törvényeket támadta, végül pedig hangoztatta, hogy a románok összetartásán minden magyarosítási kísérlet hajótörést fog szenvedni. Még Maniu beszélt a néphez, mire a népgyűlés hódoló táviratot küldött a királynak és határozati javaslatot fogadott el, melyben az egyenlő és titkos választójogot követeli törvénybe iktatni.

A szerb árulás.

— Szabadlára helyezett foglyok. —

Budapest, augusztus 22.

A mai nap eseménye az, hogy a Zágrábban letartóztatott újságírókat a vizsgálóbíró szabadon bocsátotta. Egyébként nem történt semmi, csak a horvát-szerb koalíciós lapok ferdtései ellen adtak ki egy félhivatalos czáfolatot.

Szabadon engedett foglyok.

Az az esemény, hogy Kottur tanítót és Vranesevics iparossegédét, akiket kedden tartóztatnak le Kostainiczán, ma délelőtt szabadon bocsátották, a horvát sajtónak mindenféle kommentárokat ad alkalmat. A lapok ebben az ügyészség kudarcát látják s bizton remélik, hogy a példa mihamarább tömegesen fog megisméltódni. A vádlottak védelmére még egyre jelentkeznek az ügyvédek. A „Hrvatsko Pravo“ a védők egész sorozatát közli és a hozzájuk fűzött közleményben figyelmezteti a foglyokat, hogy óvakodjanak ezektől az ügyvédektől.

Grskovics, az „Obzor“ és Tomics a „Pokret“ szerkesztőjének az ügye ma délelőtt dűlre jutott. Dr. Hofer védőnek, a vádtanácsossal, nevezetesen Karabochia vizsgálóbíróval a letartóztatás ellen benyújtott felelkezés ügyében folytatott tárgyalása délelőtt tizenegy óra után fejeződött be. Tizenkét órakor a két szerkesztő három napi vizsgálati fogság után már el is távozott a törvényszéki palotából. A szabadlára-helyezésüket az a tény nehezítette meg, hogy a vádirat nemcsak a horvát büntetőtörvénykönyv háromszázadik szakaszába ütköző büncselekmény elkövetésével (hivatalos titok elárulásával), hanem a hatóság megrágalmazásával is vádolja. Merőben uiszerű eljárás volt az, hogy a két szerkesztő védője felterjesztését nem a vádtanácsoshoz, hanem egyenesen dr. Akkurti Milán zágrábi főügyészhez intézte. A vádlottak nevében kérte a százhatvanhatodik szakasz negyedik bekezdésének az alkalmazását. A vádlottak nevében megfogadta, hogy a vizsgálat adatait ezentul

tején tüéles vaskaró, közte ezerféle változatban tövises sodrony van hálózva. Közbe-közbe árkok, mélységek, akár csak Port-Artur körül. Az erősség eleje leleselkedik a mélységben zöldülő tó felé, amelynek oldalát már örzi egy eféle ágyuraktár s a mellette elvonuló országút minden szerkerét, gyalogosát fürkésző szemmel nézegeti az ő, aki feltűzött szuronyával éjjel-nappal jár a lapos vártetőn. Mihelyt megállsz s szemléled a várat: intő kiáltás hangzik felülről:

— Meg nem állani! . . . Tovább menni! . . .

Ha pedig eszedbe jutna a fotográf-kamerádat elővenni: abban a momentumban ott terem az őrző, szuronyok közé viszen s elnyel a kazamata öble, ahol elveszik a gépedet, kihallgatnak, jegyzőkönyveket vesznek föl, aztán mehetsz lsten hírével s várhatod a megidézésedet a Landesgericht elé . . .

Köztünk is volt egynek fényképező készüléke, de azt idejekorán figyelmeztették szóval, azonkívül minden fordulónál nagy táblák hirdetik, hogy „a rajzolás, fényképezés, ácsorgás a vár környékén ilyen, meg amolyan szigorú büntetések terhe alatt tilos.“ Hát csak előre, mert itt is — prepovedano! . . .

A hegygerinczen kis falu épült. Predil. Őt házból áll az istenadta s kettő belőle kocsmá. Eppen szemben vannak egymással s azon versengenek, hogy az országuton haladó turistát melyik csipi el s csalja be a maga eresze alá? . . . Szóval: az üzleti élet meglehetősen élénk.

A gerinczen vonuló ut után lefelé kezd halolni. Óriási sziklapanoráma tárul elé, amint elhagyod az őtházás kis falut. A Manhart-csucs és vadul regényes sziklavidéke. Egy illusztráció a Dante rettenetes poklához. Tenyészét csak vagy ezer, ezeröt száz méterig van, azon fölül kopasz dolomita, rózsaszínű szirtoldalak

soha többé nem fogják nyilvánosságra hozni, még ha szolgálatot is tehetnek vele a hatósági nyomozásnak, amely szándék a jelen esetben is vezérelte őket és hogy az ügyészség intézkedéseit a jövőben nem fogják bíráló szóval illetni. A szabadlára helyezés körülményeiről ebben a pillanatban még csak a zágrábi újságírók köreiben tudnak és ott a rendelkezést az ügyészség egyenes kapitulációjának tartják. Szerintük úgy látszik, hogy csak ezt az egyetlen módot lehetett követni. Csodálkoznak az említett paragrafusnak az alkalmazásán is, amely nem mondja ki azt, hogy a vádlott szabadlára helyezhető, ha megfogadja, hogy ezután nem követ el hasonló kihágást. A két érdekelt újság ma délután vezető helyen közli a történeteket, de csak a tények száraz felemlítésére szorítkozik.

Félhivatalos czáfolat.

A horvát-szerb koalíció lapjai a nagyszerb propagandával összefüggésben álló hazaárulás ügyében a magyar és külföldi lapokban számos téves és tendenciózusan elferdített híreket terjesztnek, amelyek alkalmasnak látszanak arra, hogy a horvát polgári és igazságügyi kormányzatot az egész nyilvánosság előtt befeketítsék. Így a többek közt azt is állították, hogy a horvát tartományi kormány a magyar kormány kívánságára mesterségesen megalkotta az egész nagyszerb hazaárulási ügyet, egyrészt, hogy a szerb egyházi kongresszus többségét kezeesebbé tegye a magyar kormány patriarcha jelöltje iránt, másrészt pedig, hogy a gör. kel. horvát lakosság ellen izgató kampányt kezdhesen, továbbá, hogy a horvát katolikus pártokat arra kényszerítse, hogy a szerbekkel való koalíciót ott hagyja, hogy ezen uton az ezidőszerinti horvát kormányzat irányában hangulatot keltsen. Mindennek az a magyarázata, hogy az ellenzék éppen minden eszközzel azon van, hogy ezen tisztán kriminális ügyet úgy tüntesse fel, mint báró Rauch Pál horvát bán politikai bosszú-művét és hogy a vizsgálati fogságban lévő vádlottak ügyében hozott verdikt értékét nullára redukálják. Ugyanilyen tendenciával magyarázzák a lapok a Pokret és az Obzor szerkesztőinek letartóztatását is.

Mindezekkel szemben illetékes helyen kijelentik, hogy mindezen híresztelések valójukban minden tényleges alapot nélkülölnek és csakis azt a nyilvánvaló czélzatot követik, hogy a külföldön a horvát-szerb koalíció javára és az ország tekintélyének rovására hangulatot keltsenek. Az államügyészség már jóval a Nasztics-féle broszura megjelenése előtt

melyek hasadékaiban örökfehér szűz hófoltok szunnyadnak, emberi láb által meg nem szenteltelenítve. Ott fenn lakik a kajlaszarvu zerge, ott a sziklahasadékokban brummog a barnamedve s a lankás fenyesoldalokon vadásznak öre s alkonyatkor ezerszeres viszhang kíséri az eldőrdülő lövést.

Vissza kell fordulnunk, közeledik az est. Amint a sötét erősség előtt elmegyünk, a látogató tiszt éppen akkor bucsuzkodik s száll alá a tavi erősségbe. Ott aztán megint morfondírozhat három napig, amíg a „dienstírei“ ünnepnapja elkövetkezik s egy kis beszélgetésre át lehet jönni — kétezer láb magasba.

Utunk most a magasban visz, a „nyári uton“. Ez tudniillik nincs gallériák által védve a lavina ellen, mint az alsó, ez a szabadban kanyarog és a legremekebb kilátással gyönyörködött órákhoz. Nyikorgó szekerek haladnak föl-felé s viszik a söröshordókat az őtházás faluba, amelynek vendéglősei hangyaes módjára állnak most is az aítajuk előtt, várva a sört és annak fogyasztót . . .

Raibla érünk, melynek vasművei szüntelenül füstölnek s zugó vize habosan zakatol. Amint a lefelé menő ut elfordul nyugatnak, élénk tűnik a világ egyik legszebb panorámája, a tarvisi dolomiták alkonyi világításban . . . Félkörben állanak, mint megannyi egyiptomi isten-szobor, homlokukon a fehér napvilág, mely lassan-lassan rózsaszínűvé változik, aztán halk, szürke árnyalatot kap s míg töve lassan megfeketedik a beköszöntő éjszakától, a homlokán ott ég az alkonyat piros csókja, a távozó világosság biboros bucsúidőzlete . . .

titokban vizsgálatot folytatott több a hazaárulással vádolt személy ellen, anélkül, hogy ezért szerb-ellenes tendenciáról lehetett volna beszélni. Nasztics György határozott adatainak alapján az államügyészség szükségesnek látta, hogy ezen esetekben is vizsgálatot rendeljen el és ezen vizsgálat a Pribicevics testvérek letartóztatását eredményezte. Az a körülmény, hogy a letartóztatottaknak a vizsgálati fogságot elrendelő határozat ellen beadott felelkezését a törvényszék vádtanácsa elvetette, eléggé bizonyítja, hogy az eddigi vizsgálat tényleg súlyos adatokat eredményezett.

A magyar zászló ellen.

A király születésnapja alkalmából Horvátországban valamennyi közös hivatali épületre kitépték a magyar lobogót, csak Varasdmegyében fordult elő kivétel és még Zapresics községben sem tűzték ki a magyar zászlót, ahol 1903-ban véres tüntetések voltak, mely alkalommal a tüntetők közül kettő halálát is lelte. Az ottani lakosság kérésére ezuttal eltekintettek a magyar zászló kitévéséről, e két precedenst azonban most felhasználják arra, hogy messzemenő agitációt indítsanak meg arra nézve, hogy a legközelebbi alkalommal, október hó 4-én, a király nevenapja alkalmával sehoh se tűzzenek ki magyar zászlót.

Beszámoló.

Dr. Vrbanics képviselő holnap tartja meg Varasdon beszámoló beszédét. Tekintve Vrbanics kiváló pozícióját a koalícióban, beszéde elé annál nagyobb érdeklődéssel néznek, mivel ő egyike azoknak, kik a koalíció kebelében a konfliktus békés megoldásának hívei. — A jövő hónap elején számos helyen fognak népgyűléseket tartani, amelyen a képviselők megtartják beszámoló beszédeiket. — A horvát képviselőknek az interparlamentáris kongresszuson való részvételét és ottani szereplését illető közlemények csak találgatáson alapulnak, mert a koalíció végrehajtó bizottsága e tekintetben még nem határozott.

A török események.

Budapest, augusztus 22.

Konstantinápolyból ma ismét olyan hírek érkeztek, melyek arról tesznek tanuságot, hogy a reformokat már a hadseregben is rohamosan bevezetik. Ma ugyanis egy egész sereg előléptetéséről és kinevezéséről hozt hírt a táviró, melyek mind azt bizonyítják, hogy a török hadsereg élére most olyan vezetők kerülnek, kik modern iskolában sajátították el a hadi tudományokat. Az ifjútörökök különben is arra törekednek, hogy a jövőben Törökországnak oly hadierő álljon rendelkezésére, mely meghiusít minden olyan kísérletet, mely Törökország belügyeibe akar avatkozni. Különösen a haditengerészet fejlesztését sürgetik, mert ennek hiányában Törökország a legutóbbi időben is, az olasz flotta-demonstráció alkalmával igen keserű tapasztalatokra tett szert.

Érdekes, hogy míg Törökország európai részében a mohamedán lakosság mindenütt a legnagyobb lelkesedéssel csatlakozott az alkotmányos mozgalmakhoz, addig az ázsiai vilajettek egynemelyikében tiltakoztak az alkotmány helyreállítására ellen. Ez természetesen nem sokat változtat az eseményeken, melyek most már rohamosan modern állammá változtatják a beteg ember birodalmát.

Mai híreink a következők:

A hadsereg reorganizációja.

A hadügyminiszter új rendeletet bocsátott ki, mely a tiszti rációkat megszünteti. Ennek fejében azonban a isztek fizetését fölemelték és pedig:

Havonta

a hadnagyét — — — —	600 piasterre =	132 K
a kapitányét — — — —	1000 „ =	220 „
az őrnagyét — — — —	1500 „ =	330 „
az alezredesét — — — —	2000 „ =	440 „
az ezredesét — — — —	2500 „ =	550 „
a brigadegenerálisokét	3000 „ =	660 „

A hadügyminiszter ezenkívül a következő kinevezéseket jelzi sürgőnyileg: Ferid basa tábornok, hadosztályparancsnok, a katonai nyugdíjalap intézője, konstantinápolyi térparancsnok és a császári I. gárda parancsnoka lett. Mahmud basa had-

osztályparancsnokot, Gázi Muhtar basa fiát, az első hadosztály parancsnokává (a császári gárda) nevezték ki. Oszmán Názim basa, vezérkari tábornok a hadügyminisztériumban, gyalogsági igazgató lett. Izzet basa hadtestparancsnokot a hadsereg vezérkari főnökévé, Szálih basát, ki száműzetésben volt, vezérkari főnökhelyettesé nevezték ki. Hursid basa tábornok, a tüzei kísérleti állomás bizottságának elnöke a hadügyminisztériumban, a tüzei igazgatója (felügyelő) lett. Ismail basát, a III. hadtest lovassági tábornokát, a „szeraszerát“ (hadügyminisztérium) lovassági igazgatójává (felügyelő) nevezték ki. Pertew basa tábornok a hadügyminisztériumban államtitkár-helyettes, Ali Riza basa marsall a XI. hadtest parancsnoka, Názim basa, ki száműzetésből tér vissza, az V. hadtest parancsnoka lett. A szultáni udvar katonai főnökét, Abdulláh basa marsallt a IV. hadtest parancsnokává nevezték ki. Mind e kinevezések arról tesznek bizonyosságot, hogy az új éra valósággal megkezdődött s hogy a tisztítás nagyban folyik.

A drinápolyi metropolita lemondása.

Miután Drinápoly lakossága Názim bey válibasát, néhány nappal hivatalbalépte után lemondatta és Riza basát, a katonai szállító-bizottság becselen elnökét állásától megfosztotta, a görög metropolita eltávolítását tűzte ki feladatául. Jóllehet a görög hívők legnagyobb része már hosszabb idő óta tiltakozott a metropolita basáskodása s tisztségével összeférhetetlen becselen cselekedetei ellen, a metropolita görcsösen ragaszkodott drinápolyi állásához. A mérték azonban végtére is betellett s Drinápoly görög lakossága végre elhatározta, hogy véget vet ennek a lehetetlen állapotnak és ha kell, erőszakot fog igénybe venni, hogy a metropolita kezéből kiragadják a hatalmat. E célból a görögök tegnapelőtt alkonyatkor monstre-meetinget tartottak. 6000 ember követelte a metropolita azonnali lemondását. A metropolita látván, hogy a hurok már szorul a nyakán, kibuvót keresett s fűt-fát ígért a már-már fenyegetővé vált tömegnek. Állítólag azt is megígérte, hogy 7000 török fontot (körülbelül 150.000 korona) adományoz a drinápolyi görög iskoláknak, ha nem kényszerítik a lemondásra. Végtére is, midőn a tömeg fenyegető magatartását látta, gondolkodási időt kért, amit a felbőszült nép ordítva utasított vissza, felsorolván a metropolita összes bűneit.

A város parancsnoka, egyrészt a felizgatott, felbőszült tömeg magatartására való tekintettel, másrészt tudomást szerezve arról, hogy a metropolita vonakodása még jobban megvadítja a népet, személyesen ment a helyszínre s a közbenjáró szerepére vállalkozott. Rövid időn belül sikerült is neki a tömeget valamelyest megnyugtania. Tekintettel azonban arra, hogy a metropolita semmi szín alatt sem akart hallani a lemondásról, a parancsnok a válibasát kérte fel a beavatkozásra. Két órai hosszas tárgyalás után a válibasának sikerült végre a metropolitától írásbeli lemondását megkapnia. E két órai tárgyalás alatt azonban a nyugtalan tömeg a metropolita palotája elé vonult s annak kapuit s ablakait össze-vissza törte. Resid basára való tekintettel azonban a volt metropolitát nem hántalmazták. Az exmetropolita az éjjelt titkárja s a térparancsnok társaságában a „konak“-on (kormányzósági palota) töltötte s másnap Konstantinápolyba utazott.

Szaid pasa bűnei.

Az Ikdám Ebuzia Tefik bey híres örök írónak Szaid basa volt nagyvezérhez intézett nyílt levelét közli, mely Szaid basa mosakodására egyúttal válaszul is szolgálhat, jóllehet a nyíltlevél a nagyvezér meniegetődző levelénél régebb keletű. Tefik bey mindenekelőtt a historikus események amaz összejátszásával foglalkozik, melyeknek következtében Szaid basa első fontos megbízását kapta. Ettől a naptól kezdve Szaid basa teljes erejéből azon volt és váltig azon dolgozott, hogy az alkotmány mellett állást foglaló miniszterek törekvéseit megfusithassa. Midőn mindezek ellenére is az első alkotmány tervezete készen állott, Szaid basa volt az első, aki a még meg sem született szabadságnak szárnyait, az alkotmány megcsontításával, meg akarta nyírbalni. Ő volt az, aki rosszindulatu terveinek kibuvót keresve, a 113. §-t vétette föl az alkotmányos törvények közé. A nemzet ellen elkövetett ezen első me-

rényleten kívül Szaid basa lelkiismeretét még a következő bűnök terhelik:

1. Ő volt az, ki Mihad basát eltávolította a cselekvés teréről.
2. Ő száműzte és fogatta el Kémálit.
3. A hadügyminiszterrel összejátszott.
4. Ő volt az, aki a haza szabadságáért küzdő, nemes Szulejmán basát a szultán ellenségének deklarálta.
5. Ő hirdette ki az ostromállapotot.
6. Ahmed Vefik basa utján ő volt az, aki az első parlamentet fölsozlattatta.
7. Hogy az uralkodó előtt a híres Kemál beyt meggyanusithassa és rágalmazhassa, ez utóbbinak a szultánhoz intézett leveleit meghamisította, hogy így az uralkodót félrevezethesse.
8. Ezen galád tett elkövetése után Brussza válijának nevezette ki magát, hogy művének távoli szemlélője lehessen.
9. A magas portát összes jogaitól megfosztotta s az állam legfontosabb ügyeit a „Mabein“-ra bízta.
10. Mindig módot talált arra, hogy a jobb intenciókkal bíró minisztereket ártalmatlanná tehesse.
11. Ötödik nagyvezérsége idejében, midőn a „Mabein“ tanácsa elé idézték, mint valami gonosztevő és bűnös a nagykövetségekre menekült, ott keresvén segítséget.

A levél azzal végződött, hogy Szaid basa ezuttal sem foglalta el tisztes szándékkal a nagyvezéri széket, nem a nemzet érdeke s ügye vezérelte. A nagyvezéri szék mocsoktalan, de nem olyan előéletű emberhez illik, mint Szaid basa.

A szultán kegyenczel.

Izzet basa, a szultán volt kegyence a „Matin“ szerint családjával állandó tartózkodásra Londonban telepedett le. Izzet basa egy interju folyamán kijelentette, hogy az alkotmányos Angliában igen jól érzi magát, mert hiszen már husz év előtt is az ottmáni birodalom alkotmányának helyreállítását mellet tört lándzsát. A basa a „Daily Mail“ munkatársának elmondotta, hogy a hirtelen bekövetkezett rendszerváltozás után maga a szultán volt az, aki három levélben figyelmeztette Izzet basát, hogy lehetőleg azonnal szökjék meg Konstantinápolyból. Izzet basa a leveleket meg is mutatta az újságnak. Kettőn közülök meglátszik, hogy a szultán nagy hirtelen papirfoszlányra írta őket, hogy kegyeltjét megmentsse.

Munir basának, a párisi nagykövetnek elbocsátásáról most kiünt, hogy ez azért történt, mert a basa személyes hasznát akart huzni az ifju-török mozgalomból. A basa állítólag Párisban egyszer egy ifju-török lapot is indított, melynek „elfojtására“ 10.000 fontot kért és kapott a szultántól. Ezenkívül azzal is vádolják, hogy Párisban török rendjelekekkel valóságos kereskedést üzött a saját szakállára.

A bandák garázdálkodása.

Monasztirből jelentik, hogy a bolgárok tovább folytatják a kerület görög lakosságának megfélemlítését. Neonegri faluban a bolgár lelkész komitácik segítségével hatalmába kerítette a görög templomot és a lakosság tiltakozása dacára, bolgár nyelven misét mondott. Kole bandavezér felszólította Mokrin falu patriárkista parasztjait, hogy pártoljanak át az exarkátushoz. A lakosság küldöttségét menesztett a komitéhez, hogy tiltakozzék hasonló erőszakosságok ellen.

A Broschak című genfi ifju-török lap táviratot kapott Tifliszből, amely jelenti, hogy a Kaukázusból hazatérő megkegyelmezett száműzöttek legnagyobb részét a török-orosz határon a kurdok lemészárolták.

Legujabb hírek.

A görög kormány meghívta Athénbe Gryparis konstantinápolyi követet és a macedóniai görög konzulokat, mert a külügyminisztériumban fontos tanácskozás lesz, amelyen a törökországi változott viszonyokra való tekintettel megállapítják a görög politika irányelveit.

A Sarek nevű török lap támadja Kiamil pasa nagyvezért, mert az fiát, a smyrnai kalóz visszaélések ügyében kompromittált Said ellentengernagyot, a tengerészeti tanács tagjává nevezte ki.

A Neue Freie Presse értesülése szerint az osztrák-magyar külügyi kormány elhatározta, hogy a macedóniai reformcsendőrségi tiszteket visszarendeli. A visszahívás nem hirtelen fog megtörténni, hanem úgy, hogy a tisztek bizonytalan időre szabadságot fognak kapni aztán nem térnek vissza Macedóniába.

KÜLFÖLD.

A marokkói szultánt elfogták.

Budapest, augusztus 22.

Tangerből ma szenzációs hír érkezett, Muley-Hafid állítólag tönkre verte Abdul-Azisz seregét s magát a szultánt is foglyul ejtette. Abdul-Azisz — mint néhány nap előtt jelentettük — Marakes ellen vonult seregével, hogy Muley-Hafidnak eme főfészkét elfoglalja. Francia forrásból eredő táviratok azt jelentették, hogy Abdul-Azisz előnyomulása közben többször megverte Muley-Hafid seregét. E táviratokat kételkedve fogadták, mert a francziák saját érdekükben csináltak hangulatot Abdul-Azisz mellett.

Az állítólagos csatáról Párisból a következőket jelentik:

Több távirat és radiogramm jelenti Tangerből, hogy Muley Hafid seregei Marakestől ötven mértföldnyi távolságra tönkreverték Abdul Aziz szultán mehalláját s üldözés közben Muley Hafid serege teljesen megsemmisítette a szultán csapatait. A Hafid partján levő lakosság között nagy az izgatottság. Abdul Aziz vert seregének maradványai Tadra felé menekültek. Tangerben a benszülöttek sok európai alattvalót inzultáltak. A múlt éjszaka az andiore törzsbellek Harris angol hírlapíró háza előtt megtámadták a maghen katonai őrségét, egy embert megöltek, a többi megsebesítették.

Késő éjjel a francia külügyminisztérium táviratot kapott mely megerősíti azt a hírt, hogy a Marakes melletti csatában Abdul-Azisz fogságba került. Párisban meglehetősen konsternációt kellett Abdul-Azisz katasztrófája, mert ezzel a marokkói kérdés egész más irányba terelődik. Abdul-Azisz tudvalevőleg teljesen francia befolyás alatt állott már s a párisi kormány bizton hitte, hogy az ő révén nagy előnyökhöz juthat Marokkóban.

Muley-Hafid tehát most Marokkó egyedüli ura, ezzel számolni kell Franciaországnak is, bármennyire is ellenkezik érdekeivel. Mert, bár Muley-Hafid kijelentette, hogy magára nézve is kötelezőnek ismeri el az algezi-rászi megegyezést mégis több mint valószínű, hogy a francziák fegyveres beavatkozásának gátat fog vetni, annál is inkább, mert ebben a kérdésben mögötte áll egész Marokkó. Már pedig Franciaország aligha fogja megkockáztatni, hogy Marokkóban nagyobb vállalatba bocsátkozzék, mert ebben nemcsak magában Franciaországban, hanem az algezi-raszi akta aláírásánál is ellenzésre fog találkozni.

Abdul Aziz bukása tehát nagyfontosságú politikai esemény, mely az európai diplomáciának nem egy gondteljes órát fog szerezni.

Olasz szövetségeseink. A velencei „Gazetta di Venezia“ heves támadást intéz az olasz hadvezetés ellen, mert hozzájárult ahhoz, hogy az osztrák-magyar katonai attasé az olasz hadgyakorlatokon részt vegyen. A lap erősen követeli, hogy az engedélyt haladéktalanul visszavonják.

Angol miniszter németországi utja. A „Daily Chronicle“ berlini tudósítója felhatalmazást nyert Lloyd George pénzügyi államtitkártól annak megállapítására, hogy berlini látogatása kizárólag a német agkori és rokkantsági biztosítás tanulmányozásának szól. A látogatás semmi tekintetben sem hivatalos és egyáltalában nincs összefüggésben a nemzetközi politikával. Az e tekintetben Németországban és Angliában fölhangzott ellentétes találgatások teljesen alaptalanok. A miniszterelnök és Sir Edvard Grey teljesen egyetértenek azzal, amit Lloyd George tett. Lloyd George kezdettől fogva el volt határozva, hogy két kartársával minden fontos pontot megbeszél.

Tartománygyűlések megnyitása. A Wiener Ztg. holnapi száma császári pátenst közöl, mely szerint a csehországi, galicziai, salzburgi, stájerországi, karinthiai, morvaországi, sziléziai és voralbergi tartománygyűlések szeptember 15-ére, a felsőausztriai,

tirol és görzi-gradiskai tartománygyűlések szeptember 22-ére és a bukovinai tartománygyűlés október 5-ére hivatnak egybe.

A czár külföldi utja. Pétervárról táviratozzák a Timesnek, hogy a czár az idén nem fog külföldre utazni, nem mintha a czárné beteg volna, mert a carewna tegnapelőtt végignézte a hadgyakorlatokat, hanem főleg azért, mert az államügyek intézése körül nagy nehézségek támadnának, ha a czár külföldre utaznék. Az udvari párt ugyanis még a gondolatától is irtózik annak, hogy Stolypin miniszterelnök a czár távollétében olyan nagy hatalomhoz jusson s ezért azt szeretnék, ha Nikolajevics Miklós nagyherceg helyettesítene a czárt. Ezt az összeütközést elkerülendő, határozta el a czár, hogy nem utazik külföldre.

A szerb kormány rekonstrukciója. A Velimirovics-kormány rekonstrukciója ma megrötént. Timotievics ügyvéd, új-radikális párti képviselő átvette az igazságügyi tárczát. Gladno volt belgrádi polgármester lett kereskedelmi miniszter és Savcio mérnök, Belgrád képviselője közmunkaminiszter. Az új miniszterek ma a miniszterelnökkel együtt Tokopanjéba utaztak a királyhoz, hogy letegyék az esküt. Milovanovics külügyminiszter egyhavi szabadságra megy Marienbadba s visszautaztában meg fogja látogatni báró Aehrenthal külügyminisztert.

A holland-venezueliai vízály. A kormány tegnap válaszolt a karakasi külügyminiszter jegyzékére, amely a németalföldi követ részére kiadott utlevelékről szól. A dolgok jelen állásánál fogva a németalföldi kormány nem tartja opportunusnak a válaszigyzék tartalmának közzétételét. Amint ma kijelentették, a kormány ragaszkodott azon követeléséhez, hogy az ez év május 14-én kelt venezuelai Curacaora névze kellemetlen rendeletet vonják vissza.

A szerb sajtófőnök megrendszabályozása. A Wiener Allgemeine Zeitung, amelynek összeköttetése a bécsi közös külügyminisztériummal köztudomású, Ivanics Iván egykori sajtóirodai főnök állítólagos megrendszabályozásáról a következő figyelemreméltó értesítéseket közli:

A szerb külügyminisztérium úgy iparkodik feltüntetni a dolgot, mintha büntetésből helyezte volna el Ivanics Ivánt, a sajtóiroda főnökét és a Srbski Glasnik vezetőjét a konstantinápolyi szerb követségre titkárnak. Ivanics tapintatlan és gyakori beavatkozásával Ausztria-Magyarország belső ügyeibe, a monarchia illetékes köreiben nem egyszer kínos megütközést keltett s ezeken a helyeken egyáltalán nincsenek elragadtatva a belgrádi külügyminisztérium intézkedéseitől, amely Ivanicsra névze állítólag „megrendszabályozás”. Sőt ellenkezőleg, ez az áthelyezés a konstantinápolyi követségre, bizonyíték amellet, hogy az egykori sajtófőnök fölfőttes hatósága, a szerb külügyminisztérium tudtával, sőt annak megbízásából cselekedett, mert kétségtelen, hogy a konstantinápolyi követség titkári állására történt kinevezésével Ivanics megtartja eddigi fizetését s az is bizonyos, hogy új állomáshelyén semmi esetre sem tették reá névze lehetetlenné eddigi agitatorius tevékenységének folytatását. Milovanovics Milovan, az új külügyminiszter állítólag szeretné meggyőzni a monarchiát őszinte lojalitásáról. Ha valóban ez a szándék, akkor nem jó módot választott, mikor Ivanicsot a szerb követségre titkárnak nevezte ki s egyéb tettekkel kell majd lojalitását bebizonyítania, mert ezzel éppen ellenkezőleg, a monarchia bizalmatlankodásra adott okot. Emlékeztet, hogy Ivanics annak idején illetéktelen és megengedhetetlen agitációk miatt volt kénytelen megválni a budapesti szerb alkonzuli állástól s 1905-ben ugyanilyen okokból kellett elhagynia a konstantinápolyi követség másodtitkári állását. A Pasics-kormány hasztalan iparkodott kieszközölni Ivanics számára a hozzájárulást, mikor előbb budapesti, majd pristinai (Macedónia) konzullá szemelte ki. Sem Bécsben, sem Konstantinápolyban még csak nem is válaszoltak a szerb kormány idevágó előterjesztésére. Ha most a belgrádi kormány ilyen formában akarja Törökországra erőszakolni Ivanicsot, azzal bizonyosságát adja annak, hogy nagy súlyt helyez arra, hogy az új kormányzat is közismert agitátorokkal és intrikusokkal iparkodik felelősségteljes diplomáciai állásokat betölteni.

Az új orosz kölcsön. Az új orosz kölcsönről illetékes helyen azt mondják, hogy az eddigi híresztelések mind találgatáson alapulnak. 1909. május elsején 800 millió rubel kincstári jegy lesz esedékes, kézenfekvő dolog tehát, hogy az orosz kormánynak már a lejárat előtt legalább egy fél évvel pénzügyi műveltebe kell bocsátkoznia. Az még egyáltalán nem mondható meg, vajjon a kölcsön összege nagyobb lesz-e az esedékességnél, avagy csak éppen a lejárat összegére fog-e rugni; épp úgy semmi biztosat sem lehet tudni a kölcsön modalitásairól, mert e részben még nem indultak meg a tárgyalások. A pénzügyminiszter nincs is Pétervárott és a дума, amelynek a kölcsönt meg kell szavazni, nincs együtt. Az természetes, hogy mivel a kincstári utalványok Franciaországban találtak elhelyezést, a kölcsönműveletnek is ott kell végbemennie s a berlini piac alig jöhet számításba.

A perzsa válság. Tebriszben az antirojalisták tegnap nagy körmenetet rendeztek, hogy tüntessenek az új kormányzó megérkezése alkalmából. Mintegy három-négyezer antirojalista teljes fegyverzetben járta be az utcákat. A ju ed Da ulch herceg tegnap ezer főnyi csapat élén Tebriszbe érkezett. A herceg fölkerlte az orosz főkonzult, hogy járjon közbe a város békéjének helyreállítása érdekében. A főkonzul megígérte, hogy magánaton tőle telhetőleg ebben az irányban fogja tevékenységét kifejteni.

A finn országgyűlés és a czár. A finn országgyűlés egyhangúlag elhatározta, hogy tiltakozni fog a czár ama legújabb rendelete ellen, amelyik a finn ügyeket az orosz minisztertanács alá rendeli. E határozat következtében az orosz birodalom központi hatalmával való konfliktus kikerülhetetlennek látszik. A központi hatalom és a finn kormány közti torzalkodások már régebbi keletűek, mert már a trónbeszéd is, amelyben a czár az országgyűlés feloszlását rosszalotta és annak a reményének adott kifejezést, hogy Finnországot a jövőben szorosabb kötelék fogja Oroszországhoz fűzni, nagy visszatetszést szült a képviselők körében. A trónbeszéd felolvasása előtt Böckmann finn kormányzó véletlenül bepillantott a beszéd szövegébe és azt látta, hogy a „Felség” szó előtt ki van hagyva a „császári” jelző. Rögtön kijavította tehát a szöveget és a trónbeszédre adott válaszában is ilyen értelmű javításokat eszközölt. A válaszfelirat tudomást sem vesz a trónbeszédről és egy szóval sem említi az orosz birodalmat, hanem a belső reformokról, a politikai helyzet és jogrend fentartásáról és azokról a szomorú következményekről szól, amelyeket minden olyan intézkedés feltétlenül maga után von, amely sárba tiporja az állam legszentebb jogait.

A francia pénzügyminiszter Budapesten.

— Sajtó tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 22.

Caillaux francia pénzügyminiszter budapesti időzését meglehetősen kihasználja. Ma délelőtt automobilon az egész várost bejárta s megnézett mindent, ami csak megnézhető. A sétakocsizáson Wekerle Sándor miniszterelnök, Fontenay vicomte főkonzul és Stern Jaques párisi bankár kísérte a francia pénzügyminisztert.

A miniszter igen korán kelt s már a kora reggeli órákban fogadta Széll Kálmán látogatását. Délelőtt fél tíz órakor Caillaux miniszter, dr. Wekerle Sándor miniszterelnök, Fontenay vicomte főkonzul és Stern Jaques párisi bankár automobilon Szent-Endrére és a főváros környékének egyéb részeibe kocsikáztak, míg Caillaux-né és Fontenay vicomtesse gróf Szápáry Pál kíséretében ugyancsak automobilon a budai hegyekbe tettek kirándulást.

Caillaux miniszter és dr. Wekerle miniszterelnök kíséretükkel az automobil-kirándulásról visszatérve, a déli órákban a budapesti áru- és értéktőzsdére mentek, ahol az elnöki teendőket ideiglenesen ellátó Horvát Elemér miniszteri tanácsos fogadta és Fodor István, valamint a budapesti tőzsdetanácsnak Budapesten időző tagjai kalauzolták őket. A tőzsdéépület tágas lépcsőcsarnokában Széll Kálmán várta a vendégeket, oldalán Somorjai Lajos, a tőzsdé titkárával, aki a megérkezett minisztereket és kíséretüket rövid beszédben üdvözölte.

Leikes élienés fogadta már a lépcsőkön a francia vendéget, aki barátságos mosolylyal köszönt minden oldalra és láthatólag örült az éljeneknek, melyek felváltva neki és Wekerle Sándornak szóltak.

Az előcsarnokban Fodor István tőzsdetanácsos

francia üdvözlő beszéddel fogadta az előkelő vendéget.

— ... Hálásak vagyunk azért, hogy excellenziád figyelme Magyarország felé irányult. Eddig ismeretlen ország voltunk kereskedelmi tekintetben, bár kereskedelmünk a legszolidabb alapokra van fektetve. Még gyengék a viszonyaink, de bizunk a jövőben ... Üdvözöljük önt itt a kereskedelem munkás csarnokában ...

Caillaux így válaszolt:

— ... Csak mint turista jöttem ... Annál meghatóbb és kellemesebb rámnézve a nagyszerű fogadtatás, amelyben mindenütt részes vagyok ... Boldog vagyok, hogy eljöhettem, mert szemmel láthatólag tapasztalom a nagyszerű fejlődést, amelyen ez az ország keresztülment és halad tovább is ... Elhozom Franciaország szimpátiáját országuk iránt s visszem innen haza a magamét ...

A két rövid szónoklattal véget is ért a látogatás hivatalos, szertartásos jellege. A vendégek most az egyes termek megtekintésére indultak. Caillaux mindvégig a legnagyobb érdeklődést mutatta.

— C'est tres bien disposé! — mondotta többször.

Az emeleten, a tőzsdetanács termében, az ülésteremben Bartha Arnold udvari tanácsos, Lukács József udvari tanácsos, Horváth Elemér miniszteri tanácsos, Sándor Ármán és Auer Róbert tőzsdetanácsosok kalauzolták a vendégeket. Caillaux élénken érdeklődött a tőzsde szervezete iránt, megkérdezte hány tagja, hány tanácsosa van a budapesti tőzsdének, miképpen történnek a választások, a felvételek, a jegyzések, hány zárlat van ... stb.

A látogatás negyedkettőtől tartott, amikor a vendégek távoztak és a tőzsdetagok éljenése kíséretében elhajtattak.

Gróf Szápáry Pál ma déli egy órakor a Park-Klubban dezsónét adott Caillaux francia pénzügyminiszter tiszteletére, aki dinére a miniszterelnökhöz volt hivatalos. Holnap, vasárnap déli egy órakor ugyancsak a Park-Klubban Széll Kálmán, a Magyar Jeltárog Hitelbank kormányzója ad dezsónét a francia pénzügyminiszter tiszteletére. Széll Kálmán dezsónéjére a következők kaptak meghívót: Caillaux francia pénzügyminiszter és neje, dr. Wekerle Sándor miniszterelnök és neje, Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter és neje, Návay Lajos v. b. t. t., a képviselőház alelnöke, vicomte Louis de Fontenay francia főkonzul és Stern Jaques bankár.

Délután három órakor a francia főkonzul és Fontenay vicomtesse a francia miniszter és nejének tiszteletére theát adtak, amelyre meghívták a budapesti francia kolónia előkelőségeit is. Ezután a miniszter a városligeti mezőgazdasági muzeumot látogatta meg, majd az ebéd következett, amelyet Wekerle Sándor miniszterelnök és neje adtak a francia miniszter és nejének tiszteletére.

Azokkal a kommentárokkal szemben, amelyekkel egyes lapok Caillaux francia pénzügyminiszter Budapesten időzését még mindig kísérik, a Budapesti Tudósítót felhatalmazták, hogy teljes nyomatékkal utaljon arra, hogy a francia pénzügyminiszter budapesti utjának sem pénzügyi-politikai, sem gazdasági célja nincs és hogy Caillaux miniszter sem Budapestre, sem Bécsre névze hivatalos misszióval nem bír. A miniszter és neje tisztán mint magánemberek látogatnak el Budapestre és Bécsbe s ha ez alkalommal hivatalos személyiségekkel is érintkezésbe lépnek, az ilyen összejövetelek tisztán udvariassági jelleggel bírnak.

Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy Caillaux miniszternek egy bizalmas embere, aki a miniszter intencióit alaposan ismeri, szintén nyomatékosan utalt arra, hogy a miniszter úgy Budapestre, mint Bécsbe tisztán szórakozás céljából látogatott el és hogy semmiféle pénzügyi vagy egyéb politikai célja nincs. Ha mindazonáltal Wekerle Sándor pénzügyminiszter kollégájának látogatást tett, ez magától értetődő udvariassági aktus volt csupán. A miniszter valóságos magasztalással szól Budapesten és környékének óriási haladásáról, valamint arról a szíves fogadtatásról, amelyben részesült; mégis szinte sajnálja azt a nagy lelkesedést, amely ebből az alkalomból megnyilvánult, abból a szempontból, hogy ez az utazás céljára névze téves következtetésekre is adhatna alkalmat.

Drámai színházaink.

Budapest, augusztus 22.

A színházi szezon kezdetével érdekesnek tartottuk, hogy két nagy drámai színházunk vezetőit megkérdezzük a jövő évi munkaprogramm felől. Mind a két színház vezetősége készséggel állott rendelkezésünkre és informált a jövő szezonról illetőleg.

Nemzeti Színház.

Más színházban is csak írott malaszt az előre megállapított program. A terveknek a felét sem hajtják végre rendszerint. Ez talán a dolog természetében rejlik. Azokat a mozgalmakat, amelyek egy színházi saison keretén belül végbemennek, előre csak úgy nem lehet meghatározni, mint ahogy nem lehet azokat előre látni. A kulisszák mögötti életet befolyásolhatják a külső események, az irodalmi termés, az írók alkotási kedve és így azok a tervek is vagy füstbe mennek, vagy eltörlődnek.

Ha minden színházban így van ez, mennyivel inkább mondható a Nemzeti Színházra, mely egy egészen új korszak kezdetén áll. A külső és belső metamorfózis, mely most kezdődik a Nemzeti Színház életében, beláthatatlanná teszi a színház legközelebbi jövőjét is, nemcsak további kifejlődését. Hisz mindjárt kezdetben arról lesz szó, hogyan tud a művészi személyzet a színház dimenzióhoz alkalmazkodni? Otthonosan érzi-e magát az eddigi Népszínház deszkáin s ha nem, lesz-e annyi simulékonysága és alkalmazkodási képessége, hogy otthonossá teszi önmagának a rá nézve új színpadot? A kérdés továbbá az, hogy a közönség alkalmazkodik-e hamarosan az új helyzethez s ha nem: lesz-e annyi leleménye, eszméje és ötlete az új direktornak, hogy meghódítsa a publikumot.

E sorok írója beszélgetést folytatván Tóth Imre igazgatóval, azt az impressziót merítette, hogy az új igazgatónak is körülbelül ezek az aggodalmak vannak. Bizonyára érzi, hogy nem az a legfőbb és nem az a legfontosabb kérdés, mit, milyen új darabot fognak előadni, milyen régi darabokat fognak föleleveníteni, hanem az hogy a színházat arra a színvonalra emelhetik-e, amelyen egykor állt s amely tradícióinak megfelelően s amellyel modern szellemben vezethetik-e, dicsőséges fejlődés felé vezethetik-e.

Beláthatatlan akadályok hiúsíthatják meg az erre irányuló törekvéseket. Ez akadályok egyike lehet a leleményhiány, amely mindenestre csak utólag derülhet ki. Ellenben számos eszköz áll az új direktorium rendelkezésére, amellyel eszméit — ha vannak — megvalósíthatja. Ott van a nagyváranyú színpad, mely a színházi technika minden vívmányával föl van szerelve; ott vannak elsőrangú művészi erők s ha ezek nem volnának elegendők, jogában és módjában van a direktornak a művészi személyzetet kiegészíteni. Főrendező is rendelkezésre állnak, akik részben már ki vannak próbálva. Ő maga is a rendezés terén nem egy sikert aratott már.

Ezek után érdekes meghallgatni, hogy egyelőre a legközelebbi jövőben mik a tervei Tóth igazgatónak.

Első sorban ki akarja próbálni a színház akusztikáját. Minden terve közül ez az egy az, amelyet okvetlenül meg fog valósítani. Társalgási darabokra ez a színház nem volt berendezve. Pedig az ilyen darabok voltak a múltban is főerőségei a Nemzeti Színháznak. Tudnia kell az új direktornak, hogy érvényesülnek-e halk, vagy félig halk párbeszédet ezen a színpadon. Mert ha nem érvényesülnek úgy, mint a régi Nemzeti Színház színpadán, akkor ki kell számítnia, hogy mennyivel kell emelnie a beszéd diapazonját, hogy a játék és beszéd érthető legyen és még se legyen bántó hatása. Ez a kiszámítás első próbaköve lesz a direktorium alkalmazkodási képességének. Mert a művészeket igen nagy bölcsességgel, a tudás és energia tekintélyével kell betanítani az alkalmazkodásra.

Az előadandó darabokat egyenként nem sorolta fel a direktor. Ezeket hivatalos kommunikációban fogja legközelebb közreadni. Nem tulajdonítunk nagy fontosságot a névszerint való felsorolásnak, tudván amugy is, hogy az adandó program e részének a fele sem valósul meg.

Csak nagy általánosságban jegyezzük meg, hogy a régi direktorium által elfogadott eredeti darabokat egytől-egyet az igazgató felülbíráltás végett át fogja adni a drámabíró-bizottságnak. Pedig jó csomó eredeti darabot fogadott el a régi direktorium, részben pónalás szerződéssel. Nem lehetetlen, hogy ezek bonyolult perekre fognak vezetni.

Az elfogadott fordított darabokat is kislejtette az új igazgató. Nézete szerint ezek közt hét-nyolcz előadható színdarab van. Arról nem nyilatkozott, hogy a többieknek beszerzése mennyibe került eddig a színháznak.

Föl akarja venni az új direktor műsorába az egész klasszikus műsort. Ez csak természetes. Elsőrangú klasszikus előadások nélkül nagyváranyú színház olyan, mint a Nemzeti, el nem képzelhető. Föl akarja ujitani a szép Moliére-estéket; elő akar adni darabokat Calderon-tól, Moretó-tól és színtre akar alkalmaztatni régi görög tragédiákat és vigiátékokat. A klasszikus műsorba be akarja sorozni Szigligeti Edének idővel klasszikussá vált darabjait is, mint amilyen „A mama”.

Az eredeti darabok sorrendjét még nem állapította meg. Ellenben a népszínmű kultúrájáról így nyilatkozott:

— A népszínművet mindenestre fenn akarom tartani, de nem a régi formában. Azt a genret szeretném meghonosítani, amelyet Gárdonyi „A bor” című színműve képvisel. Érintkezésbe is léptem már Gárdonyival, aki megígérte, hogy legközelebb ilyen, vagy ehhez hasonló darab megírásához hozzáfog. Azok a népszínművek, amelyek a legutóbbi időben színtre kerültek, nem alkalmasak arra, hogy a népszínművet, mint műfajt, főtartsák, vagy annak kultuszát kedvelték tegyék. Nem népszínmű az, ha írók, akik a néppel sohasem érintkeztek, akik a nép szokásait csak úgy nem ismerik, mint a nép lelkét s igazi karaktervonásait, népszínművet írnak. Egész tudásuk arra terjed, hogy tiz-tizenöt dalt énekelteknek el Blaha Lujzával és parasztvígánoba öltöztetik a nagy művésznőt. Ez nem népszínmű, csak rossz imitációja a népszínműnek, ami meg is hamisítja a műfajt és népszerűtlenné teszi azt. Mindenestre ambícióim fentartani a népszínművet s ha ez sikerülni fog, nagy sikeremnek fogom tartani.

Ezek az új direktornak legközelebbi tervei. A tervezetéstől a megvalósításig nagy az út. Ki tudja, miképpen fogja ezt az utat megtenni?

Vigszínház.

A Vigszínház nem ad hivatalos programot. Csak hivatalosat nem. Egyébként nem igen titkolózik; csak éppen kötelezni nem akarja magát semmire. Ez a színház mindig az ösztöneire bízta magát s annyit kétségtelenül megállapíthatunk az eddigi szezonok mérlegéből, hogy az ösztönei — szerencsések.

Az ideai prognosztikonban rejlenek számbavehető ígéretek. A fordított darabok sora kissé vegyes és belőlük nem kevésbé bajos volna valamelyes szándékot, egységes izlést megállapítani. Az eredetiek között nevek foglaltatnak, melyek ígéretek. Ebben a névsorban hamarában szinte a magyar dráma minden jó vignettáját együtt látjuk: Herczeg Ferencz, Bródy Sándor, Molnár Ferencz, Heltai Jenő, Berczik Árpád következnek itt sorjában, részben kész darabokkal, részben pozitív ígéretekkel.

Persze, ezekről a magyar darabokról nehéz megtudni egyet-mást a legelősebb szimatnak is. A szerzők félnek, hogy a rövidre fogott kommuniké-kivonatokban elkallódnak a dolgok csipkés finomságai. A nuance, a nuance! Sokan még a darab címét is féltékenyen őrzik, holott valószínű, hogy a bemutatás után minél szélesebb körű elterjedését fogják óhajtani.

Herczeg Ferenczet például Pythia is megirigyelhetné zárkózottság és diszkreció dolgában. Soha egyetlen szóval sem árulna el semmit darabjáról a benyújtás előtt. Egy téli napon bejelent a direktornak, hogy másnap felolvassa a darabot. És akkor a következő dodonai párbeszéd bontakozik ki direktor és szerző között:

- Mi a téma?
- Majd holnap.
- Érdekes?
- Majd holna

- És a cím?
- Majd holnap.

A többi darabról legalább cím dolgában sikerült kinyomoznunk ennyit:

Berczik Árpád „Szirmay”, vigiáték; Bródy Sándor „Timár Liza”, vigiáték; Heltai Jenő „A Tündérlaky-lányok”, vigiáték; Molnár Ferencz „Liliom”, színdarab.

A külföldi darabok már nem ily sötétarcú színxek.

A fürge táviró mindjárt a külföldi bemutató után tájékoztat bennünket róluk. Ilyen sötét arcú darab csak egy van a külföldiek között, de ez aztán igazán sötét: még meg sem született. A címét azonban már tudjuk: „Georgina”. Szerzője a populáris Franz Schönthann, aki most azzal az ötlettel akarja adminisztrálni magát, hogy darabját egyszerre adatja előtven színpadon. Ezek között lesz a Vigszínház is, mely opció-jogot váltott ehhez a darabhoz. A szerző neve jó szállító-firma; a Vigszínházban hosszú életűek voltak a „Dorrit kisasszony” és az „Aranykakas” címmel jegyzett darabok.

A Vigszínház állandó szállítói közül Henri Bernsteinnak egy még elő nem adott darabja, a „A villám” (La foudre) szerepel az ideai műsoron. A darabnak külön nevezetessége, hogy nem a Folies Dramatiquesben fog színtre kerülni, mint Berstein eddigi darabjai, hanem a Rejane-színházban, magával Rejane-nal a főszerepben.

Irodalmi érdekességeknek ígérkező bemutatók is lesznek. Így Fliers és Caillavet „L'amour veille” című darabja (magyar címén: „Virraszt a szerelem”), amely a Theatre Françaisban került színtre és az Institut 4000 frankos díját, mint az 1907-es szezon legjobb darabja, nyerte meg. De mindezek dacára érdekesnek ígérkezik. Az idén lesz a bécsi Burg-színházban is a bemutatója.

Színtre kerül az idén a Theatre du Gymnase négy év előtti szenzációja, a „Le Retour de Jérusalem”, Maurice Donnay darabja. Akkoriban hangos vallási, helyesebben politikai csaták zajlottak e darab körül, mely örök elevenbe, a zsidó-kérdésbe vág nagy, harcász bátorrággal. És maga Donnay a darab könyvfórmája elé irt terjedelmes előszavában sem rejti a politikai tendenciákat, — mint szokás, — művészi tendenciák mögé. Nyíltan kimondja, hogy a darab hősnőjének zsidónak kellett lennie és csakis zsidó lehetett: különben a darab — más darab lett volna. A főpróba után az izgalmasabb jeleneteket ki is kellett hagyni a felekezeti béke érdekében. Érdeklődéssel várjuk, milyen szempontokkal fog nálunk ütközni ez az izgalmas darab? A dorján Andor fordította magyarra.

Színtre kerül ezen kívül a Vigszínházban a többé nem ismeretlen angol Jutro-nak „Fascinating Mr. Vanderveld” című darabja. Szalay Mihály és a dán Gusztáv Wied „2x2=5” című vigiátéka, Cholnoky Viktor fordításában a tavalyi berlini szezon többszázszor előadott slágere. Herman Heyermanns „Gyujtogatója” arról nevezetes, hogy egy színész hét szerepet játszik benne. A Vigszínházban még nem tudják: ki fogja ezt a boszorkányságot megselekedni? A darabot Mikés Lajos fordította.

Frank Wedekind „Tavaszi ébredése”, melynek premiér-izgalma már Reinhardték előadása nyomán átéltek. Magyarul Szini Gyula fordításában fogjuk viszontlátni.

Az ideai premiér a jól ismert francia konyha terméke lesz: a vidám Feydeau „Kutya van a kertben” címmel Góth Sándor fordította vigiátéka. Ebből a zsánerből való Pierre Veber és Hennequin vigiátéka, melyet Bárdos Artur „20 nap a hüvösön” címmel fordított magyarra.

Ez volna a program. De a színházak ezzel is úgy vannak, mint az elvekkal, melyek tudniillik arra jók, hogy szegre akaszszák őket.

AZ EGYETÉRTÉS
szerkesztősége és kiadóhivatala
VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.
A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

Az „ál-Olga“ második levele Vizy Gábor képviselőhöz.

Kedves férjem, Gábor!

Meglepetéssel olvasom augusztus 1-én kelt nyílt leveled! — hogy Te engem megtagadsz!! Hiszen én ama levélben rendre sem utasítottalak, meg ijeszteni sem akartalak, — mert éppen feltétlen bizalmad — melyet meg is érdemlek — jogosít arra, hogy egyéni nézetem a kis káplánról leírjam. Ha nem ismernélek úgy, elhallgatnam volna.

A megyei bálók 3—6 éjszakájáról ne beszélj nekem!...

Választás előtt volt! — és éretted, azaz győzelmedért vittem harczba nemcsak szellemem, de bájaim is (ha ugyan vannak?)

Ami azt illeti, hogy titkainkat nem biznám másra, igaz, de ne feledd, hogy nyílt levélre válaszoltam! — Azon felül Te, édes Gabim, most is nyíltan irsz oly eszmékről, melyeket nem volna szabad nyíltá tenni, mint például amaz igazán szellemes felfedezésed, hogy a Duna Budapesten foly át és ebben viz folyik. Nos, te, édes Gábor, közreadod eme szenzációs felfedezést és lehet egy nálad élelmesebb egyén, ki ezt előtted felhasználja. Mennyire sajnálom eme meggondolatlanságod! — mily szép lett volna, mint a Duna királynője, új fehér zászlót tartva, egy virágos tutajon a Te Olgád!...

Már ezen reményem elveszett, mert te felfedezésed nyíltá tetted s biztosan meg fog előzni egy élelmes zugbankár.

Hogy pedig levelem a szilágy megyei Ippon adatott fel, lehet feltűnő neked, hiszen nem nyílt, de bizalmas magánlevélben közöltem veled, hogy a kis Gabi számárhurítja ellen a házi orvos légváltózt javalt s bár nem tudom még hová, de hazai fűrdőre megyek veled!

Ez természetes, ha az ember a tulipán-egylet elnöknője!

A fűrdőkalauz alapján Zovány-fűrdőt választottam, mert itt volt a mult évben legkevesebb vendég! Mint jó honleány és a Te feleséged, — kötelességemnek tartottam ezt választani, mert csak „levegőváltózt“ kellett.

Még csak egy új pongyolát sem rendeltem, semmit (ami helyes, mert itt nincs reá szükség) — de a kis Gabi jobban van, levelem tehát Ippon feladva, Zovány-fűrdőn lett írva, — de ez, ládd téged félrevezetett édes Gabim, nem baj, egy szép remény él lelkemben, — ugyanis Bárta-fűrdőt fésleges asszonyunk, Erzséget ott időzése hozta divatba, hátha Vizy Gáborné divatba hozná Zoványt? Érte annyit, mintha József főherczegnek köszönhetés!

Ezekből láthatod, hogy veled válllvetve küzdök a haza javáért!...

A levegő vívmányait én is figyelemmel kísérem, de nem bízom benne; — (s nem mindig erősebb, aki felül van) — de kérlek ne légy az első kísérletezők között és el ne indulj nálam nélkül, mert veled akarok menni. — Zeppelin gróf utolsó katasztrófiája kilátásba helyezi ugyanis, hogy ha a politika és budapesti házviszonyok miatt veled nem élhettem, „magas“ szellemű találmánya által talán veled halhatok!

Ezt várja már csak a te szerető

Olgád.

TÁVIRATOK.

Izvojszky Marienbadban.

Marienbad, augusztus 22. Izvojszky orosz külügyminiszter ma automobilon Karlsbadból ideérkezett és a Golf-téren Edvárd királyiál megbeszélést folytatott.

Kuba kiirítése.

Frankfurt, augusztus 22. (Saját tudósítónktól.) New-Yorkból táviratozzák, hogy az Egyesült-Államok kormányja a jövő év január 27-én fogja kiiríteni Kubát. Az Egyesült-Államok tudvalevőleg 1906. októberében ideiglenes kormányt neveztek ki Kuba szigetén.

Közgazdasági táviratok.

Newyork.	aug. 21.	aug. 22.	
Buza	locobuza	100 ³ / ₈	100 ³ / ₈
	szeptemberre	101	100 ³ / ₄
	decemberre	102 ³ / ₄	102 ³ / ₄

Tengeri szeptemberre	85 ³ / ₈	86 ¹ / ₈
decemberre	74 ¹ / ₈	75 ¹ / ₈
Csikagó.		
Buza szeptemberre	93 ⁷ / ₈	92 ³ / ₈
decemberre	94 ³ / ₈	94 ¹ / ₈
Tengeri szeptemberre	77 ¹ / ₂	75 ¹ / ₄

New-York, aug. 22. Gyapot New-Yorkban helyben 10.35 (10.40 tegnap), gyapot szeptemberre 9.29 (9.40 gyapot novemberre 8.91 (9.03), gyapot New-Orleansban helyb. 10.— (10.—), petroleum stand withe New-Yorkban 8.75 (8.75), petroleum Stand white Filadelfiában 8.70 (8.70), petroleum Refined in Cases 10.90 (10.90) petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csikagó, augusztus 22. (Zárlat.) Zsir szeptem. 9.17 tegn. 9.27), zsír októberre 9.27 (tegnap 9.37), szalonna short clear, — (tegnap —), sertéshus októberre 15.85 (tegnap 15.22)

Kard és felolvasó asztal.

☉

Csak ilyen czimmal lehet megemlékezni Köpenick vezér kapitányának, a kitűnő Voigt mesternek legújabb hőstettéről, arról a sokoldalúságról, hogy többé nem karddal kezében keresi a tettek mezejét, hanem harci foglalkozását a felolvasás békés polgári foglalkozásával cseréli fel. Ime, aki karddal kezében az évtized legnagyobb német nemzeti hőstettét vívta meg, a felolvasó asztal mellett is megüli helyét. Felolvasását, melynek során hadi tetteiről emlékezett meg, több, mint négyezer ember hallgatta Berlinben és lelkesen megtapsolta a jeles vitézt, aki most hagyta el mártír-szenvedéseinek kamráját, a fogházat.

A dolog hisztórikumához tartozik, hogy a rendőrség betiltotta a további felolvasásokat s így Voigt von Köpenick egyetlen csapással a legszenzációsabb felolvasók sorába avanszál.

A közönség feltűnő érdeklődésének és a berlini rendőrség irigységének szembeállítására meglehetősen kómikus fényt vetit — a német hadsereg. A néphangulat — ugylátszik — nem is neheztel a büszke hadsereg megcsufolójára. Sőt. Egészen kedves ficzkónak találja a kapitányt, aki nevezetesebbé lön minden egyéb kapitányoknál. Érdeklődik élményei iránt és bizonyos, hogy szívesebben hallgatja a köpenicki kapitány felfogását a hadseregről, mint bármely komoly kapitány hadászati felolvasását.

Ezzel szemben a rendőrség, vagyis a hatalom, komoly képet vág és betiltja a további előadásokat. Vajjon mit hozhat fel indokolásul? A kapitány felolvasása se nem erkölestelen, se nem lázító. Csak éppen kissé neveltségessé torzítja a német hadsereg méltóságos ábrázatát. Vajjon elárulhatja-e a hatalom, hogy ezért tiltotta be a felolvasásokat?

Hát szó sincs róla, kissé kellemetlen a dolog. Az elmés suszter, aki világéletében nem volt katoná, egy kis élelmességgel felülleti az összes hivatalos köröket, amelyek nyakig katonásdiban élnek, most pedig felolvasást tart élményeiről és arról, hogy hogyan lehet valaki egy félóra alatt tökéletes, srófon járó kapitánynya? Erősen surolja a dolog a hadsereg noli me tangere-teknitelyét, már pedig éppen ez: a tekintély, a legfőbb és legszentségesebb a hadsereg egész intézményében. A hadsereg és a klérus ebben rokonok: nem szabad hozzájuk nyulni a logika, a józan ész avatatlan eszközével, még kevésbbé tehát a kómikum csipős esszenciájával.

Minden erejük ebben foglaltatik. Büvkörüket nem szabad megilletni, különben rommá omlik az egész fényességes, reprezentációs intézmény. Ez okon irtóznak minden világosságtól. Idegesen rázkódnak meg minden érintésre. A köpenicki felolvasó pedig meglehetősen érdesen érintette meg csirizes markával a hadsereg szentségét. Neveltségessé tette. Éppen azon a területen, melyre — sajna — legtöbb erejét viszi: a reprezentáció, a fellépés területén. Ha Voigt czipész-mester történetesen a csatatéren lett volna kapitányabb a többi kapitánynál és nem reprezen-

táció dolgában, akkor bizonyosan nem siettek volna vele minden közösséget megtagadni. Akkor felolvashatna bátran az élményeiről. Harci élményekre nem féltékenyek a német hadseregben. Hogy éppen németet mondjunk.

Vizsgálat a vasuti munkások szövetsége ellen.

— Kossuth Ferencz rendelete. —

Budapest, augusztus 22.

Egy kereskedelemügyi miniszteri rendelet ma vizsgálatot indít a vasuti munkások szövetsége ellen. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter alapszabályellenes működés, a jövedelmek alapszabályellenes célokra való fordítása és ügykezelés szabálytalansága miatt rendelte el a hozzá beérkezett jelentések alapján a vizsgálatot.

A m. kir. vasuti és hajózási főfelügyelőség, melyet a kereskedelemügyi miniszter a vizsgálat megtartásával megbízott, bemutatta a vizsgálatról szóló jegyzőkönyvet, mely teljesen beigazolta a vizsgálat elrendelésének szükséges és alapos voltát.

Nevezetesen kétségtelen beigazolást nyert, I. hogy a szövetség tudatosan működése körébe vont oly elemeket, melyekre alapszabályai tiltó rendelkezéseket tartalmaznak. Alapszabályainak 5. szakasza értelmében ugyanis a szövetségnek rendes tagja csak vasuti munkás lehet. Az alapszabályok ezen határozmányával szemben — a megtartott vizsgálat megállapításai szerint — a m. kir. államvasutak gépgyára munkásai a szövetségnek rendes tagjai közé felvették, sőt ezek részére a szövetség keretén belül külön államvasuti gépgyári helyi csoport alakított. 2. A szövetség alapszabályainak 7. szakasza, 15. szakasz f) pontja és 20. szakasza előírják ügyrend alkotását. A szövetség ezen ügyrendet mindaddig nem alkotta meg és ennélfogva szándékosan fejt ki alapszabályai ellenére részletesen nem szabályozott, fohatósági jóváhagyást nélkülözö tevékenységet, holott az ügyrend alkotására vonatkozó alapszabályszerű rendelkezés célja éppen az volt, hogy részletesen szabályozott keretekben fejtsen ki működést.

3. Az alapszabályok 17. szakasza rendelkezéseinek ellenére a szövetség tagjai sorába nem tartozó egyéneket foglalkoztat külső tevékenységében, illetőleg visszaélve az alapszabályok ezen szakaszának azon rendelkezésével, hogy „szükség esetén az irásbeli teendők és egyéb ügyek vezetésére a vezetőség jogosítva van tisztviselőket alkalmazni“, agitacionális célokra a szövetség keretén kívül álló egyéneket foglalkoztat és ilyképpen tulajdonképpen céljától eltérőleg oly tevékenységet fejt ki, mely az izgatás fogalma alá sorozandó és mint ilyen, a vasuti szolgálat szempontjából meg nem engedhető.

4. A szövetség alapszabályai 2. szakaszának f) pontja kötelezőleg előírja, hogy tagjai részére „kötelező“ szaklapot ad ki. E helyett a szövetség — mellözve az alapszabályok ezen rendelkezését, — a megtartott vizsgálat adatai szerint az alapszabályok ezen rendelkezésének akként felelt meg, hogy szaklapot egyáltalán nem ad ki, hanem hivatalos közlönyéül jelentve ki a Magyar Vasutas című izgató lapot, hivatalos értesítéseit abban teszi közzé és azt összes tagjai részére megrendelve, azoknak azt ingyen küldeti. E lap megrendelésére, illetve ilyképpen támogatására a szövetség az 1907. évi január 7-től 1908. évi június végéig összesen 68,694 korona 60 fillért fordított.

Az a körülmény, hogy a szövetség szaklap kiadásának mellözésével a kizárólag a vasutak ellen izgató Magyar Vasutas című lapot választotta hivatalos lapjául és ebben teszi közzé hivatalos közleményeit, bizonyosságot szolgált arra, hogy annak irányával azonosítja magát és céljául nem alapszabályszerű feladatainak lehető teljesítését, hanem a munkaadó intézetek ellen való tervszerű izgatást tekintti, ami pedig vasuti alkalmazottaknak meg nem engedhető.

5. A megtartott vizsgálat beigazolta, hogy a szövetség ügykezelésénél többrendbeli hiány és mulasztás is fordul elő.

6. Végül beigazolást nyert — nem ugyan a vizsgálat során, mely erre a körülményre nem terjedt ki — hanem hivatalos hatósági jelentések alapján, hogy a vasuti munkások szövetségének ülésein a szövetséghez nem tartozó idegen elemek is részvesznek, ott felszólalnak és ilyképpen az egyesületi életben illetéktelen elemek is résztvesznek.

Mindezek alapján a kereskedelemügyi miniszter a következő rendeletet intézte a m. kir. vasuti és hajózási főfelügyelőséghez:

„1. A vasuti munkások országos szövetségét eltiltom attól, hogy más, mint vasuti alkalmazottak, tagjai lehessenek, ebből folyólag az államvasuti gépgyári munkások részére alakított osztályt ezennel feloszlatom és kötelezem a szövetséget, hogy a gépgyári munkásoktól kezdettől fogva beszédett tagdíjakat, mint illetéktelenül fel-

vett összegeket egy hónapon belül fizesse vissza, — még pedig abból a célból, hogy azt az illetők tényleg kézhez is vegyék; egy összegben fizesse be a m. kir. államvasutak gépgyár igazgatóságának pénztárába rendes kimutatás melléklésével, mely azt az illetőknek ki fogja fizetni.

2. A szövetséget kötelezem egy hónapon belül alapszabályai idézett szakaszainak megfelelő figyrend készítésére, mely további két héten belül a főfelügyelőségnek bemutatandó.

3. Eltiltom a szövetséget attól, hogy nem tagokat az egyület működésébe bevonjon és díjazott alkalmazottakat más, mint az alapszabályban megengedett keretben foglalkoztasson.

4. A Magyar Vasutas című lappal fennálló megegyezés — melyre nézve a vizsgálat adatai szerint szerződéses megállapodás nincsen is — azonnal megszüntetendő és erre a célra a szövetség jövedelme egyáltalán nem fordítható, hanem köteles a szövetség alapszabályainak megfelelően szaklapot kiadni és tagjainak ingyen küldeni, melyre nézve előre figyelmeztetendő, hogy szigorúan fogom ellenőriztetni, hogy az valóban szaklap is legyen.

5. Két hónapi időn belül tartozik a szövetség a vizsgálat során megállapított összes ügyviteli és számviteli rendeltenségeket, hiányokat és visszaéléseket elenyészíteni, illetőleg megszüntetni és tartozik két héten belül a szövetség összes tagjait magában foglaló név- és lakjegyzéket a főfelügyelőséghez beterjeszteni.

6. A szövetség ülésén nem tagok egyáltalán nem vehetnek részt és amennyiben ilyenek netalán mégis megjelenének ott, az illető gyűlés azonnal feloszlatható, annak minden határozata semmis.

Közölje a főfelügyelőség ezeket haladéknélkül a többször említett szövetséggel oly hozzáadással, hogy ez alkalommal szigorúbb rendszabályok alkalmazásától eltekintem ugyan, de ha akár ezen rendelkezéseim a kitűzött határidőn belül a legpontosabban végre nem hajtatnának, akár pedig a szövetség nem alapszabályszerű céljait és feladatát szolgálja, akkor a szövetséget haladéknélkül fel fognám oszlatni, mert ily irányú működést a vasutak forgalombiztonsága szempontjából nem fognék megtűrni.

Közölje egyúttal azt is a nevezett szövetséggel, hogy e rendeletem másolatát azzal a felhívással küldöttem meg valamennyi önállóan kezelt vasut igazgatóságának, hogy amennyiben munkásaiknál az intézet elleni igazgatás tapasztaltnak, az 1907. évi XLIX. t.-cz. alapján kiadott szolgálati rendtartás 30. illetve 33. szakasza értelmében a fegyelmi eljárást haladéknélkül indítsák meg, ha pedig nem állandó alkalmazottak, úgy azokat azonnal bocsássák el.

Ezen rendeletem végrehajtásáról jelentést várok".

Az olvasóhoz.

É hó közepén új előfizetést nyitottunk az „Egyetértés“-re, a legrégebb s legtekintélyesebb magyar függetlenségi naplagra.

Az „Egyetértés“ úgy politikai állásfoglalásában, mint társadalmi, közgazdasági, művészeti és irodalmi szerepében hi marad eddigi nagy múltjához, amely a magyar olvasóközönség előtt oly kedvelté, politikai és társadalmi életünkben pedig mindenkor döntő fontosságú tényezővé tette.

Az a függetlenségi politika, amely e lapot nagy hagyományához híven, eddig irányította, ezentul is mindenben vezérelve lesz. A független, önálló nemzeti állam kiépítése, a magyarság állami erejének és mindenben parancsoló uralkodásának érvényesülése, ez az a cél, amelyért az „Egyetértés“ ezentul is törhetetlenül és megululó Intenzívítással küzdeni fog.

Olvasóink ragaszkodása és szeretete egyedül erősségünk, amely ebben a nehéz feladatunkban megsegít. Viszonzásul a legváltozatosabb és a legmegbízhatóbban megszerkesztett nagy magyar naplappot adjuk, amely úgy irányelveinek szigorú betartásával, mint a napl események részletes és pontos feltárásával ezentul is a vezető helyen fog állani.

Olvasóink az „Egyetértés Vasárnapja“ című, gyönyörűen kiállított mellékletet is megkapják vasárnaponként. Nyolcz oldalas, számos reprodukcióval tarkított mellékletünkön előfizetőink megtalálják a hét érdekességeit, a külföldi és belföldi nevezetes eseményeit. Kapnak ezenkívül elbeszéléseket, karczolatokat, színházi történeteket.

A magyar közönségnek az „Egyetértés“ a legkedveltebb lapja, ezt a szeretetet ezentul csak fokozottabb munkássággal fogja kiérdemelni.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra	2 kor. 40 fill.
Negyedévre	7 kor. — fill.
Félévre	14 kor. — fill.
Egész évre	28 kor. — fill.

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, szíveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne állion be.

Robbanás a petroleumgyárban.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 22.

Óriási veszedelemben forgott ma éjszaka a Soroksári-ut egész környéke. Egy-két bátor ember önfeláldozásán mulott, hogy a levegőbe nem röpiült az egész hosszú utast minden épületével egyetemben. Szinte kiszámíthatatlan borzalmu katasztrófa történhetett volna. Százötven szegény ember élete forgott biztos veszedelemben, nem is számítva azt, hogy hány lélek pusztult volna el a katasztrófa közelében levő épületekben. És ezuttal megint a kapzsi üzleti zsugoriság és a lelketlenül könnyelmű hivatalos ellenőrzés volt oka a veszedelemnek.

Budapest legnagyobb tüzfészkeben, a Soroksári-ut 95. száma alatt levő Berg-féle petróleum-raffinériában ma éjszaka kázánrobbanás történt. Egy túlfűtött desztilláló főcső repedt meg, a lángoló kőolajfolyam átzuhogott az óriási benzín- és kőolaj-tartályok, valóságos gyehehennát gyújtva mindenfelé maga előtt. Az egyik kisebb kázán pár pillanat múlva óriási dördüléssel fölrobbant, lángba borítva a gyár összes épületeit. A tűz rögtön bekapott két nagy tartályba is. Az egyikben 600 métermázsza petróleum, a másikban 450 métermázsza benzín volt főlhalmozva. Óriási lángnyelvek fujtak ki a fenyegetett tartályok födele alól, úgy hogy közeledni sem lehetett az utast felől a veszedelem színhelyéhez. A legborzasztóbb pedig ezekben a szörnyű pillanatokban az volt, hogy a gyárfalaktól zárt belső telepen dolgozó munkások közül egynek sem volt seitelme sem róla, hogy mi történik a falakon túl a tartályok körül. Szerencsére éppen akkor haladt el a gyár közvetlen szomszédságában a soroksári viczinális, amelynek ablakából egy Andrásy Lajos nevű munkás észrevette a veszedelmet és rögtön figyelmeztette rá Sebens Ernő erzsébetfalvi tüzoltó-parancsnokot, aki szintén a vonaton utazott. Sebens tüzoltó-parancsnok gondolkodás nélkül meghuzta a vészféket, mire a vonat éppen a gyár fenyegetett helyén hirtelen megállott. Sebens Ernő és Andrásy Lajos mindenenk előtt fellármázták a gyár munkásait, aztán pedig a veszedelem elhárításához láttak. Csak pillanatnyi időről lehetett szó a robbanás megakadályozására. Andrásy homokot lapátolt az égő-tartályok nyílása fölé, de egymaga nem birt a veszedelemmel s pár pillanat múlva az egyik tartály irtóztató dördüléssel föl is robbant. Andrásy a robbanás sulyosan összegette. Időközben a gyár személyzete telefonált a mentőkért is, a tüzoltóság ki is vonult Blaschnek segédtséget parancsnoksága alatt, akinek nagy fegyelmezett-séggel és nyugalommal tett intézkedései sokban hozzájárultak ahhoz, hogy a legszörnyűbb katasztrófa, az egész gyártelep fölrobbanása be

nem következett. A tüzoltók, akik két gőzfecskendővel érkeztek, teljes erővel szálltak szembe a veszedelemmel. Páratlan bátorsággal hatoltak be a folytonosan robbanásokkal fenyegető lángtenger közepébe, hogy a raktárt és a nagy tartályokat megvédelmezzék. Tizezer métermázsza petróleum és benzín robbanhatott volna föl a város kellő közepén. A derék munkának lett is fogantaja. A tűz lokalizálódott, ámbár a csatornában hőmpolygó nafta-tenger és a fölrobbant tartály még most a késő éjjeli órákban is hatalmas lánggal világít bele az éjszakába.

Az a katasztrófa azonban, amely ma éjszaka véletlenül elhárult a főváros feje felől, esztendőök óta fenyeget már és valószínűleg fenyegetni is fog mindaddig, amíg egy szörnyű katasztrófa meg nem boszulja azt a sivár könnyelműséget, hogy barátokozásból, protekcióból, hivatalos hanyagságból és lelketlen nemtörődomségből a város kellő közepén megtűrnek egy olyan tüzfészket, mint amilyen a Berg-féle petróleum raffinéria. A gyárban ugyszólván napirenden vannak a belső kis tüzek esztendőök óta. És senki ezekről tudomást nem szerez, mert a gyár vezetősége eltitkolja őket, mások meg szemet hunynak felette. A gyár műszaki vezetője mondta ma éjszaka, hogy négy hónapja van a gyárban és már eddig három tüzet látott. Az ellenőrzés a telepen egyenesen botrányos, tavaly majd az egész várost levegőbe robbantotta ez a könnyelműség. A petroleum salakot ugyanis a legegyszerűbb óvrendszabályok figyelmen kívül hagyásával a városi alagcsatornába eresztették és a fejlődő robbanékony gázok a levegőbe röpitették a Soroksári-ut kövezetét. Tüzrendészeti elővigyázatrol szó sincs a gyárban. Hanem, hogy mindezekért csak egyszer is büntetést kapott volna a gyárvezetőség, arról senki egy szót se tud.

A legborzasztóbb azonban az a tulzsufoftóság, amivel a vezetőség minden talpalatnyi teret kiuzsoráz. A gyárnak fejlődési helye nem lévén, az épületek egymásra vannak zsufoftva és zárt falak között, egy szűk udvaron több száz ember dolgozik gyulékony robbanó anyagok tömegével. És dolgoznak éjjel-nappal. Ezt a botrányos belső állapotot szerette volna a vállalat kereskedelmi vezetője Weisz József igazgató minden áron eltitkolni a nyilvánosság elől. Előbb az újságírók életét féltette a lángoktól, mikor azonban látta, hogy az emberbaráti gondoskodás nem használ, mert az újságírók a tüzoltók nyomán behatolnak a lángok közé is egy kicsit tájékozódni, akkor goromba lett. A helyszíni szemle azonban mindezek daczára megtörtént egy pár száz szegény munkásember élete és a nagy nyilvánosság érdekében. Ezek után pedig vádoljuk Budapest székes főváros tanácsát és egész hivatalos apparátusát, hogy ezt a tüzfészket, mindeztideig, nem tudjuk micsoda érdekből megtűrte egy egész városrészt és sok ezer ember veszedelmére.

Ki kell azt a nyilvános tüzaknát haladéktanlanul telepíteni. Akárhogyan és akárhová, mert város közepén, vasuti vonal mentében tizezer métermázsányi robbanó-nyaggal manipulálni nem lehet és nem szabad. Ennyit megkövetelhet az a környék, az a sok ezer ember, akinek az élete ott állandóan veszélyeztetve van.

A mai tüznél Andrásy Lajos munkáson kívül, aki első volt a mentés munkájában, Bakonyi Gyula tüzoltó is sulyosan megsebesült, akit a benzínláng ütött le munkája közben. Mind a két derék embert a mentők szállították kórházba.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár. Vasárnap, augusztus 23. — Róm. kat.: D. 11. B. Fülöp. — Prot.: D. 10. Farkas. — Görög-orosz: aug. 10. Lőrincz. — Zsidó: Ab. 26. — A nap két reggel 5 óra 6 perczkor, nyugszik este 6 óra 57 perczkor. — A hold két éjjel 1 óra 18 perczkor, nyugszik délután 6 óra 17 perczkor. A miniszterek nem fogadnak. Állandó nyári kiállítás nyitva a Könyves Kálmán művészeti szalonjában Nagymező-utca 37. Belépő-díj nincs. — Nyári kiállítás nyitva a Nemzeti Szalonban. Belépő-díj 1 korona. — Az Uránia Kigyó-téri szalonja nyitva. Belépő-díj 20 fillér. — Egyenruházati kiállítás a Techn. Iparmúzeumban zárva. — A Nemzeti Múzeum összes tárai nyitva. — A Szépművészeti Múzeum nyitva. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva. — A Néprajzi Múzeum nyitva. — A Fővárosi Múzeum nyitva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva. — A Történelmi Képcsarnok nyitva. — A földtani intézet muzeuma nyitva. — A Közlekedési Múzeum nyitva. — A Széchenyi-Múzeum nyitva. — Az aquin-

umi muzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Ipar-muzeum nyitva. — A Ráth György Múzeum (Városligeti fasor 10.) nyitva. — Az Erzsébet-Múzeum nyitva. — Az orsz. levéltár oklevélkiállítás zárva. — A nyilvános könyvtárak zárva. — A múzeumok, képtárak, kiállítások és nyilvános könyvtárak rendszerint délelőtt 9 órától vannak nyitva.

Sírató.

Valami száll az ég hullámzó szárnyán,
Valami régi, szomorú mese.
S én hallgatom, kifosztva, koldusárván,
Én, hazug álmok bús szerelmese.

És hallgatom, míg lelkem néma kínja
Vergődő, hangos zokogásba ful,
S hazug álmát a szívem visszasírja,
De immár — visszahozhatatlanul . . .

Nil.

— Az Egyetértés vasárnapja ezen a héten változatos tartalommal jelent meg. Egy gyönyörű reprodukció a szaloniki konakot ábrázolja, amely előtt óriási tömegek várják az új török alkotmány kihirdetését. Edvárd angol király marienbadi fürdőzését két kép örökíti meg. Nagyon sikerültek a fölvételek a Wright-féle aeroplanról, a Szent István-napi körmenetről. Királyunk és az angol király találkozásáról Ischlben két kép számol be és egy nagy kép a csikágói nemzetgyűlést mutatja be, amint az elnökielölést megejti. A köpenicki kapitányról is van fölvetelünk arról a pillanatról, amelyben a híres ember elhagyja a fogházat, amelyet II. Vilmos kegyelme nyitott meg számára. A szöveg részben Floriche-től közlünk érdekes eredeti tárczát, azonfelül van a mellékletben tárcza Maurice Level-től, Robert Rinchartól és Alphonse Daudet-től.

— Eljegyzés a királyi családban. Revala főhercegisasszonyt, Károly István főherceg leányát, Bécsből érkezett tudósítások szerint, eljegyezte Radziwill Jeromos herceg. Az eljegyzés a galicziiai Layhusch-kastélyban ment végbe. A menyasszony második leánya a főhercegnek és jelenleg 20 éves, néje, Eleonora Mária Immaculata főhercegnő még hajdon. A vőlegény 23 éves. Radziwill Miklós Jeromos herceg, mint Radziwill Domonkos herceg fia, Cannesben született és most a 24-ik évében van. Anyja, de Agramonte Dolores hercegnő, spanyol származású. A Radziwill hercegi család egy ősi lithván uralkodótörzsből származik, amelynek eredete a 14. századba nyúlik vissza. Évszázadokon át a Radziwill-család volt a leggazdagabb és leghatalmasabb egész Lengyelországban. A család még a 18. évszázadban is, dacára Radziwill Károly herceg örült pazarlásainak, öt millió lengyel forint évi jövedelemmel rendelkezett, ami a mi pénzünk szerint három millió koronának felel meg, de az akkori pénzügyi viszonyok között tíz millió koronával fölért. A Radziwillék óriási birtoka azóta jelentékenyen összezsugorodott. A Radziwill-család a német birodalmi hercegi rangot az 1515. február 25-én, Innsbruckban kelt császári diploma által kapta s összeköttetések az uralkodóházakkal Radziwill Borbála hercegnő házasságával kezdődik, aki a későbbi II. Zsigmond Ágost lengyel királyhoz ment férjhez.

— Kitüntetett főhercegek. Edvárd király Ischli látogatása alkalmából Jenő és József főhercegeket, valamint György és Konrád bajor hercegeket a Viktória-rend díszlovagjaivá nevezte ki.

— Justh Gyula Budapesten. A képviselőház elnöke, Justh Gyula ma reggel Budapestre érkezett, ma az egész délelőttöt hivatalában töltötte, a vakáció során fölmerült ügyeket intézte és az összes személyi és egyéb képviselőházi ügyekről referáltatott magának. Justh Gyula néhány napig még Budapesten marad. A fővárosban tartózkodik néhány nap óta Návay Lajos alelnök is.

— Szerbia új gyorstüzelő ágyú. Ma délelőtt a szerb trónörökös, az összes miniszterek, sok képviselő és nagy közönség jelenlétében lövési gyakorlatokat tettek az új gyorstüzelő ágyúkkal. Az eredmény minden tekintetben kielégítő. Eddig 24 üteget szállítottak Szerbiának.

— Arczul ütöttek egy diplomatát. Nagy fel-tűnést keltő botrány játszódott le Páris egyik igen forgalmas utcáján. A szó igazi értelmében passzív szereplője volt a skandalumnak báró Aliotti Károly, az olasz nagykövetség egyik tagja. Egy Szakko nevű római ember átadott Aliottinak egy értékes régi szőnyeget, amelyért százharmincezer frankot ígértek. Aliotti a szőnyeget igen drágán eladta Amerikában, de Szakkonak csak huszonháromezer frankot adott át, a többit pedig megtartotta. Szakko föl-szóllította a diplomatát, hogy fizesse meg adósságát, de eredmény nélkül. Törvényes uton pedig nem tudott elérni semmit, mert Aliotti mint diplomata exterritorialitást élvez. Tegnap Szakko a Skribe-utcába találkozott Aliottival és rövid szóváltás után többször arczul ütötte. A botránynak minden valószínűség szerint az lesz a következmé-nye, hogy Aliotti elveszti állását.

— A szerb egyházi kongresszus elnapolása. Ujvidékre érkezett hírek szerint a szerb egyházi kongresszust legközelebb királyi leirattal el fogják napolni. A király ugyanis a miniszterelnök előterjesztésére nem hagyta jóvá Zmejanovics verseczi püspöknek patriarkává történt választását és a kongresszus csak azért fog most még összeülni, hogy a király döntéséről tudomást nyerjen. A kongresszus azután el fog napoltatni és csak szeptember hó folyamán fog ismét összehívadni, hogy a patriarkaválasztást megejtse. A szerb radikális vezeték a legutóbbi napokban Budapesten és Ujvidéken időztek, hogy a patriarkajelölés kérdésében megállapodásra jussanak.

— Nász az Eulenburg hercegi családban. Az Eulenburg hercegi családban általában nagy a szomorúság már hosszú idő óta. Fia mégis örömmünnepet ült, megnősült. Hiába, a szerelem nem ismer szomorúságot és nem tud türelmet gyakorolni. Eulenburg Filöp herceg legfiatalabb fia Münchenben nőül vette Marx Cecil nevű varieté-énekesnőt.

— A tüzoltó-főparancsnok szabadságon. Szerbovszky Szaniszló, a fővárosi tüzoltóság főparancsnoka három hétre a velencei Lidóra utazott. Távol-léte alatt Janicsek Andor tüzfelügyelő látja el a főparancsnoki teendőket.

— Az egyetemről. Dr. Székely István, a budapesti tudományegyetem új rektora, nyári szabadság-idejéről, melyet Svájcban töltött, hazaérkezett. Az új rektor szeptember elsején foglalja el hivatalát. — Dr. Lányi Gyula udvari tanácsos, a bölcsészeti kar dékánja, Marienbadból, hol négyheti kúrát használt, visszaérkezett a fővárosba.

— Reiszig Ede meghalt. Reiszig Ede, volt bel-ügyi, majd kereskedelmi államtitkár, Vas vármegye volt főispánja ma reggel nyolcz órakor Grácban, hatvan éves korában meghalt. Reiszig Ede 1861-ben vármegyei aljegyző, 1875-ben főjegyző, 1883-ban Vas vármegye alispánja és 1849-ben békési agrár-szocialista kormánybiztos és főispán, ezután kereskedelmi államtitkár volt. Később nyugalomba vonult, majd Vas vármegye főispánjává nevezték ki, 1904. áprilisban lemondott főispáni állásáról és visszavonult a magánéletbe. Az elhunyt tagja volt az Adria hajóstársaságnak és a déli vasutnak. Özvegye, Szegedy Entsch Irma bárónő, egy leánya és három fia gyászolja. Reiszig a vármegyei alkotmánypárt oszlopos tagja volt. Jóságáért és törvénytisztelétéért nagy népszerűségnek örvendett. Holttestét Szombathelyre viszik és a károni családi sírboltban temetik el.

— A Lasker-Tarrasch-match. Lasker és Tarrasch között ma ment végbe a harmadik játszma a világbajnokságért. Lasker ismét spanyol megnyitást választott és a középjáték első stádiumaiban felette érdekes bonyodalom támadt. A világmester helyzete meglehetősen kedvező volt, de közben egy elhamarkodott támadási manőverrel kiadta kezéből a vezetést, amit ellenfele pompásan kihasználta s attól fogva olyan előnybe jutott, hogy Lasker a negyvenegyedik lépés után kénytelen volt feladni a játszmát. A verseny tehát így áll: Lasker 2, Tarrasch 1, remis 0. A negyedik partit hétfőn, e hó 24-én fogják játszani.

— A „Parseval” balesete. A „Parseval” léghajónak ma a ventillátoron előfordult törés miatt rövid ut után Wittenaunál le kellett szállnia. A ballont kiürítették és tartalmát két kocsin visszazárlították a léghajó csarnokába. A tulajdonképpeni próbatatát a jövő héten tartják meg.

— Lajos-napja. Kossuth Lajos nevenapjának évforduló ünnepét augusztus 25-én az idén is megüli a főváros hazafias polgársága. A magyar asztaltársaságok központja előző estén lakomát rendez Kossuth Lajos emlékére, a Kossuth női kör tagjai pedig a névnapi évfordulón virágokkal hintik be Kossuthnak a kerepesi-uti temetőben levő sírját.

— Báró Gromon Dezső állapota. Az öngyilkossá lett báró Gromon Dezső volt honvédelmi államtitkár állapotában a javulás szépen halad előre. Kezelőorvosa, Farkas tanár megengedte, hogy a beteg rövid időre elhagyhassa az ágyat. Ma kelt fel Gromon először a betegágyból. A gyors lefolyású tüdőgyulladás a betegnek még az utóbbi napokban is heves fájdalmakat okozott.

— A levegő meghódítása. Gróf Zeppelin léghajójának ujjáépítésére még mindig gyűlnek az ösz-szegek. A németek hihetetlen áldozatkészséget tanusítanak, hogy ők járjanak elől a levegő meghódításában. Azonban Zeppelin kijelentette, hogy neki nem kell pénz. Egyáltalában a hozzáérkezett óriási összegekből nem akar megtartani semmit. A milliókból, amelyek befolytak, alapítványt tesz, amelyből a léghajós kísérleteket és a levegő tanulmányozóit támogatni óhajta. — Amour mellett, így jelenti ezt egy La Mansból érkezett távirat, Wright ma megint föl-szállt aeroplanjával. Az első kísérletnél egy perc és negyvenkilenc másodperczig, a második kísérletnél két perc és tizennégy másodperczig volt a levegőben.

— Angol munkások a háború ellen. Az angol munkáspárt husztagu küldöttséget menteszt Berlinbe a szociáldemokrata párt kongresszusára, amelyet szeptember 20-án fognak megtartani. Az angol deputáció egy feliratot hoz, amelyben az angolországi munkáspárt tiltakozik a háborus uszítgatások ellen. Ezt a manifesztumot aláírják az angol munkáspárt parlamenti tagjai, a munkásszövetségek, betegsegítő-pénztárak vezetői, számszerint körülbelül kétezeren.

— A dróttalan táviratozás sikere. E hónap utolsó napjáig érdekes kísérletek lesznek Passau és Bécs közt a Dunán dróttalan táviratozással. Az állomások és a Dunán járó gőzhajók közt létesítenek dróttalan táviróösszeköttetést. Ez az első eset, hogy a dróttalan táviratozással folyamokon közlekedő hajókon kísérleteznek.

— Az Ischli hatszáz postagalamb. Holnap dél-előtt a királynak és a királyi család Ischlben tartózkodó tagjainak jelenlétében a király villája előtt hatszáz postagalambot fognak föl-bocsátani. A galambokat a bécsi postagalambtenyésztő-egyesület bocsátja föl, ily módon akarván hódolni a királynak osztrák császári jubileuma alkalmából.

— A brutalitások a hadseregben. Schönaich hadügyminiszter bizalmas rendeletet intézett valamennyi csapatparancsnokhoz, amely szigorú intézkedéseket foglal magában a katonai brutalitások ellen. A rendelet szerint a főlebbvalók brutalitása miatt beadott panaszokat jövőben a katonai törvényszék intézi el és nem a fegyelmi hatóság. Aki ebből azt következteti, hogy vége a katonai brutalitásoknak, az alaposan téved. Ez már legalább az ötvenedik bizalmas és nem bizalmas rendelet, amely szigorúan megtiltja a hadseregben az atrocitásokat s mégis napirenden vannak azok.

— Tullio Murri megöriült. Bonmartini olasz gróf gyilkosa, Tullio Murri, akinek pöre három év előtt világszerte oly óriási feltűnést keltett, a börtönben megtebolyodott. Már el is szállították az onegliai fegyházból a gonosztevők számára berendezett tébolydába. Tullio Murri harmincz évi fogházra volt ítélve.

— Erdészeti államvizsga. Horváth Sándor, miniszteri tanácsos, az erdészeti államvizsgáló bizottság elnöke felhívja mindazokat, akik az ezidei öszön erdészeti államvizsgát szándékoznak tenni, hogy az ehhez szükséges engedélyekért benyújtandó kérvényeiket, kellően felszerelve, augusztus hónap végéig az erdészeti államvizsgáló-bizottság elnökének címére (Budapest, V., Zoltán-utca 16.) küldjék be.

— A párisi általános sztrájk. A szajnamegyei munkásszövetség a múlt éjjel gyűlést tartott, amelyen az általános sztrájk lehetőségeit tárgyalták. Szavazásra egyelőre nem került a sor, de a munkásság elkeseredett hangulata arra vall, hogy a szövetség a végső eszközhöz fog nyulni. Többen hevesen kikeltek a kormány ellen, mert a villeneuvei események miatt üldözi a munkások vezetőit, akik még mindig fogva vannak.

— **Vizsgálat az izgató állatorvos ellen.** A pozsonyi hadtestparancsnokság Schmidt József katonai állatorvos ellen megindította az eljárást. Jelenleg egy őrnagy-hadbíró utazza be a közsékeket, hol Schmidt izgatott és kihallgatásokat eszközöl.

— **Megőrült rendőrtisztviselő.** Ma délután a Zrínyi-utcai rendőrfőkapitányságnak szomorú szenzációja volt. Kolossa Géza rendőrfelügyelő, aki éppen ma éjszaka teljesített volna központi ügyeletet, hirtelen megőrült. A tragikus esetről értesítették a szerencsétlen ember fiatal feleségét, aki kétségbeesve sietett be a főkapitányságra boldogtalan urához. Megrendítő volt a mélyen sújtott uriaszony fájdalma, mikor férjéhez vezették. A szerencsétlen ember állapota olyan vigasztalan volt, hogy be kellett szállítani a lipótmizei tébolydába. Kolossa felügyelőn már délután meglátszott, hogy lelke egyensúlya megbillent. Az ügyelet átvétele előtt ugyanis teljes huszártiszti díszben jelent meg a főkapitányságon és nagy sebbel-lobbal sietett Boda Dezső főkapitányhoz. A kérdészködőknek azt mondta, hogy meg akarja neki köszönni a rendjelet, amit közbenjárására a királytól kapott. Ugy látszik, ugyanilyen szándékkal a budai várban is járt, mert délelőtt többen látták őt Budára főlhajtani. Délután aztán, a központi ügyelet hivatalos szobájában bekövetkezett a katasztrófa. A tragikus sorsu, szerencsétlen ember és boldogtalan fiatal felesége iránt általános az őszinte részvét.

— **A Tátrában eltűnt diákok.** Megemlékeztünk már arról, hogy két bécsi diáknak, Novák Antalnak és Reznicek Oszkárnak, akik együtt rándultak ki a tátrai hegyek közé, rejtélyes módon a nyoma veszett. Minthogy a külföldi lapok ezt az esetet oly színben tüntetik fel, mintha a két diák rablógyilkosságnak esett volna áldozatul, ami alkalmas arra, hogy a közönségnek a tátrai hegyek közbiztonságába vetett hitét megrendítse, egy ismert fővárosi író most az esetre vonatkozólag a következőket tudatja velünk:

E hó 18-án egy Novák nevű borszlói kereskedő megjelent a Kárpátgyesület irodájában és előadta, hogy az őccse július hó végén kevés pénzzel indult utnak barátjával a Tátrába. Július hó 27-én érkezett tőle az utolsó levél, amelyben pénzt kér és azt írja, hogy most néhány napig nem fognak hírt hallani róla, mert járattanabb vidéken fog barangolni Lengyelország felé. A pénzt el is küldték neki, de nem lehetett kézbesíteni, mert sehol sem ismerték. És azóta nem adott semmi életjelet magáról. A Kárpátgyesület tüstént kutató expedíciót rendelt ki, amelyben nyolcz elsőosztályú vezető vett részt; ezekhez csatlakozott az eltűnt ifjú bátyja és dr. Farkas Pál író. A kutató kirendeltség, tekintve, hogy a fiatal diáknak szándéka volt a lomniczi csucst megmászni, mindenekelőtt átkutatta a csucshoz vezető összes utakat és menedékházakat, de sehol sem kaptak különösebb felvilágosítást. Az egyetlen nyomot egy Franz nevű vezető adta, akinek Csorba az állandó állomása. Franz azt állítja, hogy ő néhány nappal azelőtt egy Lax nevű sziléziai tanítót vezetett a Lengyel-nyergén át a halas-tó felé. És ez uton, tehát már lengyel területen, két fiatalemberrel találkozott, akik közül a felmutatott arcképben felismerte Novákot. Az eltűnt ifjú bátyja most ezen a nyomon folytatja kutatásait Lengyelországban.

— **Magyar rablók túl a tengeren.** A „Deutschland” nevű német személyszállító gőzösnön tolvaj és rablóbanda érkezett New-Yorkba. A banda tagjai állítólag egytől-egyig magyarországi származásúak. A newyorki rendőrség valamennyit letartóztatta. Vannak köztük rablógyilkosok is, akiknek sikerült az amerikai gőzhajóra menekülniök a rendőrség ildőzése elől. A newyorki rendőrség a veszedelmes bandát haladéktalanul visszaküldi Hamburgba. Az utolsó büntény, amelylyel ez a banda vagy egyes tagjai gyanusíthatók, egy váci kereskedő kirablása.

— **Czigányok és csendőrök harca.** Az inkei csendőrök három embere több napi üldözés után el akart fogni egy veszedelmes cigánykaravánt. A cigányok közül többen ellenszélültek, mire a csendőrök kénytelenek voltak fegyverüket használni. Több cigány megsebesült. Malhevis Miklós kaposvári csendőrhadnagy intézkedésére összpontosított járőrök a belegi erdőt átkutatták és sikerült újabb gyanus karavánt elfogniok, amelyet bekísértek az ügyészségre.

— **Elhunyt költő.** Varsányi Gyula ismert nevű költő, aki több verskötetével szép sikert ért el és két verses drámájával akadémiai pályadíjat is nyert, hosszas betegeskedés után tegnap az Erzsébet-szanatóriumban meghalt. Halálának hírére az Otthon írók és hírlapírók köre kitűzte a gyászlobogót. Temetése a budakeszi halottasházból lesz. Varsányi Gyula néhány év előtt egy kisebb hetilapnak volt a szerkesztője, de meggyengült a hallása s ezért abbahagyta az újságírást. Három év előtt napidíjas lett a kereskedelmi minisztériumban. Időközben azonban tüdőbajt kapott és sokat betegeskedett. Legutóbb nagyon rosszra fordult az állapota és e hét szerdáján felvétette magát a budakeszi Erzsébet-szanatóriumba, ahol azonban már tegnap meghalt. Uria című verses drámáját a Nemzeti Színház is elfogadta előadásra, de színre nem került.

— **Egy golyó három emberélet.** Székesfehérvárról érkezik az alábbi szerencsétlenség híre. Vadásztársaság tért haza és bement a városvégi korcsmába. Ács András, a társaság egyik tagja, kívüli maradt a korcsmaajtóban és a puskáját igazgatta. A fegyver elsült és az egyetlen golyó megölte a közelben álló Göröncsér Jánosnét, a karján levő kis leányát, a mellette álló Nyáry Franciskát pedig halálosan megsebesítette. A rettenetes drámáról azonnal értesítették a székesfehérvári rendőrséget. Még az éj folyamán a helyszínén megjelent Simon Sándor főkapitány, dr. Bierbauer Viktor főorvos, dr. Molnár József kerületi orvos, majd utóbb Sárkány Ferenc vizsgálóbíró. Ahogy megérkeztek, nyomban elkezdték a vizsgálatot. A kivonult csendőrök a szerencsétlenség okozójának, ijebb Ács Andrásnak keresésére indultak, akik nem találtak meg már a Debreczeni-féle csárdában, mert időközben elmenekült. A csendőrség ma egész délelőtt erőlyesen nyomozott utána, de még nem tudott ráakadni. A vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenség vétkes gondatlanságból származott.

— **Anarchisták Csehországban.** Az északnyugati csehországi barnaszénbánya-telepeken mutatkozó vizsgálat során kiderült, hogy úgy a bányaművek prágai fiókja, mint számos helyi csoportja élénk összeköttetésben állottak a spanyolországi, a portugáliai és az amerikai anarchistákkal. A levelezésben részben az eszperanto nyelvet, részben pedig egy titkos írásfélélet használtak, mely utóbbinak kulcsát azonban eddig még nem találták meg. Az anarchista állításkötelesek a sorozásokon kokárdával jelentek meg, amelyen a következő felirat volt olvasható: „Se pénzt, se embert!” Az anarchista-szervezet azoknak az állításköteleseknek, akik a sorozás elől a külföldre menekülnek, 300 koronát helyezt kiállításba. A kaszárnyákba anarchista-rópiratókat csempészték.

— **A köpenicki suszter előadása.** Voigt Vilmos mester, aki sehogysem tudott boldogulni, amíg becsületes cipész-mesterségéből élt s aki egyszerre világhírűvé lett szélhámos trükkje után, bajban van. Egy kis inkonzekvenziába keveredett ugyan, de mit törődik ő a következetességgel? Bismarck herceggel tart, aki azt mondta, hogy csak az ökörvetkezetes, mert az mindig szénát eszik. Inkonzekvenziája ebből áll: egy hozzáintézett kérdésre azt mondta, hogy Poroszországban nem fog nyilvánosan föllépni, hálából a császár iránt, aki neki kegyelmet adott. Mindamellet annyi manétát ígértek neki, hogy megelégedkezett fogadalmáról és a berlini Panoptikumban vidám mesékkel traktálta a kíváncsi publikumot. Azonban a dicsőség nem tartott soká. A rendőrség véget vetett az előadásoknak és betiltotta azokat.

— **Házasságok.** Dr. Nagy Sándor budapesti ügyvéd eljegyezte Wolf Erzsikét, Wolf József föld-birtokos leányát Várpalotáról.

Braun Vilmos rövidárkereskedő Tápiógyörgyén, eljegyezte Horovicz Juditot, Horovicz Lipót főkantort leányát Dunaszérdahelyen.

Singer Ferenc eljegyezte Schweiger Gyula leányát, Mariskát Budapesten.

Kuttner György balatonöszödi tanító a napokban tartotta esküvőjét Zimmern Nellykével Törökkopányban. A díszes esküvőn a násznagy tisztelet Zsolnay Dénes balatonszemési körjegyző és Békefi József csepeli tanító töltötték be.

— **Nászajándékok.** Jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műorás ékszerterepén, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29. I. em szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmertve küldet.

— **Átusztta a Calais-csatornát.** Több párisi újság egyelőre fentartással közli, hogy Borges nem kevesebb, mint huszonkét napi uszás után elérte a francia partot. Az uszóhajók e szerint Dover és Calais közt átusztta a csatornát.

— **Pinczerek értekezlete.** Ma este 9 órakor egy dob-utcai vendéglőben körülbelül 100, a vörösek szervezetéhez tartozó pinczér értekezletet tartott. Megbeszélték a helyzetet és eleinte az volt a nézetük, hogy a béke létrejötte érdekében és a nyugodt munkálkodás céljából valamennyien átlépnek a sárgák szervezetébe. Később azonban egy új terv merült fel, amelyet el is fogadtak. Ebből kifolyólag egy 15 tagú bizottságot választottak, amely a szakszervezet kebelében akciót fog indítani, amely valószínűleg alkalmas lesz arra, hogy a kávéosok és pinczerek közt a békét létrehozza. Rá akariák venni tudniillik a szakszervezet vezetőségét, hogy tisztán gazdasági alapon álló békét hozzon létre a kávéosokkal, amelyet, mint mondják, a kávéosok el is fogadnak. Ha ezek a feltételek tetszésre találnak a kávéosknál, úgy ez az áldatlan harc, amely hónapok óta folyik, a legrövidebb idő alatt véget ér.

— **Megváltoztatott halálos ítélet.** Iszlai Ferenc 32. gyalogezredbeli tizedest, ki márczius hóban kedvesét lelőtte s azután öngyilkossági kísérletet követett el, a haditörvényszék kötél általi halálra ítélte. Ő felsége most születésnapj ünnepé alkalmából Iszlai büntetését három évi nehéz várfogságra változtatta.

— **Megölte egy talált agyugolyó.** Szörnyű halállal halt meg a lippai lövőterén egy Biresku nevű mezőőr. A gyakorlóterén egy agyugolyót talált. Mikor fel akarta emelni, a golyó hatalmas durranással felrobbant és Bireskut a rabokra tépte. Nemsokára az arramenő emberek szedték össze a szerencsétlenül járt mezőőr testrészzeit. Bireskut özvegye és hat gyermeke gyászolja.

— **360.000 koronás kártyaveszteség.** A „P. H.” azt írja, hogy a Nemzeti Kaszinóban Szent Istvánra virradó éjszakán 360.000 koronás kártyaveszteség ért egy közismert sportsmannt, versenystállótulajdonost és politikust. A félreismerhetetlenségig körülírt gentleman a horribilis veszteséget állítólag már másnap készpénzben kiegyenlítette. Más oldalról azonban a roppant kártyaveszteség híret megczófolják.

— **A főkapitány megrendszabályozta az orfeumokat.** A belügyminisztérium államrendőrségi osztályának hivatalos közlönyében holnap, érdekes és nagyjelentőségű rendeletet tesz közzé a főkapitány. A rendelet a dalszarnokok és orfeumok magyarságával foglalkozik és megállapítja, hogy sem a dalszarnokok, sem pedig az orfeumok nem tartják be azt a rendőri szabályrendeletet, amely a mulatók műsorát szabályozza. Az ilyen mulatók tudvalevők kötelesek lenniük műsorukat úgy állítani össze, hogy az felében magyar legyen, s csak a műsor másik fele lehet német vagy más idegen nyelvű. A helyzet pedig az, hogy a mulatók annyira nem kultiválják a magyar műsorszámokat, hogy a magyar artisták kénytelenek külföldre kivándorolni. Ezen akar segíteni a holnapi főkapitányi rendelet, amely kimondja, hogy a rendőri ügyeletes közeget olyan ellenőrző és rendelkező jogkörrel ruházza föl, hogy a szabályrendelet ellen vétő mulatótól azonnal megvonhatja a játszási engedélyt.

— **A megtaláló büszkesége.** Karlsbadból írják nekünk az alábbi jellemző és mindenképpen tanulságos történetkét. Egy olasz nő a parkban sétált és egy padon ott felejtette ridiküljét, melyben öt darab száz lírás és három darab huszokorónás bankjegy volt. Az olasz nő szerencséjére arra ment Szajko Ferenc nevű Ipolyszalkáról való magyar gazda s bevitte a ridikült a rendőrségre. Az olasz nő visszakapván vagyunkáját, ötven koronát akart adni a becsületes megtalálóknak, de ez a jutalmat visszautasította. Erre a nő kezét akart neki csókolni. De Szajko Ferenc ezt sem engedte meg, mondván:

— Becsületes embernek minden talált holmit vissza kell adni.

— **Öngyilkos aggyastyán.** Obelovszky József hatvan esztendő munkás a Bulyovszky-utca 35. száma alatt levő lakásán fölakasztotta magát az ajtófélfára. Hozzártartozói észrevették, elvágták a kötelet, de már akkor nagyon válságos állapotban volt az öreg s haldoklott, amikor a mentők odaértek. Tették oka: nyomor.

— **Harc az asztalosok közt.** A pinczéreknek sokal nagyobb szabásu harcot folytatnak a budapesti asztalosmunkások. Eddig csendben, a nyilvánosság előtt titkolózva folyt a küzdelem, amely éppen ma este ért el fordulópontjához. A segédek bojkott alá helyeztek több mihelyt és a mesterek most azzal felelnek, hogy kizárják összes munkásaikat. Az ipar-testület ugyanis tegnap délelőtt Bartolffy János elnöklése alatt rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen egyhangulag kimondták, hogy a szakszervezet bojkottjára kizárással felelnek, illetve a munkát mindaddig felfüggesztik, amíg a munkások a bojkottált mihelyekben újból munkába állanak. Kimondták egyuttal azt is, hogy az 1905-ben kötött kollektív szerződést, amelyet a szakszervezet többszörösen megszegett, részükre felbontottnak tekintik s a jövőben nem a szakszervezettel, hanem mindig csak az illető munkással kötnek szerződést.

E határozat értelmében ma este a fizetés alkalmával a főváros valamennyi asztalosmihelyében kiadják a munkásoknak munkakönyveiket, az összes mihelyekben beláthatatlan időközönként fog a munka s négyezer asztalos munka nélkül marad. A szakszervezet, csak úgy, mint a vörös pinczerek szakszervezete, abban bizik, hogy a kizárás nem lesz általános. Az asztalossegédek különben hétfőn este gyűlést tartanak, hogy elhatározzák, minő álláspontra helyezkedjenek a mesterek határozatával szemben.

— **Kifosztott templomok.** Az ungvári ort. izr. templomba az éjjel ismeretlen tettesek betörték és 24 koronát lopott el. — A szigetvári izraelita templomban múlt éjjel ismeretlen tettesek feltörték a perselyeket, magukhoz vették a talált pénzt, valamint több értékes templomi tárgyat és eltűntek. A csendőrség erőlyesen nyomoz.

— **Holttest a szántóföldön.** Döröcske község határában egy ismeretlen, 45 éves marhakereskedőnek látszó férfi holttestét találták, akinek fején lőtt sebtesten pedig kétszúrások voltak. Kétségtelen, hogy rablógyilkosság forog fenn, amelynek körülményeit a megindított erőlyes vizsgálat fogja kideríteni.

— **Egy magyar leány drámája.** Egy Siliski Amália nevű magyar származású leány nemrég idegenek számára pensiónt létesített Athénben s vendégei között volt Lampros missolongi haditengerészeti akadémiái tanár, aki beleszeretett Siliski Amáliába. Lampros György féltékenykedett a leányra, mert még dalszám-tánczosnő idejéből sok barátja kereste fel Athénben. Az idegenek pensiójának lakóit ma revolverdurranások riasztották fel. Lampros György agyonlőtte kedvesét és önmagát is s mire rájuk törték az ajtót, már mind a ketten meghaltak. A szerencsétlenül járt kadetiskolai tanár barátainak levelet írt, hogy nem tud a leány nélkül élni, de vele kinszenvedés az élet. Az osztrák-magyar követ magára vállalta a meggyilkolt leány hozzátartozóinak érdekképviseletét.

— **Garázdálkodó cigányok.** Nagyszentmiklós és Ócsanád között a csóka-pusztai Harrár-féle csárdát, amely az országuton van, tegnap megtámadta egy csapat cigány. Bár a csárdabeliek derekasan védekeztek s a közeli vasuti állomás személyzete is segítségükre sietett, mégis rossz vége lett volna az ostromnak, ha a legváltásosabb pillanatban nem robbog el a csárda mellett a személyvonat. A vonatvezető látva a veszedelmet, megállította a vonatot; az utasok leugrárták és a csárdások segítségére siettek. A cigányok erre lovaik és szekereik hátrahagyásával megfutamodtak. A csendőrség üldözi a cigányokat.

— **Beiratkozás a varróniskolába.** Özvegy Thury Zoltán varró- és szabászati iskolájában (V. Lipótkörút 8. sz.) szeptember 8-án kezdődnek meg a beiratások és bezárólag 15-éig tartanak. Beiratkozni délelőtt tíz órától délután öt óráig lehet.

— **Villámsújtott lelkész.** A minap a biharfüredi Budriesza községben ugyanis még a vihar kitörése előtt elindult a mezőségre Papp László székely lelkész egy kétfogatos ökörszekéren. Alig ért ki a faluból, hatalmas felhőszakadás kerekedett. A lelkész menekülni akart a zápor elől és gyorsabb tempóban kezdte hajtani a szekeret, amikor a villám lecsapott és agyonsújtotta a papot. A község lakói csak a vihar megszűnése után akadtak rá a lelkész holttestére, amely ott hevert az állatok tetemei mellett.

— **A Közbiztonság** című rendőri hetilap vasárnap száma igen élénk és változatos. Vezércikkében közli Székely Vladimír rendőrfogalmazó „Nők a rendőrségen” című érdekes cikkét. Érdekes cikkek még: A cigánykérdés. Fiatalkoru terheltek bünygyének ellátása. A büntető novella életbeléptetése. Kerületi főkapitányságok és egyebek. Tábori Kornél izgalmas fordulatokban gazdag regényének folytatása: Titokzatos büntetés.

— **Meglopott színésznő.** Ma az a hír terjedt el, hogy a Nemzeti Színház kellektárát a Népszínházba való átköltözésekor ismeretlen tettesek alaposan megdézsmálták. Utána jártunk a dolognak és illetékes helyen kijelentették, hogy a dolog ebben a formában egyáltalán nem felel meg a valóságnak. Belőle csak annyi igaz, hogy Demjén Mari, a Nemzeti Színház tagja, saját színházi kellekeit külön szállította át a Népszínházba és az ottani öltözőjéből vitte el azán egyes dolgokat. A rendőrség nyomozza az ismeretlen tettest.

— **Dadogók vizsgálja.** A Skultéty Lajos vezetése alatt levő beszédképzés nyilvános kurzusának vizsgálója folyó hó 25-én, kedden d. e. 10 órakor lesz a piaristák főgimnáziumában a Kötő-utca 5. számú bejáratnál levő I/B. osztályban. Az érdeklődőket szívesen látják.

— **Megölte magát a nászuton.** Helsingforsban történt az alábbi tragikus eset. Stiller nevű professzor felesége a nászuton megölte magát. A boldogtalan nő tíz nap előtt ment férjhez. Minden kíséret nélkül a Bismarck-vártára ment, ahol az örtől papirost s czeruzát kért. Gyorsan írt néhány sort s megcizmezte a férjének. Amikor nem figyeltek rá, hirtelen leugrott a négyszáz méter magas toronyból s alant összezuzott testtel holtan terült el. A férjnek írt levélben bocsánatot kért a tettéért s kívánja, hogy a férje más asszony oldalán legyen boldogabb. A házaspár a firdővendégek névsorában így van bejegyezve: „Stiller tanár és neje Budapestről.” A hatóságok megtagadnak minden magyarázatot.

— **Halálozások.** Darányi Ferenc ügyvéd, Pestmegye tb. főügyésze. Kecskemét város törvényhatósági bizottságának tagja, tegnap reggel 4 órakor meghalt.

— **Csák Kálmáné, szül. Szerlemhegyi Karolin,** Csák Kálmának. Kunfélegyháza tb. főjegyzőjének neje e hó 21-én Kunfélegyházán elhunyt. A boldogult urnó halála. akiben Szerlemhegyi Károly, Kunfélegyháza város polgármestere testvérét gyászolja, előkelő és kiterjedt rokonságot borított gyászba s az egész városban általános nagy és mély részvétet keltett. Temetése holnap, vasárnap lesz Kunfélegyházán.

— **Özv. dr. szemeriai Szász Béláné,** született Mentovich Julia, egyetemi tanár özvegye. életének ötvennyolcadik évében e hó 19-én elhunyt.

— **Báró Schenovitz Frigyes** negyvennyolczas honvédezeres, nyugalmazott aradi városi mérnök kilenczvenéves korában Aradon meghalt. Az elhunyt 1848-ban az osztrák hadsereg műszaki csapatában szolgált, de a szabadságharc kitörésekor átlépett a magyar hadseregbe. Több csatában kitüntette magát. Negyvenkilenczben, a világsi fegyverletétel után csikósnak öltözve szökött meg Aradról. Részeg kocsisa azonban Szolokon elárulta és az aradi haditörvényszék halálra ítélte, de a király megkegyelmezett neki és életfogytiglani fegyházra változtatta büntetését. Ötven évvel ezelőtt, Rudolf trónörökös születése napján amnesztiát kapott. Kiszabadulva a fogságból, Aradon telepedett le. Az elhunyt aggyastny már tíz év óta betegeskedett. Öccse szintén honvéd volt és elesett a szabadságharcban.

— **Knyaskó András,** volt 48—49. honvéd, Nagybacskeny kilenczvenéves korában elhunyt; a boldogultban Knyaskó Lajos áll. felsőkeres. isk. igazgató édesatyját gyászolja.

— **Rendőri hírek.** Elítélt leánykereskedő. A hetedik kerületi kapitányság öt napi elzárásra és száz korona pénzbüntetésre ítélte Gedeon József né napszámosnót, aki fiatal cselédleányokat csábított rá, hogy egy nagykáta éjjeli mulatóhelybe menjenek. — Betörés. Az éjszaka betörők jártak Kövesdi Kálmának a Thököly-ut 34. száma alatt lévő cipőgyárában s onnan sok cipőt elvittek. — Betörték tegnap délután a Retek-utca 24. számú házában is Lusztig Ignác háztulajdonos lakásába. Hogy mi volt a betörők zsákmánya, még nem lehet tudni, mert a család nyaral. — Tolvaj jegyzői irnok. A felsőlendvai körjegyzőség táviratban értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy Kőrmeny György jegyzői irnok a szentebestyeni jegyzői hivatalban tolvajkulccsal föllyította az egyik íróasztalt s abból százötven koronát ellopott. A rendőrség nyomozza. — Eltűnt iparosinasok. Kollár Antal asztalosmester bejelentette a főkapitányságon, hogy a napokban egyszerre eltűnt öt inasa Bathány-utca 48. számú mihelyéből. Az eltűntek: Berecz István, Ziegler Károly, Bor Mihály, Rauch Mihály és Szólb Imre. Hogy mi okuk volt a szökésre, vagy hogy merre mentek, nem lehet tudni. A rendőrség keresi az eltűnt inasokat.

— **A siker titka.** Soha nagyobb sikere még nem volt czirkuszi látványosságnak, mint a Helgoland címűnek, melyet e hó 17-én mutattak be a Beke-tow-czirkuszban és azóta naponta zsúfolt nézőtér előtt kerül előadásra. Nemesak a tündéres látványosság, az eddig sohasem látott pompás vizijátékok sikerültek, a némajátékok egyes szerepeit kitűnően megjátsszák és ez képezi a nagy siker titkát. Kiváló színészi alakításaiért minden előadás sok tapsot kap a bájos Beke-tow Wardia, Belling Tom, a két Marvani, Gontaud Félix és Poltanyeffi, a fiatal Martini pedig nemesak jól játszik, hanem kitűnően tánczol is. A némajáték vasárnap délután is előadásra kerül.

— **x Aloysianum:** katolikus internátus gimnáziumi tanulók számára. Évi ellátási díj 800 korona. Néhány növendék még fölvehető. Utbaigazítással szolgál a vezetőség: Budapest, I. Városmajor-u. 72. szám.

— **x Fodor-féle vívőterem** a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme, különös gond fordítatik gyermektorna- és vívásra.

— **x Bob-hashajtó a legkellemesebb. 10 fillér.**

— **x Börbajok, hajhullás és kopaszság** sokszor évekig makacsul daczolnak minden orvosi kezeléssel. Dr. Hönig Izsó elektroterápiái intézetében (Károly-körút 24.) magas feszültségű árammal (D'arsonvalisatio), két fénynyel és Röntgen-sugarakkal lesznek ezen és hasonló természetű betegségek teljesen fájdalomtalan és kényelmes módon (mert az áram a ruhán keresztül is hat) sikeresen kezelve.

— **x Zászlók,** czimerek minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és diszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

— **x A tündérmű.** Aki ma, vasárnapon a családjával estétét jól akarja eltölteni, az okvetlenül keresse fel az Amerikai Parkot, ahol ma, vasárnap délután és este nagy előadások lesznek a Varietében. Főként ajánlatos gyermekek részére a vasárnap délután 6 órakor kezdődő előadás a Varietében, fél helyárák mellett, ahová minden látogató egy gyermeket vihet ingyen magával. Mindkét előadásnál fellép Perzina 100 állattal, Tau-Kvai 10 kínai művész, 5 Harvey sodronyművészek, 8 Collini-Clairons tündértánczosok és Johnson et Dean Chorin dalával stb. A Tabarin-Moulin-Rougeban 25 új szám van. A park fényes kilátásával valóságos tündérvilágba lép.

— **x A „Budapesti Cabaret Bonbonnière”** (Teréz-körút 28.) f. évi augusztus 29-én, szombaton este 9 és fél órakor tartja megnyitó előadását. A próbák már javában folynak. Ugy a darabok, mint a magánzámok abszolút sikert ígérnek. László Rózi teljesen új műsorról lép fel és ez alkalommal mutatkozik be dr. Szalay József, az „Üstökös” szerkesztője is, mint konferenciér.

— **x A sósorszesz-rendelet** mult héten jelent meg, melynek értelmében a Diana-sósorszesz legerősebb összeállításban az összes kereskedők által tovább is akadály nélkül a közönség részére árusítható és mindenki által forgalomba hozható. Köztudomásu, hogy a Diana-sósorszesz a legolcsóbb és legerősebb házi-szer. Egy eredeti üveg ára 40 fillér.

MOLL-féle SÓSBORSZESZ

legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés csusz, kőszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plombírt) üvegekben 1 korona 90 fillérért kapható. MOLL-készítmény kérendő.

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBER 9. SZÁM.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíthetnek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

MOLL-féle SEIDLITZ-por

felülmulhatatlan házi-szer mindama gyomorhajónál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott kelkelni. A gyógyszer-tárakban MOLL készítménye kérendő eredeti dobozokban 2 kor

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBER 9. SZÁM.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíthetnek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

A gyermek lelki nevelése.

— A család feladata. —

II.

A szülők tisztában vannak azzal, hogy a normális gyermek sokat és sokszor szeret egyet-mást kérdezni. Minderre növekedő fantáziája és gazdagkörű kíváncsisága készíteti őt. Ne idegenkedjenek tehát a gyermek kérdéseitől, hanem a gyermek minden kérdését teljesen elégségek ki. Azonban a válasz olyan legyen, hogy minden ízében kielégítse a gyermek kérdéseiben rejlő kíváncsiságot; hatványozza értelmét és érzelmi világa köreit, de a káros utókövetkezményektől teljesen mentes legyen. A példánál tekintettel kell lennünk a szuggeszció szerepére is. Hiszen maga a nevelés voltaképpen nem más, mint mesterséges szuggeszció.

A szuggeszció a környezet molekuláris hatásainak áttevődése az egyén idegrendszerére.

A hatások mineműsége szempontjából kétféle szuggeszciót különböztetünk meg. U. m.: a) öntudatos, mely normális, b) öndudatlan, mely bizonyos lelki rendellenességekkel párosul.

Minden egyes család; környezetet más-más szuggeszciókat hoz létre. Tapasztalat bizonyítja, hogy a gyermek zsenge szervezeténél és fejlődő idegrendszerénél fogva szuggeszálhatóbb, mint a felnőtt egyén. Épp ezért csinyján kell bánnunk a szuggeszciót előidéző eszközökkel, módokkal, nehogy az öntudatlan, vagyis hipnotikus jellegűvé váljék. A gyermek a szuggeszció hatásától izgatva, átveszi, illetve mákévé teszi a család tulajdonságait, szokásait, cselekedeteit, soha nem törődve azzal, hogy vajjon azok jók-e, helyesek-e, vagy sem.

Hibát, míg pedig súlyos kimenetelű hibát követnek el azok a szülők, akik minden egyes gyermeküket teljesen egyöntetű korlátok között kívánják nevelni.

Nem tekintik azt, hogy a gyermekek testi és szellemi világa sem egyforma, hanem mindegyike külön-külön s egymástól merően elszigetelt világot alkot.

A nevelés nem tűr általánosításokat. Lényege: az egyéni (individuális) eljárási jelleg. S ez magától értetődik. Mert tudvalevő, hogy azok a nevelési szabályok, eszközök, amelyek pl. 3-5 éves gyermeknél kiváló sikerrel alkalmazhatók; 8-12 éves gyermeknél bizonyos mértékig vagy teljesen meddőkké bizonyulnak. Vannak ugyan egyes nevelési eszközök, amelyek majdnem minden egyes gyermeknél alkalmazhatók, de a fenfőgő esetben tudatával kell birtokunk a velők járó feltételek lényegével is. Nevelési hibának minősíthetjük a szülők, illetve a gyermek környezetének képmutatását, nagyképműködését, színeskedő magatartását a gyermek előtt. Mert ha a gyermek észleli, hogy azok a cselekedetek, műveletek, melyek érzelmei előtt folynak, nem bírják az állandósulást és ennek kapcsán a megbízhatóság jellemét, előbb kételkedővé, később pedig bizalmatlanná lesz irányukban.

Ilyeténkép nem csoda, hogyha az ily körülmények közepette nevelkedett gyermek egyik lelki hibája: a hazudozás terére ragadtatja el magát; mi, az elhangzott előzmények után sokkal könnyebb, mint ellenkezőleg. A gyermek hibái között ott csucsosodik a gyermek korai érettsége is.

Manapság igen sok családban láthatjuk, hogy a gyermeket idő előtt kiragadják a maga természet-szabta köréből s ezzel merően elütő körökbe viszik. Az ily család rendszeren akkép okoskodik, még pedig félszegen, hogy hadd szokják a gyermek az élet komoly oldalához is. Szívük repes örömben, hogy gyermekük már nem tartozik az u. n. gyermektársaságba, hanem a felnőttekbe.

Azzal azonban édes-keveset törődnek, hogy ama természetellenes cselekedet által, melyet ilyeténkép elkövetnek, megmetyezik a gyermek veleszületett és természetes ösztönét és érzelmeit.

Efajta értelemben a gyermek legszebb korát, melynek derűs s örömteljes napjai lettek volna, az élet rideg valóságában tölti el. Többnyire korán készen van az élettel, mely számtalan lelki meghasonlásra, elégedetlenségre, zűllésre, lopásra s. b. vezet. Hiszen majdnem minden nap olvashatunk a korai érettség szomorú következményeiről.

Maradjon a gyermek minél tovább igazi gyermek a maga egyszerű világában. Az élet keserveivel, küzdelmeivel, bajaival, hibáival amugy is megismerkedik annak idején.

A gyermek igazi örömet játékaiban lel. Önfeláldozóan belemélyed azokba. Maga a játék nevelőleg hat a gyermekre. Fejleszti ennek érzelmi és értelmi világát s akarátát; egyuttal alapját képezi a későbbi komoly munkásságnak.

Ha tehát a gyermeket elvonjuk a játéktól, rombadöntjük ama világot, melyben a gyermek természetadta ösztöneitől, káprázataitól izgatva, örömeit éli. Mert hiszen tudvalevő, hogy a gyermek teljesen az öröme van teremtve. Főgondolata: a játék és a mulatság; ezek varázsától rózsaszínűnek, kedvesnek, hibamentesnek látja az életet. Ne tárujuk fel tehát előtte az élet csunya, hibás oldalát akkor, amidőn védenünk kell attól.

A gyermek nevelése csak akkor szép, ha bizonyos foku egyszerűséggel és szerénységgel párosul. Semmiféle fényűzést sem tűr meg a maga szabályaiban.

Azonban igen sok családban ennek épp ellenkezőjét látjuk.

Vannak szülők, akik lehető legdrágább, legcinosabb ruhákkal, játékszerekkel stb. kedveskednek gyermekeiknek.

Valóságos cizfira babákká cizcomazzák fel őket; hadd lássa a világ, hogy mily csinosan vannak felöltözve.

Egyszóval: a szülők ebben a tekintetben versenyeznek egymással. Az így felcizcomázott gyermeket lehetőleg távol tartják minden egyes játéktól, szabadabb, természetes mozgástól; nehogy azáltal valami uton-módon bepiszkítsa csinos öltözkéjét.

Ebből önként következik, hogy az ily gyermekben megölik az egyszerűség és a szerénység érzelmeit; fokozzák a gögösséget, a hiúságot, a cizcomát, a léhaságot s meggyámást. A fényűzésben elpuhult gyermek később, esetleg bizonyos mérvű kedvezőtlen körülmények közé jutva; önmagával meghasonlottá, elégedetlenné lesz.

Szobolovszky István.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Kapunyitás a Vigszínházban. Ma este a Vigszínház is megnyitotta kapuit. Színre került Heltai „Naftalin”-ja mérsékelt számú közönség előtt. A szereplők a régiak voltak.

(*) A Magyar Színház Budán. Míg a Budai Színház tagjai, ma este a Magyar Színházban játszottak, addig a Magyar Színház egyuttse a Császár katonáiban mutatkozott be a budai közönségnek. A színház nézőtere zsufolásig megtelt s a közönség igen meleg fogadtatásban részesítette az egyes szereplőket, kik közül Törzs, Garas, Csontos és Réthey ma is a megszokott jók voltak.

(*) A kék egér. A Magyar Színházban ma este a Budai Színház tagjai játszották a „Kék egér” című bohózatot. A kitünő együttes, mely már Budán is nagy sikert biztosított a darabnak, ma este a pesti közönségnek elismerését is kiérdemelte. H a r a s z t h y Miczi a czimszerepben ezuttal is bebizonyította, hogy fővárosi színpadon volna a helye. A közönség nyílt színen és a felvonások után zajosan megtapsolta. A síkerben osztozott kitünő partnere, Szeghő, továbbá Kiss Mariska, Déry Rózi, Fekete és Tábori.

(*) Vigszínház. A Vigszínház jövő heti műsorán az elmúlt színházi év legsikeresebb és legkedveltebb darabjai váltakoznak, amelyek közt a „Tatárjárás”-t, Bakonyi és Kálmán dallamos operettjét holnap, vasárnap, azután pedig szerdán és szombaton ismétlik abban a szereposztásban, amelyben már ötvennél több előadást ért meg. A „Naftalin”-t, Heltai Jenő jókedvű nyári bohózatát pénteken és jövő vasárnap ismétlik, csütörtökön pedig felrisszítik Heltai Jenő másik népszerű énekes bohózatát, a „Bernát”-ot.

(*) Az első bemutató a Magyar Színházban. Az új színházi évad első bemutató előadását a Magyar Színház adja, ahol pénteken, e hó 28-án kerül először színre N a n c e y és A r m o n t bohózatos vigjátéka a „Mama barátai” (Un coeur et une chaumière). A vigjátékban a színház személyzetének nagy része, különösen a férfiszemélyzet, majdnem teljesen résztvesz. A főbb szerepeket Csontos, Vándory, Vágó,

Körmeny, Rátkay, Garas, Réthey, Fenyvesi, Tarnay, Follinus, Mészáros Giza, Tóth Irma, Orley Flóra, Forray Rózi és Bera Paula fogják játszani. A bemutatott előadás, amelyre jegyek már kaphatók, kedden és csütörtökön „A sasfők”, Rostand költeménye, szerdán a „Császár katonái”, Földes drámája kerülnek színre. Vasárnap lesz a Magyar Színházban az első délutáni előadás is, amely alkalommal szintén a „Császár katonái”-t adják. „A mama barátai”-val egyidejűleg készül a színház S w e e l i n k hollandi író drámájára is, amely „Tűz a gyárban” címmel követi az újdonságok során a francia bohózatot.

(*) A Király-Színházról. A Király-Színház e heti műsorába a múlt évad két legnagyobb sikerű operettjének, a „Varázskeringő”-nek és a „Dollárkirálynő”-nek beiktatása hoz változatosságot. M a r t o s Ferencz revüje, a „100 év mulva” a szenzációs repülő-ballettel s többi ezer látványos csütörtökig kerül egy-sorjában színre, pénteken a „Varázskeringő”-t adják, amelyben Helenát Petrásy Sári, Nikit a színház újonnan szerződött tagja, Király Ernő játssza. Az estéknek e változatos programja mellett a színház próbáit is erős munkával látják el: „A nagymama”, amely Blahánéval a jövő hét végén kerül színre és a „Hollandi lány”, Rubens nagy operettje, amely szeptember hó közepén a Király-Színház első kiváló újdonsága lesz. Vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal a „100 év mulva” kerül színre.

(*) Varney meghalt. Nagy veszteség érte ma a francia zeneirodalmat. Louis Varney, a népszerű komponista, Párisban 54 éves korában meghalt. Varney a francia könnyebbfejta zene egyik legnépszerűbb és legkiválóbb művelője volt. Operettjeit nemcsak Franciaországban játszották óriási sikerrel, de jórésztük a külföldi színpadokon is nagy tetszéssel kerültek színre. Legkiválóbb szerzeményei a „Tiszt urak a zárdában”, „Fanchon asszony leánya”, a „Kék asszony”, a „Báránycsók” című operettek voltak, amelyek nálunk is rendkívül sikert arattak.

(*) A Budai nyári színházban holnap, vasárnap, a Magyar Színház társulatának együttes vendégjátékául a Sasfők, hétőn pedig a Kerülő ut című színmű van műsoron. Kedden, szerdán és vasárnap a Fuzsitus kisasszony című bohózatot operettet adják. Csütörtökön a Szép Helenát ismétlik, míg pénteken a Csóckirálynak lesz a huszonkettedik előadása. Szombaton Offenbach operája, Hoffmann meséi kerül színre.

(*) Adományok a színészek nyugdíjintézetének. Az Országos Színészegyesület nyugdíjintézete az utóbbi időben néhány adományhoz jutott, amiért a nyugdíjintézet a szegény előregedett színészek és színésznők nevében ezen az uton is köszönetet mond. A követésre méltó példák az elagott színészek amugy is nagyon szerény nyugdíjintézetének összegét növelik, mintegy utólag honorálva és megemlékezéssel jutalmazva azokat, akik évek előtt sok vig órát szereztek a magyar közönségnek művészetükkel s akik szerény nyugdíjuk mellett jóformán szükségét látnak öreg napjaikban. Dr. Sztelho Kornél fővárosi ügyvéd után dr. Fuka Teofilné, Dreisieben József és Saueverteig Katalin egyenként 500-500 koronát juttattak a színészek nyugdíjintézetének, dr. Altmann József fővárosi ügyvéd után Stark Antal 350 koronát küldött be ugyanezre a célra. A trencséntepliczi fűrdőigazgatóság egy hangverseny jövedelméből 57 korona 10 fillért, Szentendre város pedig 10 koronát ajándékozott a nyugdíjintézetnek.

(*) Egyházművészeti kiállítás. A városligeti Múcsarnokban lázasan készül az Iparművészeti Társulat egyházművészeti kiállítása, amely szeptember hó elején nyílik meg. A kiállítás rendkívül nagyarányú lesz s abban meglesz minden a templomok építési terveitől kezdve a legaprólékosabb felszerelésig, ami az egyházművészethez tartozik. Az egésznek anyaga pedig mind magyar művészek és magyar iparosok munkája s minden darabja itthon is készült. A kiállítási palotában a katolikus nagygyűlés alkalmával számos ünnepség és orgonahangverseny is lesz.

(*) A Nemzeti Szalonból. A Nemzeti Szalon állandó nyári kiállítása, melyet az ünnepek alatt rendkívül sokan kerestek fel, az érdeklődésre való tekintettel még szeptember 3-ig marad nyitva. A szalon öszi kiállítására a beküldési határidő szeptember 10.

(*) Egyházi zene. A budavári koronázó Mátyás-templomban e hónap 23-án, vasárnap délelőtt 10 órakor a nagymisén Schubert B-dúr miséje kerül előadásra. Magánzólamokkal résztvesznek: Weichardt Aurora, Lichtenstein Dóra, Juhász Ferencz és Várady Sándor. Az orgonán Sugár Viktor tüzérfő-hadnagy fog játszani.

(*) A Szemere József áll. kép. okl. zenetanár igazgatása alatt álló zeneintézet értesítői megjelentek s díjtalanul kaphatók az intézet titkári hivatalában (VI., Király-utca 60., I. em.) A beiratások megkezdődtek. Tandíjmentességi kérvényeket e hó végéig fogad el a titkári hivatal.

(*) **Beiratkozás a zeneakadémiába.** Az Országos Magyar Királyi Zeneakadémián szeptember 3-tól, bezárólag szeptember 5-ig, tartják meg a beiratásokat. Az új jelentkezők felvételi vizsgálata szeptember 9-én kezdődik és szeptember 14-ig tart. A fuvóhangszerek és a nagybőgő tanítása ingyenes. A beiratási díj valamennyi szakon tíz korona. Vidéki növendékek a felvételi vizsgálat alatt is beiratkozhatnak.

6 **visit Fénykép 1 f50**
HUNNIA FÉNYKÉPESZ.
BUDAPEST, KAROLY-KÖRUT 6.

FŐVÁROS.

Kertváros Budapesten.

— Állami munkás-lakóházak építése. —

Budapest, augusztus 22.

Az a nagy Kormányhatósági akció, mely a fővárosi lakáshiány enyhítésére indult, nem pihent el az első fellángolásnál. A kormány közegei, akik a törvényhozásilag megállapított munkáslakóházak építésével meg vannak bízva, serényen dolgoznak, hogy a nagyszabású terv mielőbb megvalósuljon. Ma már megállapítható, hogy a körülbelül harminczöt—negyven ezer lélek elhelyezésére alkalmas hatezer olcsó lakás a jövő év őszére fog elkészülni, ami a jelenleg erősen sanyelt lakásmizériákat kiszámíthatatlan módon megváltoztatja.

A nagyszabású építkezésre a kormány pályázatot fog kiírni, aminek az a célja, hogy a házilag végzendő építkezéshez a lehető legkiválóbb terveket szerezzék meg. A pályázat alapjául a következő érdekes tervezet szolgál:

A hatezer lakást két telepen létesítik. Az első Kőbányán lesz egy régi téglagyár telepének területén. Ez a telep bérházszerűen épül, már a terület kisebb volta miatt is, mindössze kétezer lakást fognak itt elhelyezni és kizárólag csakis a magasabb-rangú munkások (művezetők, felügyelők stb.) kaphatnak ezen a telepen lakást.

A tulajdonképeni kertváros a régi löversenyter külső oldalán levő területen fog felépülni négyezer lakással. Ez a terület, amely Budapest közvetlen határán van Kispeszt mellett, szabályos négyszöget alkot, amelynek minden oldala másfél kilométer hosszú és olyan nagy, mint az a városrész, ami az Andrássy-ut, Nagy-körut, Rákóczi-ut és Aréna-ut között elterül. Ezt a területet pavillonszerűen építik be, úgy, hogy minden lakáshoz csinos kis kertet adnak. Minden lakás két szobából és a mellékhelyiségekből áll és az egész telepen csakis egyenrangú munkások kaphatnak lakást, nehogy egyenlenség támadjon közöttük.

A kormány nagy súlyt helyez a művészi megoldásra s mindent elkövet, hogy a kertváros méltó kiegészítője legyen a fővárosnak. Nagy gondot okoz a közművek létesítése, elsősorban a vízvezetéké, amelyet, ha a fővárosi vízvezeték nem kaphatnak meg, akként pótolják, hogy az egész telepet közműtakkal látják el. A csatornázás kérdésének megoldására abban állapodtak meg, hogy az illatos-árokossal kapcsolják össze a telep csatornáit.

Érdekes részlete az építkezési terveknek az is, hogy az építkezés céljaira szükséges nyolczvanmillió darab téglát a helyszínén akarják előállítani. Erre a célra a telep egyik sarkában téglagyárat építenek és az gyártaná a szükségletet. A gyártáshoz való anyagot úgy akarják beszerezni, hogy az egész területet tíz centiméternyire leássák, ilyenformán hetvennégyezer köbméter homokot nyernek s ebből állítják elő megfelelő méz hozzáadásával a szükséges mézhomok-tégla mennyiségét.

Az építési programj szerint az idén elkészítik a földalatti közműveket, rendezik a kertterületet, kora tavasszal azután megkezdik az építést, úgy, hogy őszre az összes épületek készen álljanak.

Az építkezésre kiírandó pályázat ügyében a kormány most tárgyal s mielőbb a végleges programot megállapították, nyomban kiírják a pályázatot.

(*) **Boráros János emléke.** Pest szab. kir. város egykori nagynevű polgármesterének, Boráros Jánosnak, aki egyebek közt kiváló jótékonyásával örökítette meg a nevét, díszes emléktáblát állított most a főváros, a Marczibányi-réti községi Szeretetházban. A Szeretetházat Boráros alapította s ezt a cselekedetét örökíti meg a gyönyörű kivitelű fehér márványtábla, amely K a b d e b ó Gyula mérnök tervei szerint készült, a következő felirással:

Boráros Jánosnak, szabad királyi Pest városa sok éven át munkástanácsnokának, igazságos bírájának és érdemű polgármesterének, az elhagyott fiugyermekek e menhelye alapítójának emlékére emelte Budapest székesfőváros közönsége. 1908.

Az emléktáblát ma helyezték el s legközelebb lesz az ünnepies teleplezés.

(*) **A főváros a párisi utéptő kongresszuson.** Párisban október hónap elején nemzetközi utéptő-kongresszus lesz, amelyre a rendezőség meghívta a fővárost is. A tanács tegnapi ülésén V o s i t s Károly tanácsost, a középítési ügyosztály vezetőjét és F o c k Ede főmérnököt bizta meg, hogy a kongresszuson a székesfővárost képviseljék.

(*) **A fürdő-ügy fejlesztése.** A tanács legutóbbi ülésén elhatározta, hogy a főváros fürdőügyének nagyszabású fejlesztése érdekében egyik szakközegével tanulmányoztatja a külföldi nagyobb fürdőket. A tanulmányozással a tanács H e g e d ű s Ármín mérnököt bizta meg, aki a tanulmányutról nagyobb jelentésben fog a tanácsnak beszámolni.

(*) **Uj villamos vasutak.** A hivatalos lap mai száma a kereskedelmi miniszter rendeletét közli a budapesti helyi érdekű vasutak vonalainak villamos üzemre való átalakítására vonatkozólag. A rendelet a többi közt ezt mondja:

A helyi érdekű villamos vasuthálózat üzemre földfeletti áramvezetéssel és állandó irányú munkaáram alkalmazásával rendezendő be; az áram visszavezetésére, megfelelő fémösszeköttetések létesítése mellett a sínek is felhasználhatók. Az áramtermelés a budapest—szentendrei vonal részére a Budakalász állomás közelében, a budapest—dunaharaszti vonal részére Soroksár község határában létesítendő központi áramfejlesztő telepen közvetlenül állandó irányú áramrendszerrel eszközöndő, ellenben a budapest—kerepesi vonal céljaira Czinkota állomás mentén nagyfeszültségű háromfázisú áramot termelő központi telep létesítendő, mely áramnak állandó irányú munkaárammá való átalakítása egyfelől ugyancsak Czinkotán, másfelől Rákosszalván megfelelő transzformáló állomásokon lesz eszközöndő. A vasutvonalakon járatandó villamos vonatok legnagyobb megengedett sebessége óránként 50 km. Az egyes pályarészeket megengedhető menetsebességet azonban a pálya állapotának, valamint a helyi viszonyoknak megfelelően a műtanrendőri bejárás alkalmával fogják részletesen megállapítani. Az engedélyes társaság köteles a beszerzendő forgalmi eszközök részletterveit, valamint egy azok nemét, számszerűen mennyiségét és pénzürtékét, továbbá beszerzésének forrását tartalmazó kimutatást a kereskedelemügyi miniszterhez átvizsgálás végett meg a megrendelés, illetőleg a beszerzés előtt bemutatni. A motorkocsik a hosszabb utazáshoz szükséges kényelmes berendezéssel, kellő világítással, télen fűtéssel, zárt perronokkal, 40 ülőhelyre, a II. osztályban bőrülésekkel, átmenő vonóhoroggal, két darab összesen 150 HP motorral, átmenő villamos kapcsolással és 2 pótkocsi vontatása esetén 50 km. maximális sebességre készítendő. Köteles a társaság az átalakításhoz szükséges összes berendezést és felszerelést hazai forrásokból, illetőleg hazai gyárakból beszerezni és a beszerzés forrásait meg a megrendelés foganatosítása előtt a kereskedelemügyi miniszternek bejelenteni. A budapest—kerepesi vonal építésének terveit, beltrve a teljes gépészeti berendezést és villamos felszerelést, az átalakítás engedélyezésétől számított hat hónap alatt kell jóváhagyás végett felterjeszteni, továbbá három hónap alatt az erzsébetfalva—dunaharaszti, végül újabb három hónapon belül a budapest—szentendrei vonal építésének tervét kell bemutatni. A budapest—kerepesi vonal terveinek jóváhagyása után a vonatkozó építési és helyhatósági engedelem kiadása, illetve a fővárossal kötendő új területhasználati szerződés jóváhagyása és a közterületek átadása napjától számított három év alatt valamennyi vonal villamos üzemre való átalakítása befejezendő. Amennyiben a szóban levő három vonal átalakítása nem egyszerre történik meg, első sorban a budapest—kerepesi, másodsorban az erzsébetfalva—dunaharaszti, végül harmadsorban a budapest—szentendrei vonal lesz vilamos üzemre átépítendő. A teherforgalom az összes vonalokon, és a személy-

forgalom a budapest—ráczkevei közvetlen forgalomban a villamos üzem bevezetése után is gőzerejű lokomotivokkal bonyolítható le. Különös esetekben a tömeges személyforgalomnak nem menetrendszerű vonatokkal való lebonyolításánál az összes vonalokon kivételesen gőzerejű lokomotivok alkalmazhatók.

(*) **A szentendrei vicinális.** A szentendrei helyi érdekű vasut üzemében, különösen ez év tavaszán, minduntalan kisiklások és egyéb üzemzavarok voltak. Az utazó közönség részéről, amely állandó nyugtalanságban volt, sirú panasz érkezett a főváros hatóságához, kérve a napirenden levő üzemzavarok megszüntetését. A főváros tanácsa ártirt az illetékes vasuti és hajózási főfelügyelőséghez, ahonnan ma azt az értesítést kapta, hogy szigorú helyszíni vizsgálatot tartottak és megtették a kisiklások megállítására szükséges intézkedéseket. Egyben értesíti a vasuti és hajózási főfelügyelőség a fővárost, hogy a pályatesetek szükséges kicserélése csak a vasutnak villamos üzemre való átalakítása idejében lesz eszközölhető.

Nyílt-tér

(*) rovatban közzétettéért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN

jogi szemináriuma

Budapest, IV., Magyar-utca 3. szám.

Kiváló sikerrel és alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.

Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel!

Szt.-Lukácsfürdő gyógyfürdő, Buda.

Téli és nyári gyógyhely.

Természetes forró-meleg kénés források. Iszapfürdők, iszapborogatások, massage, vizgyógyintézet, gőzfürdők, kád- és kádfürdők, gyógyvizusodák. Olcsó és gondos penzlő, Csuz, kőszvény, idegbőrbajok, lakás, ellátás felől kimerítő prospektust küld ingyen a

Szt.-Lukácsfürdő igazgatósága Buda.

Bécsi egészségügyi kiállítás 1906. Állami díj, dísz-oklevél, arany

SERRAVALLO

China-bor vasal.

Gyengédeknek és lábadozóknak.

Külföldi és hazai gyógyintézetekben palackokban 1/2 ltr. 2 k. 60 f. 1 ltr. 4 k. 80 f.

Dr. HARMAT GYULA

füdőbajosok rendelő-intézete

Inhalatorium Budapest, Rákóczi-ut 82. sz.

Tüdő, mellbajok, tüdővérzés, tuberkulózis, vérképes, tüdőcsucsuhúzó, különösen eredményes gyógyítást nyújt inhalációkkal és szűrési eljárásokkal. Rendel 11-12 és 2-4 jr.

EGYESÜLETEK.

(—) Az Eötvös-alap közgyűlése. Az ország legnagyobb tanító-egyesülete, az Eötvös-alap (Országos Tanítói Segélyegyesület) ma délelőtt a Vármegeháza dísztermében kezdte meg tisztújító közgyűlését. A rendes közgyűlést az Országos Osztóbizottság gyűlése előzte meg U j v á r y Béla kir. tanácsos elnöke alatt. Ezután az Eötvös-alap közgyűlése következett, amelyet nagy korteskedés előzött meg. Az értekezlet által kiküldött jelölő-bizottság ugyanis elnökké újból Ujváry Bélát, alelnökké újból Trajtlér Károlyt, ez alkalommal először Rákos Istvánt jelölte. Ezzel szemben az ellenzék Minke Bélát jelölte elnökké, alelnökké pedig Ember Károlyt és Kiss Bélát. Ujváry Béla elnöki megnyitója után Kosza László szólalt fel s kifejezést adott annak a mély hálának, amelylyel a közgyűlés az Eötvös-alap vezetősége iránt visetetik. Pallós Albert, Schuth Kapisztrán és Ballay István szintén csatlakoztak az elnökségnek nyilvánított bizalomhoz. Ezután a tisztikar választására került a sor. Szavazás előtt még Ujváry Béla elnök és Trajtlér Károly alelnök kijelentették,

Köztisztviselők!

kik új intézettől

fizetésükre kedvező kölcsönt rövid uton óhajtanak, felvilágosításért forduljanak közvetlenül hozzánk

Köztisztviselők Országos Hitelértesítője Budapest, Erzsébet-körut 2. sz.

hogy nem fogadják el eddigi tisztségüket. A közgyűlés nagy többsége azonban nem akarta tudomásul venni e bejelentést.

(—) Mérnökök tanulmányi kirándulása. A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet tagjai részére jövő hó közepén tanulmányi kirándulást rendez az osztrák alpesi vasutakra. A kirándulás utiránya Fiume, Trieszt, Klagenfurt (Worthi-tó) Salzthal (Gesäuse), Linz, Wien. Az utat, mely nyolcz hétre terjed, részben vonaton, részben hajón teszik meg.

Az Amerikai Porcellán Poudér Részvényársaság elárúsító helyisége

KECSKEMÉTI-UTCZA 8.

szám alatt van.

Bárá Perényi Odön.

SPORT.

Budapesti versenyek.

— Nyolczadik nap. —

A nyári meeting mai nyolczadik napjának főszáma a 8000 koronával dotált, 1000 méter távolságu Villám-díj volt, melyet általános meglepetésre Hazlemimj nyert meg Napsugár előtt, míg a nagy favorit Rentier, melynek győzelme papiroson szinte „holtbizonyos” volt, csak a harmadik helyen végezte futását. A favorit-játékosokra különben ma is rossz idők jártak és ellovaglásokban s meglepetésekben éppen nem volt hiány.

Részletes eredmény a következő:

I. Eladóverseny. Díj 2000 korona. Távolság 1800 méter. 1. Baltazzi A. 66 pk Foglalo 61½ kg (Krousil). 2. Edlinger O. fhdn. 56 sm. Sulla 58 kg (Birkeruth). 3. Milne F. id. pber Gavallér 55 kg (Gulyás). Canterben nyerve, két hosszal harmadik. Tot.: 10:12.

II. Nyeretlenek versenye. Díj 3000 korona. Távolság 2000 méter. 1. Dreher A. 36 pk Thames 54½ kg (Aylin). 2. Negropontes G. 36 pm St. Jules 56 kg (Pretzner). 3. Br. Herzog M. 36 sk Blanche 54½ kg (Walkington). Futottak még: Bon Martini (Birkeruth), Au revoir (Gulyás), Dryander (Szente). Bizosan fejhoszszal nyerve, négy hosszal harmadik. Tot.: 10:23, 40:56, 90.

III. Villám-díj. Díj 8000 korona. Távolság 1000 méter. 1. Br. Rotschild A. id. pk Hazlemimj 54 kg (Carlsake). 2. Mattausch H. 46 stpk Napsugár 54 kg (Tará). 3. Gr. Trauttmansdorff L. 36 sm Rentier 60 kg (Krousil). Futottak még: Ormód (Janek), Kondor (Aylin), Mony (Birkeruth), Állok (Pretzner). Egy hosszal könnyen nyerve, egy hosszal harmadik. Tot.: 10:24, 40:50, 86, 52.

IV. Nursery-handicap. Díj 3000 korona. Távolság 1100 méter. 1. Gr. Festetich T. stpk Sympathy 51½ kg (Birkeruth). 2. Dreher A. stpm Saprísti 58½ kg (Aylin). 3. Zombory R. pm Sisa Pista 45 kg (Gulyás). Futottak még: Só (Szente), Jarnuta (Krousil), Random (Janek), Esz (Fries), Saba (Kisziváth), Armida (Baumgartner), Lady Cornelia (Cockeram), Rengeteg (Fetting F.) Erős küzdelem után fejhoszszal nyerve, két és fél hosszal harmadik. Tot.: 10:136, 40:184, 166, 264.

V. Nyeretlen kétévésék dija. Díj 3000 korona. Táv 900 m. 1. herczeg Hohenlohe-Oehringen sk Halt 55½ kg. (Carlsake). 2. báró Springer G. sk Folyta 55½ kg. (Tará). 3. Mautner V. pm Theophrastus 57 kg. (Birkeruth). Futottak még: Dzsídás (Hujber), Verőfény (Schersin), Gravosa (Krouzil). 4 hosszal igen könnyen nyerve, 4 hosszal harmadik. — Tot.: 10:20, 40:62, 76.

VI. Kétévésék eladóversenye. Díj 2000 korona. Táv 1000 m. 1. báró Uchtritz Zs. sk Lia 45 kg. (Izményi). 2. Péchy A. pm. Boncompagno 48½ kg. (Seiler). 3. gróf Pejacevich A. pk Trokár Marcsa 48 kg. (Hönig). Futottak még: Torero (Peschka), Monferrina (Tam), Campanile (Nosal), Setétkapu (Juhász). Erős küzdelem után fejhoszszal nyerve, 2 hosszal harmadik. — Tot.: 10:72, 40:56, 44, 66.

VII. Erdő-díj. Díj 3000 korona. Táv 2500 m. 1. Jankovich-B. Gy. 46 stpm Mlútán 56 kg. (Carlsake). 2. báró Rothschild A. 46 pm Antus 48 kg. (Sas). 3. Geist G. 46 pk Remete 50 kg. (Ulrichshofer). Canterben nyerve, rövid fejhoszszal harmadik. — Tot.: 10:13.

Kilenczedik nap.

A holnapi kilenczedik nap programján a Kétévésék nagy handicapja szerepel. A súlyelosztás kitűnően sikerült, a handicapper egy lónak sem ajánldékozott semmit, miért is teljesen nyílt verseny előtt állunk. Még leginkább — különösen a Köttingbrunni nagy handicap eredménye alapján — Szomszéd és Reine, továbbá Haxi látszanak enyhébben elbírálna és a győztes alighanem közülök fog kikerülni.

Jelöltjeink:

- I. Furcsalegény—Augur
- II. Hírnök II.—„48”
- III. Reeves J. ist.—Buffalo
- IV. Ball ist.—Reine—Haxy
- V. Fabelhaft—Mirabeu—Adige
- VI. Jimmy—Ezres
- VII. Most—Décsey

() Harcz az uszósabályok körül. Fiatal uszósövetségünknek már is nehéz dolga akadt a kebelében felmerült néhány kérdésben. Még az olimpiád előtt szó volt ugyanis arról, hogy Toldi Odön melluszónk stílusa nem felel meg a nálunk érvényes melluszósabályoknak s az évek óta divó sportiefogásnak. Odakünn az angolok puccszerűen megváltoztatták a versenyszabályokat s a meglehetősen kötött melluszóversenyt kivétkeztették eredeti jellegéből — közvetlen a versenyek előtt. Így történt, hogy a mi melluszóink odakünn a jogos várakozáson alul szerepeltek. Hazaérkezvén, mindjárt akadtak olyanok, akik a magyar melluszó-sabályok megváltoztatását kívánták, még pedig nyomban, a versenyszézon közben. Nyilvánvaló, hogy igen helytelen dolog egy versenyszabályt megváltoztatni ilyen módon, pláne közvetlen az illető versenynek bajnoksága előtt, mert hiszen azok, akik a régi szabályok alapján készültek, hátrányban lennének azokkal szemben, akik már inkább hajlanak a könnyebb, de nem tiszta stílusa s akik már így — treniroztak is. Eddig azonban minde dolgok csak elvi viták voltak. Az uszósövetség legutóbbi, péntek esti tanácskozásán azonban, tehát két nappal a melluszó-bajnokság előtt, Vida Henrik ú. v. alelnök egész puccszerűen, a MUSz. alapszabályainak megkerülésével, indítványt tett a MUSz. tanácsa előtt, hogy a melluszó-sabályok változtassanak meg, illetve úgy értelmeztesse-nek, ahogy azt Toldi Odön a gyakorlatban csinálja, vagyis szabadon a víz alatt is venni egy-egy tempót a fejes és forduló után. A meglepett tanács, hol többen nem is tudták, miről van voltaképpen szó, elfogadta az indítványt, amely alapszabályellenes, mert hiszen a MUSz. alapszabályainak 43. §-ának 8. pontja és az 55. §-ának f) pontja értelmében az indítványt előbb az intéző-bizottságnak kellett volna tárgyalnia és az ő javaslata alapján foglalkozhatott volna csak vele a tanács.

Ma, hogy a határozat híre elterjedt a fővárosban, a komoly egyletek és sportemberek körében a látszólag jelentéktelen, de formálilag nagy elvi jelentőségű puccs igen nagy megdöbbenést keltett, mert félt, hogy az ilyen szabályellenes eljárással a pillanatnyi többségek fogják a nagy feladatok megoldására hivatott uszósövetséget kormányozni, ami nyakát szegi minden komoly munkának. A mai nap folyamán egyébként több nagy egylet egy közös tiltakozást szerkesztett ez eljárás ellen s a határozatot megfélebbezték. Sőt ma már igen komoly oldalról a MUSz.-ból való kilépési hírek is keringtek.

() Szenzációs vívócsapat mérkőzés. A londoni olimpiai játékokon, a vívó-csapatversenyben aratott fényes győzelmünk után klubjaink jövő programjának egyik fontos száma az ilyenmü kard- és vitörversenyek lesznek. Ugy halljuk, hogy a Magyar Atlétikai Club még az őszi folyamán egy olyan csapatversenyt rendez, melyben a klub csapataival szemben az ország többi vívóiból alakult csapat fog küzdeni. A MAC. csapatát oly vívók közül állítja össze, mint Békéssy B., dr. Gerde O., Halász J., Krencsey G., Mészáros E., dr. Nagy B., Szántay J., dr. Tóth P. és Zulavszky B. Egy olyan ötös csapatot alakíthat a MAC., amelyik még az összes nemzetek válogatott

csapatával is sikeresen küzdene. A válogatott magyar csapat a következő vívókból alakulhatna: Apáthy I., Dunay B., dr. Földes, dr. Fuchs, dr. Hajdu, Lehnet I. és Werkner L.

() A MAC. virágdiszes klubháza. A margitszigeti hidfő mellett kerül el a Magyar Atlétikai Club sporttelepe emeletes klubházával. A klub egyik lelkes választmányi tagja, dr. Polónyi Dezső országgyűlési képviselő kezdeményezésére, az általa felajánlott összegből, jövő tavaszra virágdiszben fog pompázni az épület. A klubház hatalmas tornya, erkélyei, ablakpárkányai és falai vérvörös futórozával és az örökké virágzó muskátlival övezve, bizonyára egyik legszebb látványossága lesz a szigetnek.

() Nemzetközi uszóverseny. A Ferencvárosi Torna Club augusztus 30-án nemzetközi uszóversenyt rendez a Császárfürdő férfi-uszodájában a következő sorrenddel:

- 1. Gyermekeversenyek. 2. Junior-versenyek: a) hátonuszás 70 m., b) magyaruszás 350 m. 3. Kezdők versenye 70 m. 4. Ifjúsági staféta 3x35 m. mell-, hát- és magyaruszással. 5. Előversenyek: a) magyaruszás 70 m., b) hátonuszás 105 m. 6. Oldaluzzás 105 m. 7. Buváruszás 1 perczen belül. 8. Melluzzás 105 m. 9. Stafétauszás 35+70+210 m. (MASz. és MUSz. bajnokai nem indulhatnak.) 10. Főverseny 105 m. 11. Főverseny 500 m. 12. Magyarország fél angol mértföldes (804½ m.) bajnoksága.

A versenyek a Magyar Uszó Szövetség versenyszabályai szerint tartatnak. A nevezések és tétek legkésőbb augusztus 26-án (szerdán) este 8 óráig küldendők a „Ferencvárosi Torna Club titkársága” címén, Budapest, IX., Ferencz-körút 46, (Gebauer-kávéház).

() Őszi atlétikai viadalok. A Budapesti III. kerületi Torna- és Vívó-Egylet szeptember 8-án, délután fél 3 órakor a III. kerületi határ-utcai pályán országos atlétikai versenyt rendez a következő feltételekkel:

- I. 60 méteres siktutás. — II. Sulydobás (handicap). — III. Gerelyvetés (svéd gerelylyel). — IV. Távolográs. — V. 800 méteres siktutás (handicap). — VI. Fülelabdahajítás. — VII. Kalapácsahajítás. — VIII. Fülelabdahajítás. — IX. 400 méteres siktutás. — X. Hármassugrás junioroknak. — XI. Diszkoszvetés. — XII. 1500 méteres siktutás.

Nevezési zárlat szeptember 3-án van. Nevezések a téttel együtt Ruda Gyözö egyleti titkárhoz (III., Vihar-utca 21. sz.) küldendők. A versenyen a MOTESz. szabályai mérvadók.

Az Eperjesi Torna- és Vívó-Egyesület szeptember 13-án Eperiesen, a katonai gyakorlóter mellett saját pályáján országos atlétikai versenyt rendez a következő sorrenddel: 1. 100 méteres siktutás. — 2. Sulylökés hatoscsapatok részére. — 3. Magasugrás. — 4. Diszkoszvetés hatoscsapatok részére. — 5. Stafétafutás egy-egy futóval, 100—200—400—800 m. — 6. Fülelabda-dobás és hajítás, mint összetett verseny. — 7. Gerelyvetés (svéd). — 8. Távolográs. — 9. 800 méteres siktutás. — 10. Fülelabda-játék a Budapesti III. ker. Torna- és Vívó-Egyesület és az E. T. V. E. között.

Nevezési határidő: szeptember 6. Nevezések az Eperjesi T. V. E. elnökségére címzendők. A versenyeket a MOTESz. szabályai szerint rendezik.

A Temesvári Atlétikai Club szeptember hó 6-án, délután 3 órakor rendezi országos atlétikai viadalát a következő sorrenddel: 1. 100 yardos siktutás. 2. 1 angol mértföldes siktutás. 3. 220 yardos siktutás. (Handicap). 4. 1500 méteres staféta-futás. (800+400+200+100). 5. Összetett főverseny: 60 méteres siktutás, sulydobás, helyből távolográs. 6. Sulydobás. 7. Diszkoszvetés. 8. Gerelyvetés középfogással. 9. Távolográs. 10. 1 angol mértföldes gyaloglás. A viadalt a MASz. szabályai szerint rendezik. Nevezési zárlat szeptember hó 2-án esti 8 óra. Nevezések Stepunek Rezső titkár címére: Temesvár, Erzsébetváros, Holló-utca 2. küldendők.

A Ferencvárosi Torna Club háziversenye, a IX., Soroksári-uti pályán, 1908. augusztus 23-án délután 2 órakor. I. 100 yardos siktutás. II. 200 yardos siktutás (előny-verseny). III. 804½ méteres siktutás. IV. Stafétafutás az I., II. és III. csapatok. V. Staféta 100+200+400 méter. VI. Távolográs. VII. Magasugrás. VIII. Sulydobás. IX. Diszkoszvetés. X. Gyaloglás 1609 méter, (előny-verseny). XI. Labdaverseny.

() Evezősverseny Esztergomban. Egyik legifjabb evezős-egyletünk, az Esztergomi Hajós-Egylet Szent István-napiján délután rendezte Esztergomban nagyszámu nézőközönség előtt ifjusági evezősversenyt, amelynek részletes eredménye a következő:

Angol, francia és amerikai rendszerű

KÉSZPÉNZERT félárban:

ruházható minden ember finoman és elegánsan az ország elsőrangú ismert **Zélinger Samu** uri-szabónál

A rendszerem abból áll, hogy angol és francia gyári raktárakban vásárolt 3-6 méteres legújabb divatu minta gyapjuszövetekből mérték szerint készítek: **finom öltönyt... 21 frtért** **nagyon finom prima öltönyt 26**

Bagian... 21—26 frt

Budapest, IV., (Belváros)

Magyar-utca 6. az emeleti teremben. Múzeum-körút és Kossuth Lajos-utca sarkok mellett

kereszteség.)

TÁN

a

3. szám.

vizsgára.

etekkel!

ó, Buda.

forró-meleg

Iszap.

apborogatá-

szegény-

fürdők, kő-

dos penzlő,

elől kimerítő

ósága Buda.

hna-bor

caosal.

eritárakban

r. 4. 80 4.

zete

82. sz.

ddcsucshu-

szérumi

12 és 2-4jr.

K.

ország leg-

p (Orszá-

a Várme-

ó közgyű-

szttbizott-

r. tanácsos

közgyűlése

szött meg.

g ugyanis

ajból Trajt-

I. Szenior szkiif (1500 méter). 1. Tóth Sándor (Vác) 5 p. 06 háromötöd mp. Matusch Gyula (Esztergom), Vaskó István (Komárom) feladták a versenyt.

II. Ifjúsági négyes (750 méter). 1. Esztergom csapata (Fazekas, Schwartz, Klincsek, Szalma Dezső korm.) 3 p. egyötöd mp. 2. Vác (Csuka, Gulszky, Lexa, Roller, Kracker B. korm.). 3. két hosszal hátrább Győr. A nap legszebb versenye. Három hosszal nyerve.

III. Szenior non cox-doubo (1500 méter). 1. Esztergomi Hajós-Egylet rowover (Breszney, Farkas) 5 p. 56 mp.

IV. Ifjúsági szkiif (750 méter). 1. Vác (Roller Armin) rowover.

V. Szenior pair-oar (750 méter). 1. Győri főreáliskola (Németh, Katzander, Éites korm.) 2 p. 42 háromötöd mp. alatt. Három és fél hosszal nyerve; a győriek igen gyors és rövid strokeokkal eveznek. 2. Vác. Négy hosszal hátrább Esztergom I. számú csapata s végül Esztergom II. számú csapata.

VI. Szenior négyes (1500 méter). 1. Vác (Horváth K., Tóth S., Bárdos, Hufnagel, Nagy J. korm.). Esztergom 1000 méter után feladta a versenyt.

A verseny után evezős felvonulás volt, amelyben a Pannonia egy nyolczással, Vác (négyes, pair oar, doubo és szkiif), Komárom (négyes és doubo), Esztergom pedig 2 négyessel, egy pair-oarral, egy douboval és két szkiiffel vett részt.

Lawn-tennis, Football, Diabolo

Angol és magyar sport és nyári játékok. Lawn-tennis felszerelések, Hítelestett, áthlékai sportcikkkek. Tornaszerek. Úszó övek, Fejnyit és szodagápek. Hintá és nyugtatók. Nyaralókba és fürdőbe való szükségleti cikkek és szórakoztató játékok. Lampion magnesium lámpa. Tombola. Árjegyzék ingyen

VERTÉSZ TÓDOR, BUDAPEST, IV., KRISTÓF-TÉR

TÖRVÉNYSZEK

A vác-retsági rablótámadás.

Budapest, augusztus 22.

A Németpalánkán elfogott Seres Pétert, akit beismerő vallomása alapján már a rablótámadás negyedik czinkosának nyilvánítottak, a palánkai kir. járásbíró rendeletéből a pestvidéki törvényszék fogházába, innen pedig a II. sebészeti klinikára szállították gyógykezelés céljából. Seres ma délben anyyira jobban lett, hogy a klinikai orvosok megengedték a kihallgatását. Dr. Bálint Ernő kir. ügyész nyomban indítványt terjesztett elő dr. Aczél Nándor vizsgálóbírónak, aki azonnal kiment a klinikára s kihallgatta Serest. A kihallgatás folyamán Seres Péter visszavonta a palánkai járásbíró előtt tett beismerő vallomását a nógrádverőcei rablótámadásra vonatkozólag. A kihallgatásról felvett jegyzőkönyvet a vizsgálóbíró nyomban közölte dr. Bálint Ernő kir. ügyésszel, aki ennek alapján a palánkai járásbíró által Seres Péterre elrendelt előzetes letartóztatást a Bp. 95. §. harmadik bekezdése alapján megszüntette.

Az ügyész Seres Péterre vonatkozólag tudósítónk előtt a következő kijelentést tette:

A palánkai járásbíró 1908. augusztus 19-én táviratilag közölte, hogy a palánkai községi kórházban lövésű sérüléssel ápolat Seres Péter hosszas tagadás után beismerte, hogy a Grün és Mózer sérelmére Verőczen elkövetett rablásnak ő az egyik tettese. A kihallgatásról felvett jegyzőkönyv augusztus 20-án reggel már megérkezett. Ennek a jegyzőkönyvnek elolvasása után nyomban kételyeim támadtak a beismerés valóságára, mert a jegyzőkönyv számos részlete a nyomozat során eddig kétséget kizáró módon megállapított adatokkal határozottan ellentétben volt. Tegnap a palánkai járásbíró által ide szállított Seres Péter a vizsgálóbíró előtt beismerő vallomását visszavonta. Nagy Lajos palánkai csendőrzásörmester pedig az általa folytatott nyomozat során több hitelt érdemlő tanu vallomása alapján kétségtelenül kiderítette, hogy Seres Péter 1908. július 17. napjától augusztus 3-ig állandóan Gortva Péter öbesei gazdálkodó tanyáján a cesplénnél dolgozott s így fizikailag is ki van zárva, hogy az augusztus 1-én elkövetett rablásban részes lenne. Ilyen körülmények között a palánkai járásbíró által elrendelt előzetes letartóztatást meg kellett szüntetnem. Dr. Bálint Ernő ügyész tudósítónk azon kérésére, miért tette Seres Péter beismerő vallomását, — a következő véleményt mondta:

— Lehet, hogy való a gyanúsított azon állítása, hogy a lösebet öngyilkossági szándékból maga ejtette magán s a munkástársaitól hallott verőcei rablás részleteit és adatait azért foglalta beismerő vallomás alakjába, hogy ez uton megmenekedjék fájdalmas

betegségében a kihallgatások okozta zaklatásoktól. Nincs azonban kizárva, hogy Seres más büncselekményt követett el s a verőcei rablásban való részesség beismerésével ezen büncselekményt akarta elpálástolni. E tekintetben különben már felhívtam Nagy Lajos palánkai csendőrzásörmestert, hogy a nyomozást ebben az irányban is ejtse meg.

Mózer Antal, a rablótámadás egyik sebesültje, akiről tegnap azt a hírt költötték, hogy megszökött, ma személyesen jelent meg a pestvidéki törvényszékben, ahol nyomban kihallgatták. A kihallgatást dr. Reismann jegyző végezte, felmutatva Mózer előtt a Teschenben elfogott rablók fényképeit. Mózer jelentkezett dr. Bálint Ernő kir. ügyésznel s keservesen panaszkodott, hogy őt a lapok egynémelyike súlyosan vádolja. Az ő előéletének adatai nem alkalmasak arra, hogy a rablási ügyben megindított nyomozásban szenzációs, váratlan fordulatot idézzon elő. Különben bejelentette az ügyésznek, hogy még ma Abbáziába utazik 14 napi tartózkodásra, s hogy lakásváltozásait mindig tudatni fogja, hogy kéznél legyen, ha esetleg szükség lenne reá.

Ma reggel érkezett meg a neworki bevándorlási hatóságnak hivatalos távirata, amely tudatta, hogy az a hat horvát munkás, akik e hó 11-én a Deutschland nevű hajóval vándoroltak ki Hamburgból, Newyorkba megérkezett. Partraszállásuk előtt megmotoszták mind a hatot, de pénzt alig találtak náluk. A megmotosztás után mind a hat munkást szabadon eresztették.

Ez ideig a Teschenben elfogott három tettesen kívül a merénylet többi elkövetői még szabadlábban vannak s ezek kézrekerítésére a nyomozat most fokozottabb intézkedéseket tett.

§ A magyar östermelők mentora. A budapesti büntetőtörvényszék előtt ma kellett volna felelnie dr. Gyürki Ödön, volt lapszerkesztőnek többszörös sikkasztásaiért. Gyürki Ödön, mint a néppárt buzgó előharczósa néhány évvel ezelőtt megalapította a Keresztény Egyesületek Közvetítő Irodáját Budapest s körlevélben fordult a katolikus hívekhez, fölkérvén őket, hogy terményeiket neki küldjék el, mert ő a leglelküimeretesebben fog az eladásnál közreműködni. A fölcszólításnak volt is sikere, amennyiben az ország minden vidékéről dr. Gyürkinek küldték el a gazdák eladó terméseit. Gyürki tudott a gabonán, de nem számolt a pénzzel. A mikor már körülbelül 80,000 koronával tartozott a megbízónak s többen büntető följelentést tettek ellene, nyomtalanul eltűnt a fővárosból. Hónapokig keresték mindenfelé, de hasztalan. Mindenki meg volt győződve, hogy dr. Gyürki Amerikába szökött. Annál nagyobb volt a meglepetés, amikor egy vidéki városban letartóztatták. Álnéven ott tartózkodott egy rokonánál, amíg végre fölismerték és letartóztatták Gyürkit, aki beismerésben van, vád alá helyezték s mára tüzték ki ügyében a fővágyalást. Minthogy azonban a tanúk és a kárvallottak közül többen nem jelentek meg s az ítélőtanács sem alkalhatott meg szabályszerűen, az elnök a tárgyalást bizonytalan időre elhalasztotta.

§ Meghamisított adókimutatás. Nagy feltűnést keltett ez év tavaszán az a felfedezés, hogy báró Uray Bálintot hamisított adókimutatás alapján vették fel annak idején a főrendiház tagjai közé. Mikor kipattant a dolog, az ügyészség hivatalból megindította a nyomozást a hamisítók kiltének megállapítása iránt. A hamisítást akként követték el, hogy egy 742 koronás tételt a kimutatásban 4742 koronára emeltek fel egy 4-es szám egyszerű elbeírásával. A vizsgálóbíró irásszakértőknek adta ki a kimutatást s ezek a kritikus számjegyet összehasonlították mindazon egyének számjegyeivel, akiknek kezén a kimutatás megfordult. Az irásszakértők az összehasonlítás eredményéről ma tettek jelentést a vizsgálóbírónak, előadván, hogy egyszerű számjegyről lévén szó, egyedül ebből nem tudják megállapítani, hogy a gyanúsítottak közül ki követhette el a hamisítást.

§ A viczinális áldozata. A pestvidéki törvényszék vizsgálóbírója ma délben táviratot kapott Czinkotáról, hogy a budapesti helyi érdekű vasut egyik vonata ma hajnalban holtra gázolta Balázs Mihály asztalost, aki Mátyásföldre igyekezett. A megejtett nyomozás már eddig is megállapította, hogy Balázs Mihály az éjjel 12 óráig többekkel együtt mulatott Czinkotán s teljesen berugva vágott neki a Mátyásföldre vezető utnak. A vonat a szerencsétlen ember fejét levágta a törzséről s testének egyes részeit a gép kerekei mintegy 1000 méterre hurezolták magukkal. A pestvidéki törvényszék az ügyészség indítványára elrendelte a nyomozást annak kiderítésére, terheli-e a mozdonyvezető felelősség a bekövetkezett szerencsétlenség miatt.

IDEGENEK UTMUTATOJA

Ajánlható beszerzési források Budapest

Élcimezési cikkek.

Wikus Tátra tejcsokoládé gyára Budapest, V., Deák Ferencz-utca 17. Ugyanott finom csukorka-bonbongyár, teasütemény készítése. Megrendeléseket a cég a legpontosabban eszközli.

Fleischmann Lipót szalámi és füstöltusáru gyára Budapest, Király-utca 11. Telefon 27—08. Keleti Export. Előállítás naponta 17.000 pár. Állandóan 24 munkás.

Biztosítás.

Assicurazioni Generali (Trieszti ált. biztosító-társaság) Alapít 1831-ben. Részvénytőke és tartalékalap: 324 millió korona. Budapest, Dorottya-utca 10. sz., az intézet saját házában. Életbiztosítás minden módozat szerint, valamint finellátási és leánykihazasítási biztosítások. — Tűz-, szállítmány-, betöréses lopás elleni és levegőbiztosítások. — Légbiztosítás a Magyar lég- és vizontbiztosító részvénytársaság (Budapest, Nádor-utca 5. sz.) által. Részvénytőke és tartalékalap 7 millió korona. Egyenkénti és csoportos balesetbiztosítások (egyenkénti balesetbiztosítások díjvisszatérítéssel is) az Első o. ált. baleset ellen biztosító társ. által (Budapest, Dorottya-utca 10. sz.) — Részvénytőke és készpénztartalék 19 millió korona.

Első Leánykihazasítási Egylet m. sz. Gyermekek- és életbiztosító intézet Budapest, VI., Teréz-körút 40—42. Alapított: 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyermek és mindennemű életbiztosításokra, havi befizetések mellett is. — Tartalékok: 10.000,000 korona. Ed-dig kifizetett biztosított összeg hét millió korona. Biztosítási állomány 46.000,000 korona.

Bankok és takarékpénztárak.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zalogköleső Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Központ és Magy. kir. szab. osztályosorsjáték főelárusító helye: VI., Andrassy-ut 5. Kézi zalogüzletek: IV., Károly-körút 18; IV., Ferenciek-tere 4. Irány-utca sarkán. VII., Király-utca 57; VIII. ker., Jozsef-körút 2., VIII., Üllői-ut 6. sz.

Háztartási cikkek.

Droga és háztartási cikkek V., Báthory-utca 9. sz. („Szabadság“-kávéház mellett.) Rendeléseket pontosan házhoz szállítunk. Telefon-szám: 12—30. Hossz Izidor és Társa „Korona“-drogeria.

Hazai vas- és rézbutorgyár.

Brock J. Henrik, Budapest. Gyár: IX. Liliom-utca 8. Mintaraktár és iroda: Andrassy-ut 32. Ajánlja különösen legdivatosabb rézbutorait legmodernebb kivitelben. Arak a legjutányosabbak. Vidéki megrendelésekre különös sulyt fektetünk. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Víz- és légszuszvezeték és csatornázás.

Pizsurnyi L. utóda Janisch János és fia Budapest, VII., Jósika-utca 12. sz. csatornázási vállalata, épületbádogi műhelye és horgany díszítmények gyára. Légszusz- és vízvezeték, központi fűtések, szellőztető készülékek, szivattyuberendezés, árnyékszék, vízelék, mindennemű gőz-, magán- és nyilvános fürdő, hidegvízgyógyintézetek, melegvízkészítő-berendezések fűtő-tűzhely összeköttetéssel vagy saját tűzhelyvel. Ambergi légszuszfejlesztő gépek, világítási, fűtési és műszaki célokra. Saját légszusz-készülék minden háznál. Telefon 20—83.

Angol férfi- és nőtiszabó.

Pobner Ferencz férfi és női szabó Váci-utca 26. Parisi-utca sark. Állandó nagy választék a legújabb divatszövegekben.

Villamosági berendezések.

Magyar Siemens Schuckert Művek villamosági részvénytársaság. Igazgatóság: Budapest, V., Lipót-körút 5. Telefonszám: 211. és 212. Táviratim: Siemenschuckert. Gyár: Pozsonyban. Készít: villamos világítás- és erőátviteli központi telepeket és berendezéseket, Villamos - vasutakat. Bányá - vasutakat. Egyenáramu-forgóáramu és váltakozó áramu generátorokat és motorokat, valamint az erőáram körébe vágó minden egyéb cikkek. Különlegességek: felvonók, ventilátorok, szivattyúk, hordozható villamos furógépek, villamos berendezések mezőgazdasági és ipari célokra.

Ezüsttárgyak.

Ezüst. Ezüsttárgyak Bachruch A. cs. és kir. udvari és kamarai ékszerész ezüstáruháza. IV., ker. Királyi Pál-utca 13 szám 1906. évi december 1-én, gyári épületében a kicsinyben való árusítás számára is pazar helyiséget nyitott. (Bejárát földszint.) E fényes helyiségben mindennemű ezüst-tárgy (asztaldísz, tálak, fénylúcsi cikkek, evőeszköz stb.) vásárolható Rendkívül gazdag választék a legfinomabb kivitelben szabott gyári árákon, melyek minden tárgyon láthatóan föl vannak tüntetve.

Selyemárak.

Szenágy, Hoffmann és Társa selyemáruháza IV., Bécsi-utca 4. Az összes tavaszi újdonságok dus választékban már megérkeztek. Mintákat vidékre bérmentve küldünk. Miután helyben többféle szakmájú „Szenágy cég van, tisztelettel kérjük, selyemáruháznak szóló b. rendelmenyeknél a pontos címünknek szives kirását, Szenágy, Hoffmann és Társa selyemáruháza kizárólag IV., Bécsi-utca 4.

KÖZGAZDASÁG.

Titkos szénkartel?

Budapest, augusztus 22.

Még nyári forrósággal tűz le az augusztusi nap, máris sűrűn hallatszanak olyan aggodalmak, hogy ez év telén ismét szénhiány fenyeget bennünket. És valóban most időszerű a preventív intézkedések sürgetése az irányban, nehogy a téli havazások és kocsihányok miatt esetleg ismét a legnagyobb zavarok álljanak elő. Az érdekeltek mozgolódnak is már több oldalról, általánoságban azonban nyugodtnak volt nevezhető a hangulat a hazai szénpiacon. Ezt a hangulatot azonban most egyszerre fölzigatja a Szegei Kereskedelmi és Iparkamara jelentése, melyben a szénkereskedésről szólván, ama meggyőződésének ad kifejezést, hogy a szénbányák között titkos kartel áll fenn. Alább közöljük a szegei kamara jelentéséből az idevágó részt a következőkben:

„A szénpiacon az elmúlt évben oly jelenségeket lehetett észlelni, melyek iparunkra nemcsak káros, de végzetes következményekkel járhatnak, ha azok állandósítottan. Ez volt elsősorban a szénhiány, mely ugyan csak időlegesnek mutatkozott, de legfőképp a szénáraknak óriási emelkedése, mely az előbbi évek szénáraihoz képest mintegy 40—60%-ot tesz ki és így zsenge iparunkat nemcsak versenyképtelenné teszi az olcsóbb szénrel dolgozó osztrák iparral szemben és így fejlődését megakasztja, de a már megerősödött iparágak rentabilitását is megtingatja és ezeket szinte végzetes megrázkódtatásnak teszi ki. A szénhiány iparunk rohamos fejlődésével nem magyarázható, mert különben azt már az előző évben is észlelni kellett volna, így az tehát csak lokális körülményekre vezethető vissza, mint amilyen a vagonhiány volt, egyes szénbányákban üzemi nehézségek vagy futólagos munkásihiány. Ezen szénhiány is mesterségesen lett különben szitva egyes szénbányák részéről, az egész dolog katasztrófának felfújva és főleg arra szolgált, hogy a fogyasztóktól horribilis szénárak és elsősorban magas árak mellett 3 éves kötéseket kiperéseltessenek.

A szénbányászat Magyarországon ugyiszólván két nagy bányatársulat kezében van összpontosítva, melyekhez még néhány kisebb termelésű bánya is csatlakozott. Ezen bányák nyíltan nem merik bevallani, mert tart a közvélemény felzudulásától. Azonban maguk sem tagadják, hogy köztük egy titkos megállapodás áll fenn, mely még a kartelnél is veszedelmesebb, ugyanis az úgynevezett vevővédelem „Kundenschutz“. Ezen megállapodás szerint az illető vevő ugyanis örök időre ki van szolgáltatva azon bányának, melylyel egyszer szénkötésbe ereszkedett, amennyiben más bánya ezáltal el van tiltva attól, hogy neki szenet szállítson. Ha az illető bányarab-szolga más bányától ajánlatot kér, mindennemű kifogásokkal kitérnek az ajánlattevés alól és egyszerűsített értesítik az ajánlatbekérő azon bányát, mely az illető iparvállalatnak eddig a szenet szállította. Ez azután nyugodtan bevárja, amíg az ügyesen szövött pókhálóban vergődő légy szépen visszatér hozzá és azután a neki kiszolgáltott iparvállalatnak eszerint diktálja feltételeit. A bányáknak ezen megállapodása amint jeleztük, még az árak fixizálására alakult karteleknl is veszedelmesebb, mert ez utóbbiak nem zárják ki annak lehetőségét, hogy az illető vevő, ha nemis olcsóbban, de mégis másnál is fedezheti szükségleteit, míg a fölsorolt esetben teljesen el van adva azon bányavállalatnak, melylyel egyszer kötésbe bocsátkozott. Ezen vagyüriként az iparra nehezítő megállapodás megsemmisítésére, mely egy oly fontos fogyasztási cikk megrázkódtatására irányul, mint a milyen a szén, föltétlen a kormány beavatkozására van szükség, mert ezen törekvés közgazdaságunk szempontjából immorálisnak jellemezhető. Ezen beavatkozás vagy erkölcsi presszió vagy pedig egy karteltörvény meghozása által eredményre kell hogy vezessen. Amíg ez azonban megtörténik, szinte provokálja a bányák eljárásával szemben a fogyasztók szervezkedését, mely szervezkedés mindenesetre ha mást nem, de azt eredményezhetné, hogy legalább az anyagilag kevésbé ellenállóképességű iparosok fölszabadtásának a bá-

nyák jogára alól a szervezetben résztvevő hatalmasabb iparvállalatok támogatása által”.

A szegei kamara jelentése aligha fején nem találta a szeget. És ha valóban fennáll ez a titkos kartel a szénbányák között, akkor elsősorban az állam van hivatva harcba szállani ellene. Az utóbbi időkben a kormány úgy is több szénbányát vásárolt. Ezek birtokában van az államnak olyan fegyvere is, amely igen hatásos lehet a szénkartel ellen. Ipari életünk nagy érdeke az, hogy a hazai széntermelés a szabad verseny elvének alapján dolgozzék.

A szerb kereskedelmi szerződés ügye.

— A szerződés és a zsr-üzlet. — A szerződés és az agráriusok. — A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara a szerződés mielőbbi életbeléptetéséért.

Budapest, augusztus 22.

A Szerbiával kötött kereskedelmi szerződés életbeléptetése immár csak rövid idő kérdése, történiék az akár a sok oldalról kifogásolt rendeleti uton, vagy az osztrák és magyar parlamentek általi letárgyalás után. E szerződés értelmében megengedte, tük a szerbeknek, hogy a területet a monarchia területére — ha csak levágott állapotban is — ismét behozhassanak. Gazdaközönségünknek most már az az indokolt aggálya, hogy ezen import által sertésállományának értéke csökken és ezáltal minden átmenet nélkül nagyobb veszteség éri. Szükségesnek tartottuk gazdaközönségünk tájékoztatására a szakkörök véleményét kikérni afelől, hogy a szerb importtól minő hatás várható a sertésus, zsr és szalonna árainak a közel jövőbeni alakulására nézve. Értesítésünk szerint nincs semmi ok arra nézve, hogy a sertés, vagy a sertéstermék árának csökkenésétől kellene tartani. Szerbia rendes behozatala azelőtt évenként élő állapotban 70 ezer darabra rugott. Tekintettel arra, hogy a szerbeknek jelenlegi sertésállománya a nehéz értékesítés folytán 30—40 százalékkal kisebbedett, legalább két év kell hozzá, hogy az előbbi évek importszáma elérhető legyen. Addig pedig az onnan várható behozatal alig lesz képes árakra érezhető hatást gyakorolni. És pedig azért, mert a monarchia különben is redukált tenyésztése alig képes a folyton növekedő fogyasztás szükségletét kielégíteni. A szalámigyártás már az idén is kénytelen volt elegendő husanyag hiányában az üzemet korlátozni, pedig a kereslet indokolta volna a szalámigyártás terjesztését. Azonfelül naponta mindinkább érezhető a zsrifogyasztás növekedése, amely egy időben meglehetősen visszaesést látott azáltal, hogy a nép szegényebb rétege kókuszszírral és egyéb mindenféle szurrogátummal próbálkozott a drága disznósirt pótolni. Most azonban már mindenki tapasztalhatta, hogy a pótlóanyagoknak nincs semmi belértékük és a szurrogátumokra már alig van vevő. Ennélfogva megállapítható, hogy a fokozódó szükséglettel szemben a szerb sertések behozatala alig érezhető hatással lesz árakra nézve.

A kamara felterjesztése.

A Szerbiával kötött kereskedelmi szerződés, amelynek mielőbbi életbeléptetését a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara ismételtens legutóbb július hó elején is sürgette, most Szerbiában törvényerőre emeltetvén, az üzleti körök egyre fokozódó türelmetlenségével sürgetik annak aktiválását, de még ennél is inkább azon időpont közhírre tételét, amikor a kormány ezt életbe fogja léptetni. Miután azonban úgy a magyar, mint az osztrák agrárius körök még most is indokolatlan aggályokkal vannak eltelve a szerződés irányában s miután ez aggodalmaktól vezéreltetve, a magyar agrárius sajtó azt a halasztó célzatu álláspontot propagálja, hogy a kereskedelmi szerződés csak törvényhozási ratifikálása után léphet nálunk életbe, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara ismét arra érezte magát indítva, hogy ezzel az állásponttal szemben sürgős felterjesztéssel forduljon a kormányhoz. Felterjesztésében a kamara ismét csak az 1907. évi LVI. t.-cz felhatalmazására utal, amely módot nyújt a magyar kormánynak a megkötött kereskedelmi szerződéseknek ez év végéig tartó érvényvel való életbeléptetésére; másfelől rámutat a felterjesztés arra, hogy törvényhozásunk kétségkívül még ez év folyamán törvénybe is fogja iktatni a Szerbiával kötött szerződést s végül

kiemeli, hogy exportiparunk és kivitelre is dolgozó kereskedő-czégeink milyen jogosan helyeznek súlyt az életbeléptetés mielőbbi bekövetkezésére. Ne-hogy tehát a megrendelések gyűjtésére alkalmas, de már csak rövid idő elmulásával a magyar kivitel ismét elessék egy üzleti idény kihasználásnak lehetőségétől, a kamara a minél gyorsabb életbeléptetés és az iránt fordult kormányunkhoz, hogy az életbeléptetésre vonatkozólag megállapított időpont mihamarabb velük közöltessék.

Az agráriusok és a szerződés.

Mint az agráriusok tudósítója jelenti, élénken foglalkoztatja az agrárius köröket abból az alkalomból, hogy az osztrák nagyipar ennek a szerződésnek rendeleti uton való életbeléptetését sürgeti az osztrák kormánytól. A magyar agráriusok — mint ez az Országos Magyar Gazdasági Egyesület hivatalos lapjában, a Köztelekben kifejezésre jut — feltételezik a magyar kormány alkotmányos érzékéről, hogy teljes erélyvel sikra szállott a szerződés parlamentáris letárgyalása érdekében s ráfogás az ellenkező híresztelés. A magyar agráriusok a leghatározottabban tiltakoznak a szerződésnek rendeleti uton való oktrojálása ellen, amely semmivel sem indokolható. A gazdasági okok, amelyek ennek a szerződésnek a rendeleti uton való életbeléptetését egyenesen kizárják, különösen most lépnek előtérbe. Az ország legnagyobb részét takarmányinség sújtja, az állatállomány értékében napról-napra csökken, úgy, hogy ebben a helyzetben megnyitni a szerb behozatalt, kiszámíthatatlan kárára lenne az országnak. Emellett közjogi okok is tiltják a szerződés rendeleti uton való életbeléptetését. Az osztrák agráriusok a szerb szerződés dolgában a következő határozatban állapodtak meg: „A szabad agrár-egyesülés tiltakozik a szerb kereskedelmi szerződésnek állítólag tervbevetett rendeleti uton való életbeléptetése ellen, óvja a kormányt ilyen lépéstől s annak következményeitől. A szabad agrár-egyesülés elvárja a szerződésnek minden előzetes kötelezettséget maga után vonó intézkedés nélkül a parlament őszi ülészakájában való előterjesztését és alkotmányos letárgyalását.”

Tizenhatsz új közgazdasági jellegű törvény. Példátlan az az óriási tevékenység, amit nagy kereskedelmi miniszterünk, Kossuth Ferencz és Sztéryny József államtitkár, valamint az igazságügyminiszter, Günther Antal kifejtettek. A közel jövőben nem kevesebb, mint tizenhatsz közgazdasági jellegű törvényjavaslat kerül a Ház elé. Ezek közül már nyilvánosságra került és a közgazdasági körök tanulmányozásának tárgyát képezi: 1. Az ipartörvény. 2. A vasárnapi munkaszünetről szóló törvény. 3. A helyi érdekű vasutakról szóló törvény. 4. Az új vasuti üzletszabályzat. 5. A családi otthonról szóló törvény. 6. A közadók kezeléséről szóló törvény. 7. A kivándorlásról szóló törvény. Már készen vannak s a közel jövőben nyilvánosságra hozni: 8. A munkásbiztosítás reformjáról, 9. A gyufáról szóló (fehérfoszfor alkalmazásáról). 10. Az élelmiszerek hamisításáról. 11. A szövözetekéről. 12. Az uzsoráról. 13. A telefonról. 14. A vámkezelésről. (Az osztrák kiegyezés értelmében). 15. A szabadalmakról. 16. A védjegyekről (ipari mintavédelem). 17. A tőzsdéről. 18. A polgári perrendtartásról szóló törvénytervezetek. A kormány eme tevékenységéhez valóban nem kell kommentár.

Élelőptetés a Munkásbiztosító Hivatalnál. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter a m. kir. Állami Munkásbiztosító Hivatal személyzeti létszámában Halász Dezső miniszteri fogalmazót miniszteri segédtitkárrá; továbbá Barcza Arthur ideiglenes minőségű statisztikai tisztet a X. fizetési osztálybeli statisztikai tiszté, Jászai Emánuel statisztikai szakdíj-nokot pedig XI. osztálybeli statisztikai tiszté nevezte ki, az utóbbi ideiglenes minőségben.

Szterényi szabadságon. Nyári vakáció ideje van, legalább is az időjárás azt igazolja, hogy a tulajdonképpeni nyár csak most kezdődik. A kereskedelemügyi miniszterium vezetőségében is némi változás áll be, amennyiben Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter augusztus hó 25-én érkezik vissza Pöstyén furdóból és átveszi a miniszterium vezetését. Sztéryny József államtitkár pedig — amint már megirtuk — augusztus hó 28-án három heti szabadságra távozik s ezt az időt a tengeren fogja tölteni. Valamelyik Cunard-hajón Tangerig megy s onnan

Korfu érintésével tér vissza szeptember közepe táján. Távollétében az államtitkári teendőket Csöke Ferencz miniszteri tanácsos, az elnöki osztály főnöke látja el.

Mezőgazdasági és Ipari kiállítás Nyiregyházán 1910-ben. A Szabolcsvármegyei Gazdasági Egyesület 1910-ben ünneplő fennállásának ötvenéves évfordulóját, mely alkalomból szeptember havában — amint értesülünk — tíz napos időtartamu mezőgazdasági és ipari kiállítást rendez. A tervezett kiállítás keretében a mezőgazdasági termények és termékek, ipari és állatok osztálya — kivéve a baromfi- és nyulenyésztést — megyei, míg a gazdasági gép- és eszközök, valamint a baromfi- és nyulenyésztés osztálya országos jellegű lesz. A kiállítás szervező irodája: a Szabolcsvármegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatala Nyiregyházán.

A Magyar Pénzügyi Központi Hitelbankja és a bankkarta. Alig volt pénzügyi alakulás, amely a sajtóban olyan általános ellenszenvvel fogadtatt volna, mint a budapesti bankkarta. Midőn a karta ellen szemben a Magyar Pénzügyi Központi Hitelbankja ellentétes álláspontot foglalt el, akkor a sajtó szinte egyhangú örömmel látta azt, hogy ez a — különösen a vidék szempontjából — nagy súlyú intézet függetleníteni tudja magát a karta befolyásától. Nem kevésbé jó hatást tett az a hír is, hogy a Központi Hitelbank a karta ellen való sikeresebb küzdelem céljából, alaptőkéjét öt millióról tíz millió koronára emeli fel. Mi magunk sürgöttük legjobban azt, hogy ez az alaptőke-emelés, valamint a kormánytól való közbelépés a karta ellen, sürgősen hajtassék keresztül. Azóta hetek múltak el és — sajnos — az alaptőke-emelésről a Központi Hitelbank még mindig nem beszél. Elég szomorú dolog ez, még szomorubbá teszi az, hogy — mint értesülünk — az alaptőke-emelés nem fog bekövetkezni, mert a Központi Hitelbank a szükséges öt millió koronát sem itthon, sem a külföldön nem tudja elhelyezni. Ilyen körülmények között, midőn a Központi Hitelbank ily gyenge erélyűnek bizonyult, annál sajnálatosabb, hogy bizonyos oldalról éles támadásokat intéznek elnöke, Mándy Lajos ellen. Mándy nagy közgazdasági vezető-képességei közismertek, ha tehát ő a Központi Hitelbank élén a karta elleni küzdelemre vállalkozik, az kétségtelen nyeresége ennek a tábornak is és egyébként feltehető olyan vezéréberről, mint Mándy az, hogy teljes tudatában van elhatározása jelentőségének. Kár egyébként ezekben a támadásokban Mándy másik intézetének, a Magyar Takarékpénztárak Központi Jelzálogbankjának érdekeit keresni. Közlebről keresendő a támadások forrása, magában a Központi Hitelbankban, amely elköveti azt a merőben szokatlan taktikát, hogy saját vezérét hátulról támadja meg. Mert hiszen ez a harc nem a két intézetnek harca, hanem a Központi Hitelbank igazgatójának: Gyenes Lajosnak, ugyanazon intézet elnöke: Mándy Lajos elleni harca. Már pedig Gyenes sokkal fiatalabb bankdirektor, hogysem Mándyval szemben a küzdelmet sikeresen felvehesse. És a Központi Hitelbank is nem akkor felel meg hivatásának, hogyha keretül szolgál elnöke elleni támadásoknak, hanem akkor, hogyha az általa képviselt vidéki pénzügyi intézetek érdekében végre-valahára dolgozik is a karta. Ezt jó lesz megszívlelniök a vidéki pénzügyi intézeteknek is, akik nem azért tartják fenn a Központi Hitelbankot, hogy a kulisszák mögött egyik vezetője támadásokat folytasson elnöke ellen.

A prágai kongresszus. A III. nemzetközi kereskedelmi kongresszus — amint ismeretes — ez évben szeptember 5—9-ike között Prágában fog megtartani. A kongresszus napirendjére jórészt már az 1905. évben Liègeben és 1906. évben Milanóban megtartott nemzetközi kereskedelmi kongresszusokon megpendített kérdések folytatódó tárgyalása van kitűzve; ezek között oly fontosak mint: a váltó jog nemzetközi szabályozásának, a vámkezelési formák egyszerűsítésének, a fiktív ügyleteknek, az üzleti szokványok nemzetközi gyűjtésének, a kiállítási ügy nemzetközi rendezésének stb. kérdése. A kongresszus előkészítő bizottsága felkérte a Magyar Kereskedelmi Csarnokot, hogy a kongresszus fontosságára a hazai kereskedelmi és iparka-

marák és kereskedelmi és ipari egyesületek figyelmét hívja fel. Ezen megkeresés folytán a Csarnok már hónapokkal ezelőtt tájékoztatta a hazai kamarákat és egyesületeket a kongresszus fontossága és napirendjéről, aminek következtében több kamara és a fővárosi kereskedelmi és iparegyesültek nagy része a kongresszuson való részvételét már be is jelentette. Ebben a tárgyban a Kereskedelmi Csarnok e hó 27-ikén d. u. 5 órára értekezletet hívott egybe, amelyen az egyes kereskedelmi és ipari egyesületek kiküldöttei a napirendre kitűzött tárgyakat megvitatják és állásfoglalásukat megbeszélik.

A hamburgi hajóstársaságok üzleteredményei. Hogy a német tengerhajózás milyen hatalmas tényezője a világkereskedelemnek, azt legjobban az egyes jelentősebb német hajózási társulatok múlt évi üzleteredményei mutatják. Alábbiakban a hamburgi társaságok üzleteredményeit közöljük: Így a Hamburg-Amerika-Line 824.009 tonnát képviselő tengerjáró hajóival és 125 millió márka részvénytőkével 25.2 millió márka tiszta nyereséget ért el s részvényeseinek az 1906. évi 10%-kal szemben 6% osztalékot fizetett ki. — A Norddeutscher Lloyd 730.069 tonnát képviselő hajóival és ez hasonlóképpen 125 millió márka részvénytőkéjével 23.7 millió márka tiszta hasznot mutat fel, 4% osztalékot fizetve, az 1906. évi 8%-kal szemben. — A Hansa német hajózási társulat 238.727 tonnával és 25 millió márka alaptőkével dolgozva, 5.8 millió márka tiszta hasznot ért el és részvényeseinek az 1906. évi 6% osztalékkal szemben 8% osztalékot fizetett ki. — Hamburg-Südamerikanische Dampfschiffahrtsgesellschaft: 97.600 tonnával és 15 millió márka részvénytőkével 4.7 millió márka tiszta hasznot ért el s 9% osztalékot fizetett, a megelőző évi 10%-kal szemben. — Deutsche Dampfschiffahrtsgesellschaft „Kosmos”: 167.327 tonnával és 14 millió márka részvénytőkével 3.8 millió márka tiszta hasznot ért el s 9% osztalékot fizetett, míg 1906-ban 14% osztalékot. — Deutsche-Australische Dampfschiffahrtsgesellschaft: 141.024 tonna, 16 millió márka részvénytőke, tiszta haszon 2.9 millió márka, osztalék 8%, mint a megelőző évben. — Deutsche Ostafrika-Linie: 75.283 tonna, 10 millió márka részvénytőke, tiszta haszon 1.6 millió márka, osztalék 0, megelőző évben 0. — Dampfschiffahrtsgesellschafts „Argo”: 55.850 tonna, 7 millió márka részvénytőke, tiszta haszon 1.6 millió márka, osztalék 4%, 1906-ban 5%. — Dampfschiffahrtsgesellschaft „Neptun”: 43.013 tonna, 5 millió márka részvénytőke, 0.8 millió márka tiszta haszon, 5% osztalék, 1906-ban 8%. — Ezen kilenc s 342 millió márka részvénytőkét képviselő társaság a benne elhelyezett tőkét 5.94%-kal kamatoztatta. 1906-ban a részvénytőke 290.5 millió márkát képviselt s átlagosan 7.72% kamatot hajtott. A múlt év folyamán egyedül a Hansa adott nagyobb osztalékot, mint a megelőző évben. Ugyanakkora maradt az osztaléka a Deutsch-Australische gőzhajóstársaságnak, míg a többi osztaléka, kisebb-nagyobb mértékben esett. Azon hajózási vállalatok, amelyek nem tartanak fenn szabályszerű járatot, még kedvezőbbben zárták évüket. A szabad hajózásban a kínálat már évek óta nagyobb volt, mint a kereslet. Ennek a következménye rendkívül éles versenyküzdelem lett s a hajósok gyakran kifelé menő olyan szállítási díjtételt is elfogadtak, amire egyenesen rá kellett fizetniök. A hazairányuló szállítási díjtelek, hasonlóképpen a hajótulajdonosok hátrányára fejlődtek ki. A Hamburgban és Brémában székelő legnagyobb kilenc hajózási vállalat leszámolása, számszerű áttekintést nyújt üzleti viszonyairól. Hamburgra 180 millió márka részvénytőke esik, amely 1,380.263 brutto register tonnával; Brémára 162 millió márka részvénytőke, amely 1,074.017 millió brutto register tonnával dolgozik. Ezen legnagyobb vállalatokon kívül Brémában van még néhány, amely a Norddeutscher Lloyd köré csoportosul, míg Hamburgban még egy egész csomó igen jelentékeny magántársaság létezik. De két hamburgi részvénytársaság, a Deutsch Levante-Linie és az Union gőzhajóstársaság sincs bele foglalva a fenti adatokba, miután évi zárlatuk még nem készült el; ezenfelül a vitorlájós-társaságok sem.

Fizetésektelenségi hírek. Tausz Béla és Testvére budapesti vasbutorgyáros cég (Liszt Ferencz-tér 13.) fizetésektelen volt és hogy a hitelezőket kijátszsa, cégét Tausz Béla és Társára változtatta. A hitelezők kijátszásának megakadályozása érdekében az Archimedes Csavargár bűnvádi feljelentést tett ellenük. — Guttman Izidor lippai férfiruhakereskedő ismét fizetésektelenséget jelentett. — A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetésektelenségeket közli: Bleuer Gyula kereskedő Jászberény; — Horváth Ferencz és Horváth József kereskedők Blyesivica.

Uj román pénzügyi intézet. „Vulturul” mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi r.-t. cég alatt új román pénzügyi intézet van alakulóban és pedig Máriaradnán. Most már nem szép lassan, hanem rohamosan terjeszkedve tör utat magának a román terjeszkedés ugyszólván az egész ország területén. Az 1908. első felében alakult pénzügyi intézet igen nagy hányada csupán román nemzetiségű céllal alakult és eszméket szolgáló bankok képezik, — az év második felében, úgy látszik, még ez a hányad csak növekedni fog. Kifolyása ez annak az állandó szervezett működésének, mely az iskolatörvény megszavazása óta permanenciában van. Az új intézet, mely 2000 darab 50 koronás részvénytulajdonos alakul, Máriaradnán már a második, Arad megyében pedig a hatodik román pénzügyi intézet lesz. Ugy látszik, a megyében befektetett tőkék bőségesen hozzák meg a remélt „kamatozat.”

A francia homestead. Most, hogy a közeljövőben a törvényhozás elé kerül a családi otthonról szóló magyar törvényjavaslat, nem lesz érdektelen, ha röviden ismertetjük a francia kormány hasonló jellegű törvényjavaslatát. A homestead amerikai eredetű intézményével a francia törvényhozás nem első ízben foglalkozik. 1894. óta számos törvényjavaslat került a kamara elé, azonban egy sem emelkedett törvény erejére, míg legutóbb a kormány maga nem foglalt állást ezen kérdés mellett. A homestead régi intézmény az Egyesült Államokban. Az ingatlan maximális értékét az egyes szövetséges államok törvénye eltérőleg állapítja meg. Az ingatlan egy ház és a hozzá való földterület alkotja, amelyet a tulajdonos maga köteles művelni. Ha ezeket a feltételeket teljesíti, úgy ingatlanát a homestead szabályai alá helyezheti, amelynek értelmében az ingatlan ugyan elidegeníthető, de akarata ellenére az el nem idegeníthető. Franciaországban az ingó vagyon, bármily jelentékeny is, a törvényhozás védelmében részesül, a gazdag ember korlátozás nélkül vásárolhat állami járadékot, ezek megszorítás nélkül elidegeníthetetlenek. Ezzel szemben az apró birtokok teljesen védelem nélkül állanak. Pedig a francia falusi lakosság mindinkább kevesebbedik. Állami érdek tehát a kisbirtokost a földhöz kötni. A törvényjavaslat, amelylyel a francia kamara legutóbb foglalkozott, a következő határozmányokat tartalmazza:

Első fejezet. A családi otthon alapítása. 1. §. A francia állampolgárok, kik elidegeníthetlen családi otthon szándékuknak alapítani, kötelesek ezen szándékukat írásban bejelenteni azon helység polgármesteri hivatalánál rendelkezésre álló úrlapon, amelyben az ingatlan fekszik. A nyilatkozat három példányban állítandó ki. Az egyik példány az alapító, a második a polgármesteri hivatal, a harmadik pedig az illető járás telekkönyvvezetője (conservateur des hypothèques) részére van rendelve. 2. §. A birtok, amely az alapítás tárgyát képezi, a család lakására szolgáló házból vagy házrészéből állhat. A birtok értéke az alapítás időpontjában 8000 frankot meg nem haladhat. A berendezés és a szerszámok értéke pedig 2000 frankot meg nem haladhat. Az ingatlan vagy a családi birtokot alkotó különböző parcellák értékét az illető kanton békebírája vagy egy részéről kijelölt szakértő becsüli meg. Családi otthon csakis nem osztatlan és jelzáloggal meg nem terhelt ingatlanon alapítható. 3. §. A családi otthon csak addig tartja meg ebbeli jellegét, míg az alapító lakik rajta és azt műveli. 4. §. Ugyanazon személy csak egy családi otthon alapíthat. Második fejezet. A családi otthon szabályai. 5. §. A családi otthon a végleges alapítását követő hitelezők sem a tőke, sem pedig hozzáadéka tekintetében le nem foglalható. A családi otthon jelzáloggal meg nem terhelt, sem pedig a visszavételi joggal el nem adható (á réméré).

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használatát valódi áldás gyomorhajasoknak és székszorulásban szenvedőknek

Igmándi

keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-8 óra alatt teljesen rendbe hozza
Kis üveg 40 fillér,
nagy üveg 60 fillér.

A családi otthont csakis a telek vagy az anyag eladója és azon munkások foglalhatják le, akik a föld javításához közreműködtek (építés, kihasználás, fenntartás). A családi otthont hozadéka az adó fejében, ugyiszintén vétségéből és quasi ex delicta származó kötelezettségei fejében foglalható le. A tulajdonos a családi otthont lefoglalhatatlanságáról le nem mondhat. 6. §. A lefoglalhatatlanság fennáll mindaddig, míg az ingatlan az alapító, tuléző házastársa és kisoru gyermekei kezén van. 7. §. A tulajdonos a családi otthont elidegenítheti. Mindazonáltal, ha a tulajdonos házastársa, vagy ha kiskoru gyermekei vannak, úgy az elidegenítés az első esetben a feleség hozzájárulásától, a második esetben pedig a bíróság felhatalmazásától függ. 8. §. A családi otthont alapítójának halálánál a családi otthont a legfiatalabb gyermek nagykorúságának eléréséig osztatlan marad. 9. §. A családi otthont teljes vagy részleges megsemmisülése esetén a kisajátítási vagy biztosított összeg a családi otthont újra való alapítására fordítandó és a folyósítástól számított egy esztendőig le nem foglalható. 10. §. A jelen törvény végrehajtására szükséges rendszabályokat közigazgatási rendelet fogja megállapítani.

Az „Adria” tengerhajós-társaság szerződése. Tudvalevőleg az Adria Tengerhajózási Rt. állami szerződése lejárt s a társaság még a múlt évben lépéseket tett a kormánytól szerződésének meghosszabbítása érdekében. A kereskedelmi minisztérium, amely igen nagy súlyt helyez tengerhajózásiunk fejlesztésére, kedvezően fogadta az Adria ajánlatát, mert hiszen a hatalmas magyar társaság igazán nagy feladatok megoldására hivatott tengerhajózásiunk fejlesztése terén. Az új szerződésre nézve immár a kormány és a társaság között megállapodás jött létre s a nagyobb államségéllyel szemben a társaság kötelezettséget vállalt hajóparkjának tetemes kibővítésére és arra, hogy a hazai kivitel szempontjából nagyobb jelentőséggel bírójáratok fejlesztésére a társaság ezentúl még nagyobb gondot fordít. Ezekkel a megállapodásokkal, amelyek a hazai közgazdasági életnek igen fontos követelményeit teljesítik, a kormány legközelebb a Ház elé is terjeszti a társasággal kötött új szerződését. Az utóbbi időben sok szó esik arról, hogy a néppárt megöbstruálja a kormány javaslatát. Most azonban hiteles forrásból arról értesülünk, hogy a kormány feltétlenül beterjeszti az Adriával kötött szerződést, mert az semmi olyan intézkedést vagy kikötést nem tartalmaz, amely az ország gazdasági fejlődésének érdekében nem lenne s amit bármely párt kifogásolhatna. Maga az Adria is immár az új szerződésben vállalt kötelezettségeinek teljesítéséhez látott, amennyiben biztosítékot nyervén a kormánytól a szerződés perfektuálására, igazgatóságának két tagját Londonba küldötte, hol azok a társaság hajóparkjának kibővítésére tárgyalásokat folytatnak és a tervbe vett új hajókat az angol gyáraknál megrendelik. Ezekkel a rendelkezésekkel az „Adria” olyan hatalmas és modern hajópark birtokába jut, amely képesíti őt arra, hogy egyrészt fokozottabb mértékben tehessen eleget a magyar kivitel fejlesztésének, másrészt, hogy sikeresen vehesse fel a versenyt az cetrák konkurrens társaságokkal.

Oroszországi kivitelünk. Az Országos Iparegyesület — mint annak idején jelentettük — Mauthner Emil Oroszországba küldötte ki a czéltől, hogy ott a magyar ipar érdekében propagandát csináljon s új összeköttetéseket létsítsen. Most, mint örömmel értesülünk, Mauthnernek már több irányban sikerült a magyar ipar részére jelentős rendeléseket szerezni, úgy, hogy remény van arra, hogy szakavatott működése révén még a magyar ipar új utakat nyer Keletre. Mauthner ez idő szerint Varsóban időzik, hol a lengyel gazdasági körök különösen kedvezően fogadják törekvéseit.

A „Merkantil” Szövetkezet és az „Unió” Bank r.-t. fuziója. A múlt évben megalakult „Merkantil” Szövetkezet — amint értesülünk — fuziólni fog az „Unió” Bank Részvénytársasággal. A fuziót az tette indokoltá, hogy a szövetkezetbe az alapítók mindössze 17.000 koronát tudtak befizetni, új tagok pedig, akik gyarapították volna a szövetkezet vagyonát, nem akadtak. Hogy ez a fuzió semmiben sem fogja az „Unió” Bank Részvénytársaság presztizsét emelni, az kétségtelen. Itt említjük, hogy a Rusznayák József, az „Unió” igazgatója — amint ismeretes — kivált az intézet kötelékéből és a kisgazdák boldogítására másfél millió korona tőkével bankot akar alapítani. Azért mondjuk „akar” alapítani, mert nem hiszszük, hogy ama „működés” után, amelyet Rusznayák az „Unió” Banknál kifejtett s amely működés a banknak nagy veszteségeket okozott,

akadni fog pénzcsoport, amely Rusznayák tervett támogatná. Az „Unió” Banknak pedig sokáig kell dolgoznia, ameddig ki fogja majd heverni azokat a nagy veszteségeket, amelyeket szenvedett a Rusznayák-regime alatt.

Megszűnt szállító-czég. Hosszu évek óta állott fenn Budapesten a Caro és Jellinek szállító-czég. A czég most megszüntette telepét s ezt a körülményt be is jelentette a cégbírósnak.

Bajba került szövetkezetek. Megemlékeztünk már annak idején a Gazdasági Takarékos és Hitelszövetkezet és a Rákosvidéki Takarékpénztár m. sz. bűnügyi zárlatáról, illetve csődjéről. Most a rossz üzletmenet ismét két szövetkezetet juttatott csődbe. Az egyik a Budapesti Takarékegyesület m. sz., amely ellen a Fővárosi Hitelbank m. sz. egy 4855 koronás követelése alapján csődöt kért. A szövetkezet 1904-ben alakult s a múlt évben 4176 korona nyereséget mutatott ki. Igazgatósága a következők volt: dr. Deutsch Ignác (ügyvéd), Vécsei Ede, Löwy Vilmos, Klein János, dr. Vécsei Marcell, Vajda László. Felügyelő-bizottsága: Kaufmann Ármán (elnök), Friebert Samu, Steiner Antal. — A másik bajba került szövetkezet: az Országos Takarékos és Hitelszövetkezet, melynek Rákóczi-ut 20. sz. alatt volt üzlete. Ez a szövetkezet 1900-ban alakult s a múlt évben még 20.578 korona nyereséget mutatott ki, most pedig annyira gyenge lábon áll, hogy Berger Mihály 12.155 koronás követelése csődbe kergette. Igazgatóságában vannak: Dósa Kálmán (elnök), dr. Blayer Miksa, Elek Bernát (vezérigazgató), dr. Grünstein Adolf, Sziklai Sándor. A felügyelő-bizottságban vannak: Rothschild Mór (elnök), Singer A. Henrik, Ferda Vilmos.

A lőtanács ülése. Az Osztrák-Magyar Bank vezérigazgatója, Pranger József udvari tanácsos, szabadságáról visszaérkezett és átvette hivatalos ügyeinek vezetését. A jövő héten a jegyzár lőtanácsa ülést fog tartani, amelyen Pranger vezérigazgató jelentést fog tenni a pénzpiacz helyzetéről.

A takarmányhiány és a gazdák. Az agráriusok lapja, a „Köztelek” ma megjelent számában a takarmányhiányról a következőket írja:

A takarmányhiány veszedelme hazánkban is beköszöntött s habár az utóbbi hetek bőséges csapadéka helyi-ül-közzel enyhített valamit a bajon, számos vidéken még most is fő a gazda feje a gondtól, hogy min teletelti át állatállományát. Egyesületünk kezdeményezésére, amelyet a vidéki társaságok erősen támogattak, a földmívelésügyi minisztérium teljes elismerésünkre méltó buzgalommal indított akciót a takarmányhiány veszedelmes következményeinek elhárítása érdekében és magáévá tevén e hasábon közzétett és a kormányhoz is felterjesztett javaslatának egyrészt, mindent elkövet azoknak eredményes végrehajtása és a takarmányhiány enyhítése czéljából. Amily őszinte elismeréssel adózunk a földmívelésügyi miniszter gyors és céltudatos akciójának, annyira helytelenülünk kell azt, hogy javaslatunk és kívánságunk egyik legfontosabbjának végrehajtása, a takarmányszállítási díjkezdvezmények megadása még mindig messze késik valahol a miniszteri bürokráciában, pedig itt valóban sürgős cselekvésre volna szükség. Három-négy hete tanakodnak az égetően szükséges tarifa-kezdvezmények megadásáról, holott, ha kellő érzék volna illetékes helyen a mezőgazdaságnak valóban országos érdekei iránt, pár nap alatt teljesíteni kellett volna e nagyon is megokolt kívánságunkat. Százzszámra kapjuk gazdátársainktól a takarmányszállítási díjkezdvezményekre vonatkozó kérdézőkördéseket, amelyek legjobban igazolják, mily szükség volna a kért tarifamérséklések azonnali engedélyezésére, de hát az illetékes körök még mindig csak „gondolkoznak” és „tanakodnak” cselekvés helyett. A sürgősség nyomatékos hangsúlyozásával újra felemeljük szavunkat a magyar gazdaságsadalom amaz egyértelmű kívánságának megvalósítása érdekében, hogy belföldi viszonylatokban ugy szálal-, mint abraktakarmányfélékre a Máv. minden vonalán az inséges viszonyoknak megfelelő szállítási díjmérséklések engedélyeztessenek, míg egyuttal hazai szükség takarmánykészletünknek Ausztria felé való kiöndnlése alkalmas tarifális intézkedésekkel lehetőleg megnehezítendő volna. De mindez persze lehetőleg sürgősen, az erőlyes elhatározást nyomon követő cselekedettel, nem pedig hamleti tételődések után, valamikor a messze jövőben, amikor a legüdvösebb intézkedés is — Isten övön tőle — csak annyit érne mátr, mint eső után a köpönyeg!

A gazdák lapjának fenti közleménye meglehetősen pesszimisztikus szemüvegen bírálhatja a takarmányhiány kérdését s remképek festésétől sem riad vissza. Ezzel szemben azonban a tény az, hogy országos ártágban takarmányhiányról ma már szó sem es-

hetik, amint ezt a földmívelésügyi minisztériumnak a mezőgazdasági helyzetről legutóbb kiadott jelentése is igazolja. Sőt mi a leghitelesebb forrásból értesülünk arról is, hogy a földmívelésügyi minisztériumban már el is etették azt a tervet, hogy takarmánykivitel tilalmat léptessenek életbe, mert a legutóbbi esözések annyira megjavították a helyzetet, hogy takarmányhiányról általában már nem is lehet beszélni.

Hajdumegyeli kereskedők és a vasárnapi munkaszünet. Az Országos Kereskedelmi Egyesülés hajdumegyeli kerületének választmánya minap tartott ülésén tárgyalás alá vette a vasárnapi munkaszünetről szóló törvényjavaslat-tervezetet. A választmány a délelőtt tiz óras, közkötelező, minden szakmára kiterjedő zárórát javasolja a törvény végleges szövege gyanánt.

A munkásbetegsegítő pénztár ellen. A czeglédi iparosok — jelentik lapunknak — Szent István napján nagygyűlést tartottak az ipartestület helyiségében, amelyen határozatilag kimondották, hogy az 1907. évi XIX. örvénycikk alapján törvénybe iktatott országos munkásbetegsegítő és balesetbiztosító pénztár által az iparosságra rótt újabb súlyos terhek, valamint a sok fölsleges formáság ellen határozottan tiltakoznak. Az összes ipartestületeket fölhívták tiltakozó gyűlések tartására, azután Budapestre nagygyűlést hívnak egybe, amelyen a kérvénybe foglalt pontokat ismertető, az országos nagygyűlés által a képviselőház elnökének nyújtassék át azzal a kérelemmel, hogy a sérelmeket még ebben az ülésszakban részben rendeleti uton, részben azonnali szünetessék meg, részben pedig az új ipartörvényben nyerjenek elintéztést. Addig is az értekezlet ez ügyben kérvénnyel fordult a kereskedelemügyi miniszterhez.

Kivonat a hivatalos lapból!

— Augusztus 22. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Marosi Béla okleveles tanítót a dubinai állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Ács Elek hiripi ref. felekezeti elemi iskolai tanítót a hiripi állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Nagy Ferencz, Kelemen Miklós, Szász Károly, Költő László és Jancsó Ida okleveles tanítókat, illetve tanítókat a mezőturi külterki állami elemi népiskolához rendes tanítókká, illetve tanítóknak, Litvay Gizella okleveles kisdédvönőt a gyónki állami kisdédvódóhoz kisdédvönővé; a kereskedelemügyi miniszter az állami munkásbiztosítási hivatalhoz Barcza Arthur ideiglenes minőségű statisztikai tisztet X. fizetési osztálybeli statisztikai tiszté és Jászai Emánuel statisztikai tiszté, az utóbbit ideiglenes minőségben; a honvédelmi miniszter Gaál Dénes altiszti igényjogsultsági igazolvánnyal ellátott csendőr, címzetes őrsvezető hivataloslag; a szombathelyi pénzügyigazgatóság Kovács Sándor kebelbeli napidíjast a szombathelyi adóhivatalhoz díjtalan adóhivatali gyakornokká nevezte ki.

Anyakönyvi kinevezések. A belügyminiszter Posch József polgármestert Rozsnyó városi és a Szeged városi I. anyakönyvi kerületbe Balog József szegedi lakos, városi aljegyzőt anyakönyvvezetőkké, a kassai anyakönyvi kerületbe Stolz Frigyes kassai lakost, végzett jogászt pedig a X. fizetési osztály III. fokozatába sorozott anyakönyvvezető-helyettesé nevezte ki és Bereg vármegyében a beregszászi anyakönyvi kerületbe Janka Sándor nyugalmazott főgimnáziumi tanárt anyakönyvvezető-helyettesé nevezte ki és valamennyit a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Schwarzf Margita felsőiregi lakos Szabóra, kiskoru Schlesinger Kornél érdi lakos Szászra, Tisler Ferencz csenei lakos Körösire, Papulaner János hajósi lakos saját, valamint kiskoru Katalin, Mária és János nevű gyermekei Polgárra, Tyipér László kolozsvári lakos Borosra, Stern Henrik kaposvári lakos saját, valamint Sándor, Gyula és Károly nevű kiskoru gyermekei Szilárdra, Terza János útfelzoltáni lakos saját, valamint Ilona, Anna, Sámuel, János, Péter, Erzsébet és Mária nevű kiskoru gyermekei Gálra, Policsányi Pál lapujtői lakos Mezeire, kiskoru Koziovszky Benjamine, Vilma Anna, Paulina és József beocsini lakosok Kerekésre, Szlovenszky János nyiregyházi lakos Szabolcsra, továbbá Riegelhaupt Eisig budapesti lakos saját, valamint Zsigmond és Jenő nevű kiskoru gyermekei Radóra, Weisz Géza budapesti lakos Fehérre, Hercz Rezső Alajos budapesti lakos Horvátra, Sider (Schlieder) János budapesti lakos saját, valamint Schlieder Ilona nevű kiskoru gyermeke Hunyadira, kiskoru Engender László eperjesi lakos Elekre, kiskoru Morgenstern Margit nagyvárad lakos Molnárra, dr. Kohn Rezső kolozsvári lakos Kohányira és Grünspan Aranka budapesti lakos családi nevének Zsolnaira kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. Pálifalván (Tolna várm.) postamesteri állásra augusztus hó 28-ig és Moson vármegyénél járási irnoki állásra 5 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvények.

gyomrot
alatt tol.
hozza
10 fillér.
10 fillér.

WIKUS TATRA TEJCSOKOLADÉ

TÖZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTÖZSDE

Gabonátözsde.

Budapest, augusztus 22.

A mai készáru piacra ma mérsékelt kínálat és ugyanolyan kereslet mellett készbuzában lanyha volt az irányzat; a forgalomba került 18,000 mm. 5-10 fillérrel olcsóbb árakon. — Rozs 7 és fél fillérrel olcsóbb, zab változatlan, tengeri csendesebb. A határidőpiacra a mai üzlet kedvetlenül és a tegnapi zárhatárlatnál csekélységgel alacsonyabb jegyzésekkel indult meg. A forgalom folyamán, amely különben is elég csekély, vonatott és nehézkes volt, barátságosan maradt a hangulat és csekélységgel még tovább gyöngült az árfolyamok. A tegnapi zárhatárlat viszonyítva végeredményképpen az októberi buza 2 fillérrel, az áprilisi buza 8 fillérrel, az októberi zab 10 fillérrel, az új tengeri 8 fillérrel gyöngült, az októberi rozs pedig teljesen változatlan maradt.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki új	75	—	79	22.65—23.00
"	76	—	80	22.85—23.25
"	77	22.40—22.80	81	23.05—23.35
"	78	22.50—22.80	82	—
Fejérmegyei új	75	—	79	22.45—23.65
"	76	—	80	22.65—23.15
"	77	22.20—22.50	81	—
"	78	22.30—22.60	82	—
Pestvidéki új	74	—	78	22.30—22.60
"	75	—	79	22.45—22.95
"	76	—	80	22.75—23.15
"	77	22.40—22.70	81	—
Bánsági új	74	—	78	22.50—22.80
"	75	—	79	22.05—23.00
"	76	—	80	22.85—23.25
"	77	22.30—22.70	81	23.00—23.35
Bácskai új	74	—	78	22.40—22.80
"	75	—	79	22.55—23.00
"	76	—	80	22.75—23.95
"	77	22.30—22.70	81	—
Rozs I.-rendű új	—	—	—	18.60—18.60
" középminőségű új	—	—	—	18.40—18.50
Arpa takarmány I.-rendű	—	—	—	15.40—15.70
" II.-rendű	—	—	—	15.00—15.40
Zab I.-rendű	—	—	—	16.40—16.60
" II.-rendű	—	—	—	16.20—16.30
Tengeri beföldi új	—	—	—	15.65—15.80
Repce: Káposztarepce	—	—	—	—
Köles	—	—	—	—

A készáru piacra ma elkelt:

Buza. Tiszavidéki: 300 mm. 81 kg. 23.70 korona, 350 mm. 81 kg. 23.30 korona, 200 mm. 81 kg. 23.30 korona, 200 mm. 81 kg. 23.45 korona, 150 mm. 80 kg. 23.45 korona, 100 mm. 80.5 kg. 23.30 korona, 100 mm. 80.5 kg. 23.10 korona, 200 mm. 80 kg. 23.40 korona, 100 mm. 80 kg. 23.35 korona, 100 mm. 80 kg. 23.20 korona, 100 mm. 80 kg. 23.20 korona, 200 mm. 80 kg. 23.35 korona, 300 mm. 80 kg. 23.30 korona, 600 mm. 80 kg. 23.30 korona, 100 mm. 80 kg. 23.30 korona, 200 mm. 79.5 kg. 23.35 korona, 100 mm. 79.5 kg. 23.10 korona, 500 mm. 79.5 kg. 23.20 korona, 100 mm. 79 kg. 22.90 korona, 100 mm. 79 kg. 23.20 korona, 200 mm. 79 kg. 23.30 korona, 400 mm. 79 kg. 23.20 korona, 100 mm. 79 kg. 22.90 korona, 100 mm. 79 kg. 23.—korona, 100 mm. 79 kg. 22.90 korona, 100 mm. 78.5 kg. 22.80 korona, 100 mm. 78.5 kg. 22.20 korona, 200 mm. 79.5 kg. 22.60 korona, 100 mm. 77.5 kg. 22.40 korona.
Makói: 4000 mm. 79.5 kg. 23.40 korona.
Pestvidéki: 100 mm. 79 kg. 22.90 korona, 400 mm. 79 kg. 22.90 korona, 200 mm. 79 kg. 22.80 korona, 300 mm. 79 kg. 22.80 korona, 150 mm. 78.5 kg. 22.80 korona, 100 mm. 78.3 kg. 22.80 korona, 100 mm. 78 kg. 22.80 korona, 200 mm. 78 kg. 22.80 korona, 150 mm. 78 kg. 22.80 korona, 100 mm. 78 kg. 22.70 korona, 150 mm. 76.5 kg. 22.40 korona, 1280 mm. 76 kg. 21.90 korona.
Hartai: 200 mm. 77 kg. 22.50 korona, 1500 mm. 76.7 kg. 22.50 korona.
Bánsági: 100 mm. 80 kg. 23.20 korona, 100 mm. 79 kg. 23.—korona, 100 mm. 78 kg. 22.80 korona.
Szerémségi: 1000 mm. 79.5 kg. 23.—korona.
Bácskai: 500 mm. 79 kg. 23.10 korona, 300 mm. 79 kg. 23.20 korona, 1280 mm. 78 kg. 22.90 korona.
Rozs: 300 mm. 18.35 korona, 400 mm. 18.10 korona.
Tengeri: 250 mm. 15.65 korona.

Zab: 150 mm. 16.80 korona, 150 mm. 16.45 korona, 100 mm. 16.30 korona.

A határidőpiacra kottetett:

Déloldalt:

Előfordult kötéseik (50 kg.-kint):

Buza 1908. októberre 11.13, 11.41, 11.09, 11.11.
Buza 1909. áprilisa 11.49, 11.47, 11.50, 11.45.
Rozs 1908. októberre 9.25, 9.27, 9.23, 9.26, 9.22.
Zab 1908. októberre 8.09, 8.10, 8.04.
Tengeri augusztusra —, —, —.
Tengeri 1909. májusra 7.06, 7.10, 7.04.

1 óra 30 percig zárulnak:

1908. októberi buza	11.14—11.15
1909. áprilisi buza	11.48—11.49
1908. októberi rozs	9.25—9.26
1908. októberi zab	8.04—8.05
1908. júliusi tengeri	7.67—7.68
1909. májusi tengeri	7.60—7.07

Budapesti gabonaforgalom.

1908. augusztus 20-tól augusztus 21-ig.

	Erkezett:	Elszállított:
Buza	97785	19431
Rozs	1446	1151
Arpa	13429	3030
Zab	17516	9302
Tengeri	—	16041
Liszt	918	16632
Korpa	300	2993

Értéktözsde.

A mai előtözsde nyugodt forgalom mellett szilárdabb külföldi jelentésekre barátságos hangulattal folyt le. Bécsi vásárlásokra az osztrák hitelrészvény emelkedő irányzatot követett ez az emelkedés azonban a többi vezető értékekre nem terjedt ki. A déli tőzsdén barátságosabb volt a hangulat, nagyobb élénkséget azonban csak a francia pénzügyminiszter jelenléte keltett, aki Wekerle miniszterelnök és Széll Kálmán v. b. t. tanácsos kíséretében meglátogatta a tőzsdét. Különös érdeklődés ma csupán a Déli vasút iránt mutatkozott, amely érték bécsi vásárlásokra élénken volt keresve. Az Osztrák hitel ma reggel 630.25 koronán indult, lassan 631.50-ig javult a Magyar hitel 742 koronán, az Államvasút 691.25 koronán volt forgalomban. Kötetett továbbá: Leszámitolóbank 473 koronán, Jelzálog 430.50—430.90 koronán, Déli vasút 112.75—114.25 koronán, Hazai bank 280 koronán, Orosz járadék 96.50 koronán, Kereskedelmi bank 3325 koronán, Fővárosi takarékpénztár 2140 koronán.

Előtözsde.

Előtözsde üzletelen.
Kötetett: Osztrák hitelrészvény 630.25—631.—
Déli vasút 112.75—113.50. 5 száz. orosz kölcsön 96.50.

Déli tőzsde.

Déli tőzsde szilárd.
Kötetett: Osztrák hitelrészvény 630.75—631.50.
Magyar hitelrészvény 742.—743.—. Osztrák-magyar államvasút 690.50—691.25 Déli vasút 114.—114.25 Magyar leszámitolóbank 473.—. 430.25—430.90. Közúti vaspálya 536.—536.25. Magyar koronajáradék 92.85—92.87½. Hazai bank 279.75—280.25. 5 száz. orosz kölcsön 96.45—96.50. Kereskedelmi bank 3325.— Fővárosi takarékpénztár 2140.—.

Utőtözsde.

Kötetett: Magyar hitelrészvény 742.50. Államvasút 690.50. Jelzálogbank 430.75. Leszámitoló-bank 472.50. Rimamurányi vasút 558.50. Közúti villamos 535.75.

BÉCSI GABONATÖZSDE.

Bécs, augusztus 22. (Saját tudósítónk távirata.)
A mai hetitözsde rendkívül erősen látogatott volt, de az érdeklődés főleg árpának szólt, amelyben bőségesen volt kínálat és úgy a konzum, mint a sörfőzők és a malátagyárosok jelentékeny mennyiségeket vásároltak. Az export kevésbé fejtett ki tevékenységet, de az eddigi magas árakat készséggel megadták válogatott és elsőrendű minőségű árukért, jó közép-szerű áru is erősen ártartott, ellenben az alsóbbrendű minőségek el voltak hanyagolva és üzletelenek. Gabonaművekben bágyadt irányzat mellett nagyon csekély volt az üzleti tevékenység. Buza 10 fillérrel hanyatlott a múlt szombati árakhoz képest. Egy helyi malom vásárolt 5000 mm. 79 kg. becskerekit 11.91 K és 4000 mm. padéit 80 kg. 11.92½ K 3 hónapra bécsi malomból. Kisebb tételekben kötött 77 kg. 11.10 K

Kisczellről, 78.5 kg. 10.90 K Nagyszallórol és 78 kg. 11.10 K Nagyszombatrol. Rozs 5—10 fillérrel hanyatlott, tengeri ellenben megtartotta árait.

Jegyzetelt buza: új tiszavidéki 11.95—12.35 korona, marosi 11.70—12.10 kor., bánáti 11.70—12.10 korona, tótfelvidéki 11.50—11.95 korona, csepeli —, —, — korona, új déli vasúti 11.55—11.95, marchfeldi 11.30—11.70 korona.

Új-rozs: tótfelvidéki 9.65—9.90 korona, csepeli 9.60—9.85 kor., pestmegyei 9.70—9.95 déli vasúti 9.60—9.85 korona, különféle magyar 9.60—9.85 kor., osztrák 9.55—9.80 korona.

Arpa: morvaországi 9.20—10.50 kor., marchfeldi 8.20—9.50 kor., bécsvidéki 9.—9.80 kor., tótfelvidéki 8.50—10.25 kor., csepeli —, —, —, győri —, —, — kor., déli vasúti 8.50—8.75 kor., tiszavidéki 7.40—9.— kor., északmagyarországi 7.60—9.75 korona.

Magyar tengeri: régi 8.25—8.50, új —, —, — korona, cingantán 8.80—9.—, új —, —, — korona.

Magyar zab: selejtes —, —, — kor., közepes 8.40—8.95 korona, elsőrendű —, —, — kor., válogatott 8.95—9.25 korona, cseh-morvaországi és alsóausztriai —, —, — korona.

Lisztben e héten aránylag nagyobb üzlet fejlődött ki, de a malmok jelentékeny árengedményeket voltak kénytelenek adni. Takarmányliszt és korpa el volt hanyagolva és ára hanyatlott.

BÉCSI ÉRTÉKTÖZSDE.

Bécs, augusztus 22. A mai előtözsde alapirányzata változatlanul szilárd volt. Alpesi bányarészvények helyi fedezésekre emelkedtek, az államvasúti részvényeket azonban elhanyagolták. Vasérték az amerikai vaspáccról érkezett jelentésekre javultak. Orosz járadék gyengült. A déli tőzsde nyugodtan tartott árfolyamokkal indult.

11 órakor zárulnak:

Osztrák hitelr. 631.50. Magyar hitelr. 741.50. Länderbank 438.50. Államvasút 690.75 —. —. Elbavölgyi vasút —. —. Déli vasút 112.50 —. —. Alpesi bányatársulat 670.75. Rimamurányi 557.—. Májusi járadék 96.30. Magyar koronajár. —. —. Orosz érték —. —. Török sorsjegy 184.75. Német márka 117.43.

A déli tőzsde csendes hangulatban nyílt meg.

1 órakor jegyezték:

Osztrák hitel 631.50. Magyar hitel 741.—. Länderbank 438.50. Unio-bank 543.—. Államvasút 690.25. Anglo-bank —. —. Bankverein —. —. Déli vasút 114.—. Gőzhajó —. —. Alpesi bányarészvény 670.25. Májusi járadék 96.35. Magyar koronajáradék 92.85. Török sorsjegy 184.75. Német márka 117.42. Elbavölgyi vasút —. —. Rimamurányi 557.—. Orosz járadék —. —. Keleti vasutak —. —. Skoda —. —. Magyar jelz. —. —. Kárpáti petroleum —. —.

Bécs, augusztus 22. (Osztrák értékek zárlata.)
4-2 százalékos papír-járadék 96.20, 4 százalékos osztrák arany járadék 115.85, 1860-as sorsjegy 152.25, Osztrák hitelsorsjegy 474.—, Angol osztrák bankrészvény 294.—, Bécsi Bankverein 516.—, Osztrák-magyar bank 1735.— Déli vasút 113.—, Dunagőzhajózási társ. 1000.— Dohány rész. 387.— Cs. k. arany (vert) 11.35 Német bankv. 117.37 Osztr. Lloyd 399.— 4.2 száz. ezüst. jár 96.10—99.05. Osztr. koronajáradék 96.49, 1864-es sorsjegy 260.50. Osztrák hitelintézeti részvény 630.75, Union-Bank 543.—, Osztrák Länderbank 434.50, Osztrák-magyar államvasút 690.20, Elbavölgyi vasút 451.—, Alpesi részvény 671.—, 20 frankos 19.08, Londoni váltóár 239.40, Lipótkohó 425.—, Töröksorsjegy 184.70. Tartott.

Bécs, augusztus 22. (Magyar értékek zárlata.)
4 százalékos arany-járadék 111.05. Tiszai és szeg. köles. sorsjegy 142.15. Magyar hitelbank részvény 741.—, Magyar leszámitoló és váltó részvény 472.— Rimamurányi 555.—, Magyar cukoripar —. —, Adria hajózási részvénytársaság 394.—, Magyar koronajáradék 92.85, 4 százalékos magyar földterhm. kötv. —. —. Magyar nyer.-k. sorsjegy 183.75, Kassa-Oderbergi vasutársaság —. —, Magyar jelzálogbank 429.—, Magyar keresk. bank 33.25.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDE.

Berlin, augusztus 22. (Tőzsdejelentés.) A hét meg lehetős szilárd alapirányzat mellett zárult anélkül, hogy az üzlet szélesebb alapon bonyolódott volna le. A megszilárduláshoz főleg az olcsó pénz és izolált mutatkozó fedezeti szükségét járult hozzá. Élénken azonban csak kohórészvények emelkedtek, míg a többi piacon csak jelentéktelen változások történtek. Amerikaiak Newyorkkal egybehangozóan gyengülésre hajlottak. Japániai szintén engedtek. Zárlat

szilárd volt. A készpénzpiac ipari értékei szintén figyelemreméltó szilárdságukkal tüntek ki. Magánle-

Zárítók jegyeztetik: 4,2 százalékos papíráradék ... 4 százalékos osztrák aranyárjradék 98,90, osztrák hitelrészvény 198,20, Déli vasut 198,10, orosz bankjegyek 214,85, 4 százalékos új orosz kölcsön 77,75, Disconto Commandit 176,40, Dinamit-truszt ... Harpeni 200,40, Unifikált török árjradék 94, ... 4,2 százalékos ezüst-árjradék ... 4 százalékos magyar aranyárjradék 93,40, Magyar koronárjradék ... Osztrák-magyar államvasut 147,60, Bécsi váltóár 85,15, Olasz árjradék ... All. villamossági Edison 214,50, Gelsenkircheni 193,50, Laura-cóhó 203,60. Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat) aug. 22 4,2 százalékos papíráradék ... 4 százalékos osztrák aranyárjradék 98,60, 4 százalékos magyar aranyárjradék 97,45, Osztrák hitelintézeti részvény 182,20, Osztrák-magyar államvasut 147,50, Északnyugati vasut ... Bustiehradi vasut ... Londoni váltóár 203,85, Bécsi Bankverein 140,10, Villamos részvény 140,50, 3 százalékos magyar aranykölcsön 77,60, 4,2 százalékos ezüstárjradék ... Osztrák koronárjradék 96,25, Magyar koronárjradék 90,40, Osztrák-magyar bank 124,70, Déli vasut részvény 21,75, Elbevolgyi vasut ... Bécsi váltóár 85,75, Párisi váltóár 811,33, Union bankrészvény ... Alpesi bányarészvény ... Nyugodt.

Hamburg, (Zárlat) augusztus 22. 4,2 százalékos ezüstárjradék 99, ... 1860. sorsjegy 153, ... Déli vasut 21,85, 4 százalékos aranyárjradék 98, ... Osztrák hitelrészvény 198,75, Osztrák-magyar államvasut ... Olasz árjradék 104,30, 4 százalékos Magyar aranyárjradék 93,20 Szilárd.

London, augusztus 22. Angol consol ...

Paris, aug. 22. (Zárlat) 3 százalékos Francia árjradék 96,75 Osztr. aranyárjradék 99,80 Magyar aranyárjradék 94,80, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 489,50, 4 százalékos Olasz árjradék ... Déli vasut elsőbbségi kötv. 286, ... 5 százalékos marokkói árjradék 512, ... 4 százalékos 1890. Román kölcsön 95,70, 4 százalékos Kons. amort. román árjradék 91, ... 4 százalékos Amort. román árjradék 1905. ... 5 százalékos Orosz árjradék 1906. 99,45, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 516, ... 4 száz. Szerb árjradék 1907.

4 százalékos spanyol árjradék 95,25, 4 százalékos unifikált török jár. 94,35, Török sorsjegy 173,75, Török dohányrészvénye 413, ... Osztrák földhitelintézet 11,24, Osztr. Länderbank 472, ... Magyar Jelzálogbank 456, ... Banque de Paris 1520, Banque Ottomane 695, ... Osztr. magyar államvasut ... Déli vasut 119, ... Meridional vasut ... Keleti vasutak 675, ... Waggon Lits ... Hartmann gépgyár 603, ... Rio Tinto 17,42, Sucrerie d'Egypte 32, ... Tula 268, ... Thomson Houston ... Urikányi közsén 170, Chartered 20,50, De Beers 306, ... East Rand 105,50, Jagersfontein 106, ... Transvaal Consols ... Transvaal Land Company 61, ... Váltó Amsterdamra (rövid) 208,12, Váltó német piacokra (rövid) 123,18, Váltó Bécsre (rövid) 104,93, Váltó Belgiumra (rövid) 1/4, Olasz aranyváltó (rövid) 1/2, Váltó Svájcra (rövid) pari. Csek Londonra 251,30, Magánkamatláb 1 1/2. Szilárd.

DR. HÖNIG IZSÓ
Elektroterapeutikai és Röntgen-Intézete. Elektromágneses gyógyítás
Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift
Telefon 102-39.

Gyógytényezők: Elektromágneses gyógyítás, Röntgen sugarakkal való kezelés, Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio), Kék fényvel való kezelés, Villamos hőfürdők (Elektrotherm), Villamos fényfürdők, Villamos massage (Vibratio), Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés, Villamos vízfürdők, Szén-savas fürdők, Főbb javallatok: Általános idegesség (neurasthenia, hysteria), Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. Szülés egész napon át. - - Kiváncra oroszok!

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Sertéskereskedelmi csarnok. Budapest-Kőbánya. Budapest, augusztus 22-én. (Hivatalos tudósítás), Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) ... Fiala nehéz (páronként 320 kilogrammon felül) ... Fiala közép (páronként 251-320 kilogramm terjedő súlyban) ... Fiala könnyű (páronként 250 kgr-ig) ... Szebbel nehéz (páronként 260 kg fölül) ... Fiala közép (páronként 240-260 kilogramm súlyban) ... Sertélszámla 1908. évi augusztus 19. napján volt készlet 38110 drb., 1908. augusztus hó 21-én felhajtott 1634 darab, 1908. augusztus 21-én elszállított 206 darab, 1908 augusztus 21. napjára maradt készletben 36682 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: változatlan.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, aug. 22. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 410 darab sertés, 27 darab süldő, ... darab malacz. Pótfelhajtás 44 drb sertés, ... darab süldő - malacz. Mai napi felhajtás 166 darab sertés, ... darab süldő, ... darab malacz, összesen 620 darab sertés, 27 darab süldő, ... darab malacz. Eladatott 293 darab sertés, 14 darab süldő, ... darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 327 drb sertés, 13 darab süldő, ... drb malacz. Mai árak: Zsirterítés öreg elsőrendű 350 kg-on felül életsúlyban 100-108 fillér, életsúlylevonással - fillér. II. rendű 280 kg-tól 350 kgr-ig, 102 - fillér, életsúlylevonással - fillér, fiatal nehéz, 300 kg-on felül - fillérig, életsúlylevonással 126 134 fillérig; fiatal közép 220 kg-tól 300 kg-ig - fillér, életsúlylevonással 128-137 fillérig, könnyű 220 kg-ig - fillér, életsúlylevonással 130 137 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül - fill-ig, könnyű 112 - kgr-ig, Belső süldő 92 - fillérig, horvát süldő - fillérig, Malacz - fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, életsúlyban értendők. A vásár irányzata lanya. Az árak változatlanok.

Table with columns: Buza, Egyéb gabonaneműek, Burgonya, Különféle termények. Rows include various types of grain and products with prices in Pénz and Aru.

Table with columns: Allamadésság közkölcsonök, Zalaölevek ek. Elsőbbségek, Takarékpénztárak, Rizistató társaságok, Gözmalmak, Különféle vállalatok. Rows include various financial and industrial entities with prices in Pénz and Aru.

Table with columns: Ujlaki téglák és mészegelő, Sorsjegyek, Pénznemek és váltók. Rows include various commodities and currencies with prices in Pénz and Aru.

KÖZIGAZGATÁS.

A járási egyesületek feladatai.

A járási egyesületek alakítása érdekében az „Egyetértés” által indított mozgalom mindenféle hullámokat vet.

Az ellenáramlat jelenségei is érezhetők. Mindazok tudniillik, kiknek a jelen állapot fenntartásához bizonyos érdekek fűződnek, a mozgalmat, mint ez előrelátható volt, nem a legjobb szemmel nézik s annak korlátozására törekszik a magok lépéseit.

A kifogások közt, melyekkel a járási egyesületek alakulását fogadják, nem utolsó helyen áll az a kérdés, hogy helyes dolog lenne-e a megyei egyesületeket decentralizálni, erejüket szétforgácsolni, ha pedig nem ez a cél, akkor — kérdezik folytatálagosan, — vajjon minő feladatok maradnának a járási egyesületek számára és minő lenne a kapcsolat ezek és a megyei egyesületek közt?

A kapcsolat kérdése, azt hiszszük ez a legegyszerűbb és ezért erre felelünk legelőbb is.

Mi tudniillik más kapcsolatot, mint az egymásmellé rendeltséget, el nem tudunk képzelni a járási és a megyei egyesületek között. Arról, hogy a járási egyesület csak bármily szerény mértékben is függő helyzetbe kerüljön a megyeivel, vagy hogy képviselve legyen benne, szó sem lehet. A járási egyesületek éppen olyan önállóak legyenek, mint a megyei egyesület és valamint ezek, úgy a járásiak is kizárólag a központi egyesülettel érintkezzenek. Hogy pedig különbség is legyen köztük, semmi akadályja annak, hogy a majdan megalkotandó új alapszabályok szerint a megyei egyesület esetleg három képviselőt küldjön a közgyűlésekre, a járásiak pedig csak egyet. Sőt, ha a járás anyagi erejéből nem futja, két-három járási egyesület egy közös képviselőt küldhet, aki ily esetben ugyanannyi szavazattal bírjon, ahány járás küldöttként szerepel.

Igaz, hogy ily módon a vármegyei egyesületeket a járások könnyen tulszárnyalhatják, de baj lesz-e ez? Hiszen csak az fog kiderülni és egyben orvoslást nyerni, aminek a titokban való lappangását mi a jegyzői közélet legnagyobb veszedelmének hirdettünk, hogy t. i. a megyei egyesületek nem képviselik a megyei jegyzők többségének véleményét. A megyei vezetők azonban ezt tagadják. Nos, ha nincs igazunk, akkor a járási szervezet fogja nekik a legnagyobb elégtelt nyújtani, mert ha nincs köztük ellentét, a járások többsége azt fogja akarni, amit ők akarnak és ennek az egységes akaratnak a megnyilatkozása lesz az ő legnagyobb diadaluk. Ha lesz!

Átérve már most magukra a feladatokra, ezekről gyakrabban volt ugyan már szó e helyen, de sohasem fölösleges a leendő dolgokról beszélni, mert éppen a kialakulás idejében van legtöbb alkalom egy-egy eszme fölvetésével hasznára lenni valamely közügynek.

Hogy a járási egyesületek ott, ahol fennállnak, ma is igen szép működési teret tartanak elfoglalva, mindenki tudja, ki az évi közgyűléseikről szóló tudósításokat olvasni szokta. Hozzá szoktak szólan tudniillik minden jegyzői közgyűléshez, amelyek a közgyűléseken, vagy azokon kívül szönyegre kerülnek. Nyugdíj, árvaház, szolgálati pragmatika, segéderők rendszeresítése, megvont kedvezményekben való részese-dés, állásfoglalás a magánmunkálatok dolgában, mindezek sorban szóba szoktak ott kerülni, a hozott határozatok azonban nem igen jutnak tovább valamely vidéki lap hasábjainál, mert ugyan ki lenne kíváncsi egy minden cselekvőképesség nélkül szükölködő erőtlen egyesület működése iránt? Még a vármegyei egyesület ve-

zetői se igen vesznek e határozatokról tudomást, az pedig, hogy esetleg hozzá alkalmazkodnának, természetesen szóba sem szokott jönni.

Legyen azonban a járási egyesületeknek szavazati joguk a közgyűlésen, tekintélyük is meg fog növekedni. És akkor aztán működésük programjába a saját anyagi érdekeik mellett a közszolgálat érdekeinek előmozdítását is fölveszik és a közigazgatás várva-várt reformjának előkészítéséhez a maguk részéről is hozzájárulnak.

A napokban volt módunkban egy járási egyesület közgyűléséről szóló jelentést olvasni és a tárgysorozat világosan mutatta, mily nagy szükség van az egyesületek hatáskörét kitágítani.

Ma még, jól ösmervén erőtlenségüket, minden legesekélyebb befolyás hiányát, valódi közügyekkel nem sokat törődnek. Ráhagyják ezt a vármegyei egyesületre. Hanem igenis, önös érdekeiknek józan és okos felismerésének annál több jelét adják. Az egyik ilyen egyesület például vagyont gyűjtött és ennek a kamatait, valamint a befolyó tagdíjak javarészét — ü g y v é d i j i k r a fogja fordítani. Az elnökségnek pedig egyben meghagyta, hogy minden esetben, amikor egy jegyző ellen fegyelmi eljárást indítanak, az elnök azonnal keressen számára védőügyvédet, fizesse a rendelkezésére adott összegből, hogy így a jegyző-tagtárs hozzájuthasson a maga igazához.

Hát ez egy nagyon érdekes közigazgatási kultúrkép, az már bizonyos. A járási egyesület tagjai évtizedeken át sajnosan nélkülözték a védőkar hiányát, érezték a vármegye hatalmas, itélkező uraival szemben való gyöngeségüket, míg végre föleszméltek és ime, egy új típusát teremtették meg az ügyvédnek: a járási jegyzővédő ügyvédet. Az a birság és fegyelmi vizsgálat a jegyzői életben olyan, mint katonáéknál a kaszárnya-áristom (s ezelőtt a kurtavas), melyet a századparancsnok megfontolás nélkül szokott osztogatni, mert hiszen a baka úgy sem hal bele, s még ha meg sem érdemelné, legalább a fegyellem lesz szorosabbá általa. Sok főszolgabíró szakasztott ilyen módon gondolkodik, s mivel a közigazgatási bizottság felfogása sem sokban tér el az övétől, a jegyzőknél maguknak kellett gondoskodni pártfogóról, aki az ellenséges áramlatokkal szemben az ő igazukat megvédelmezzé.

Nagyon helyes gondolat ez, jó lesz, ha a többi járási egyesületek is a magukévá teszik, hiszen ha jól vesszük, már magáért ez egy intézmény fentartásáért érdemes egyesületbe tömörülniök.

De aztán, ha meg van az a járási egyesület, messzebb is kell tekintenie, magasabb nézőpontokra kell emelkednie.

A járási jegyző-egyesületeknek, hogy tekintélyhez és hatalomhoz juthassanak, a kezükbe kell venni a lakosság gazdasági életének irányítását. Hogy ez lehetséges és ha megvalósult: beláthatatlanul üdvös dolgok nővik ki belőle magukat, ez nem képzelődés és üres ábránd, hanem több nyugati államban, például Németországban nagyon szépen megfigyelhető valóság. Ott rendszeren a Bürgermeisterek állanak a különböző falusi termelő-értékesítő és fogyasztó szövetkezetek élén, Dániában, a melékterményekből dús gazdaggá lett parasztság hazájában nemkülönbön

Hogy ennek mi az útja-módja, nem ide tartozik elsorolni, de fölösleges is, mert hiszen minden megyei gazdasági egyesület titkárja szívesen ad tanácsot és magyarázatot, csak hozzá kell fordulni. És nem kell hinni, hogy ez valami sok veszéllyel és időpazarlással járna, csak

ha arra rávehetnék a jegyzők a föld népét, hogy mentől több gyümölcsfát ültessen és zöldséget termeljen s ne készpénzen vegye a szerb és bolgár kertészeketől, már nagy dolgot művelnének.

Az értékesítést azután végezné egy szövetkezet s az ilyenek alakítását, ellenőrzését magára vállalhatná a járási jegyző-egyesület. Ez csak egy példa a sok közül, amiről már csak azért is érdemes gondolkozni, mert az ilyen irányu működés becsületes mellékkeresetet nyújt mindazoknak, kik ráadják magukat, nemkülönbön befolyást és tekintélyt a község lakosai között. És ez már nem közgazdaság többé, de tiszta politika, mert ahol a község így van szervezve, ahol a jegyző ilyen szerepet tölt be (fő-téve, hogy jól tölti be), oda holmi agitátorok hiába akarnak becsempészni felforgató-tanításait. Az olyan községben nem a rendelkezésre álló csendőrszurony kölcsönzi a tekintélyt, ott a jegyző a legegészségesebb gazdasági alapon uralkodik a lelkek és szívek fölött.

És azok a járási egyesületek, amelyek ilyen irányu mozgalmat indítanak, gyorsan biztosítják maguknak a létjogosultságot és feltartóztatlanul kivívják az elismerést nemcsak a maguk, de a társegyesületek számára is. És akkor majd kezdetét fogja venni a jegyzői közélet nagy reformakciója is.

A tudomány mai állása szerint az Odoj kimutathatólag a legjobb szer a fogak és a száj ápolására

IDŐJÁRÁS.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése. 1908. augusztus 22-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az idő tulnyomóan derült és száraz. A hőmérséklet normális értékre emelkedett és maximuma: Nagyenyeden 28 C°, minimuma: Botfalun 7 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Melegebb idő várható nyugaton elvéve zivatarokkal.

Állomás	Legnagyobb mín.		A hőmérséklet változása szerint	szélirány és ereje	felhőzet		csapadék mín.		Hőmér.	
	7.00	+			max.	min.	max.	min.		
A.-Szatmár	65.1	14.0	N	2	0	—	23	10		
Ungvár	66.0	15.8	NE	1	1	—	26	12		
Kősmárk	66.6	9.0		0	0	—	21	7		
Losonc	65.7	14.5		0	0	—	24	10		
Ógyalla	63.7	19.1	SE	1	0	—	27	11		
Budapest	65.3	16.4		0	0	—	26	14		
Herény	63.7	16.6		0	0	—	26	14		
Koszthely	64.1	19.8	SW	1	4	—	25	1		
Pécs	65.1	17.3	NE	2	0	—	25	5		
Zágráb	64.4	14.2		0	0	—	28	15		
Küme	64.1	11.2		1	1	—	26	14		
Szeged	65.1	20.0	S	1	0	—	27	14		
Lomosvár	65.8	16.5	E	2	0	—	25	11		
Nagyvárad	65.3	15.4	SE	3	0	—	25	11		
Kolozsvár	67.3	15.9		1	0	—	27	8		
Nagyzeben	67.1	13.1	SE	3	0	—	24	4		
Szatmár	—	—		—	—	—	—	—		
K. r.	—	15.4	E	1	1	—	27	1		
Arva	—	18.0		—	—	—	—	—		
Arva	—	18.0		—	—	—	—	—		
Salmosbánya	—	13.6	NE	3	0	—	23	11		
Komárom	—	21.0	SE	2	1	—	27	13		
Magyar-Óvár	—	18.4	SE	1	1	—	25	11		
Sopron	—	18.0	S	3	1	—	27	14		
Eszék	—	16.8		0	0	—	28	1		
Girkevenca	—	17.8		0	0	—	25	15		
Dobreczen	—	14.0		1	3	—	25	1		
Köcskemét	—	16.9		1	0	—	25	12		
Óroszlány	—	21.3	S	2	0	—	32	14		
Arad	—	17.5	E	3	0	—	25	5		
Zombolya	—	15.1	NE	2	0	—	27	12		
Vorsee	—	—		—	—	—	—	—		
Orsova	—	15.2	S	1	0	—	25	12		

SAKK.

Rovatvezető: Gajdos János.

206. számú játszma.

Játszották a düsseldorfi mesterversenyen 1908. augusztus 5-én.

Vezércsel.

Világos: **Przeplórka D.** Sötét: **Dr. Bródy M.**

1. d2-d4 d7-d5
 2. c2-c4 e7-e6
 3. Hb1-c3 Hg8-f6
 4. Hg1-f3
 4. Fc1-g5 folytatással világosnak tartósabb támadása van. Ff8-e7
 Biztosabb, mint 4. ... c7-c5, mire igen előnyösen jöhet 5. Fc1-g5. 0-0
 5. Fc1-f4 a7-a6
 6. e2-e3
 Czelja, hogy a vezércsarnyi fejlődés tempólépéssel legyen keresztülvihető.
 7. Ba1-c1
 7. c4x d5 csere meghiusíthatná a következő fejlődési manővert. Számításba jön c4-c5 is.
 7. ... d5xc4
 8. Fd3xc4 b7-b5
 9. Fc4-d3 Fc8-b7
 10. 0-0 Hb8-d7
 11. Fd3-b1
 Helyesebb volna 11. Vd1-e2 s utána a bástyával elfoglalni a d-vonalat. c7-c5
 12. Vd1-e2 Vd8-b6
 13. d4xc5
 Ez a csere csak a sötét huszárt hozza jó helyre. Bf1-d1 most is jónak látszik.
 13. ... Hd7xc5
 14. Ff4-c5
 Bf1-d1 most már hiba volna 14. ... b5-b4 miatt, mire a c3-husár elvész. b5-b4
 14. ... b5-b4
 15. Hc3-d1 Ba8-c8
 16. b2-b3
 Világos játéka szeretné hozni a huszárt, amely nemcsak hogy rosszul áll d1-en, de elzárja egymástól a bástyákat is. Szándékát azonban már nem viheti keresztül.
 16. ... Hc5-d7
 17. Fe5-d4
 A futárnak távozni kell, mert fenyegetett Fb7x f3 s utána Hd7xe5.
 17. ... Vb6-a5
 18. Bc1xc8
 A d1-husár most még nem léphet b2-re e6-e5 miatt és a világos futárnak nincs lépése.
 18. ... Bf8xc8
 19. e3-c4 Va5-h5
 20. Fd4-a1 Fe7-d6!

Sötét most már kitünően áll.
 21. Bf1-e1
 Fenyegetett Fd6xh2 stb. Bc8-c1!
 21. ... Bc8-c1!
 22. Ve2-d3
 A futár csakis így védhető, mert a d1-husár most sem mozdulhat 22. ... Fd6xh2 miatt. A tett lépéssel világos egyuttal támadja a sötét futárt is, de sötétnek erre is van kitünő ellenlépése.
 22. ... Hf6xe4!
 23. Fa1-b2 Hd7-c5
 A hadállás igen érdekes, sötétnek minden figurája játékban van.
 24. Vd3-d4
 Az üldözött vezér mattfenyegetéssel menekül, közben azonban sötét nyugodtan elvihet egy tisztet.
 24. ... e6-e5
 25. Hf3xe5 Bc1xb1
 26. He5-g4
 Világos kétségbeesetten játszik s arra számít, hogy a következő lépéssel visszanyeri a figurát. Egyszerűbb volt természetesen 26. He5-f3, amire azonban a tisztelönnnyel sötétnek szintén nyert játéka van.
 26. ... Vh5xg4
 27. f2-f3
 Erre gyors befejezés következik.
 27. ... Fd6xh2
 28. Kg1xh2 Vg4-h4
 29. Kh2-g1 Vh4xe1
 30. Kg1-h2 Ve1-h4
 Világos földaja; következhetnek 31. Kh2-g1, Fb1xd1 stb. 32. Vd4xd1, Vh4-h1 stb. 33. Kg1xh1, He4-i2 stb.

Sakk-hírek.

A Rice-csel match, melyet a prágai verseny után dr. Lasker és Schlechter játszottak, Schlechter győzelmével végződött. A világmester, ki minden játszmában a világos bábokat vezette,

egyetlen játszmat sem nyert, csak két remist tudott elérni. Schlechter négy játszmat nyert. Ismét egy újabb bizonyosság, hogy a Rice-csel inkább sötétnek előnyös.

A Bilgner Handbuch, a legnagyobb német sakk-könyv, mely a leipzigit Veit & Comp. cégnél már 7. kiadásban jelent meg (a legutolsó 1891-ben), legközelebb új kiadásban fog megjelenni. Az új tankönyv tartalmazni fogja az utóbbi évtizedekben ismertté lett újításokat, valamint a modern teoria összes változatait. Szerkesztésével Alapin mester bízott meg, aki mellett, mint munkatársak: Maróczy Géza, Marshall, Bardeleben, Teichmann és Hoffer az egyes megnyitások anyagát dolgozzák fel.

Haarlein. A Németalföldi Sakkszövetség július 26-án tartotta meg kongresszusát, mely főturnával volt kapcsolatban; az első és második díjon 5 egységgel dr. Esser és Pape osztozkodtak. Te Kolste 4, dr. Oskam 3½, Gouwentak 3, Splinter 2½, Baudet 2 egységet értek el.

Utrecht. Az Új Németalföldi Sakkszövetség főturnáján ötven vettek részt s az eredmény a következő: Reeders 3½, Gens 3, Speet 2, Wats 1½, Trotsenburg 0.

Berlin. A Springer sakk-körben Schewe és Kunze matchet játszottak, amelyből 1 remis mellett 3 veszteséssel szemben hét nyert játszmával Schewe került ki győztesként.

London. A City of London Chess Club bajnoki versenyén Lawrence lett a győztes, aki 19 játszmából 14½ egységet nyert.

Düsseldorfi. A 14 résztvevős B) főturna végeredménye a következő: Az első díjat (300 márka) és a mesteri oklevelet Moll Kurt (Berlin) nyerte 12 egységgel. Második lett Eliaschoff M. (München) 10½ egységgel. Utána következnek: Hilsse és Strassl 9½, Wegemund 9, Gutmayer 7, Renner 6½, Therkatz 5½, Prusse és Wenzel 5, Appun 4½, dr. Orthmann 3½, Tosetti 2, Richter 1½ egységgel.

Szerkesztői üzenetek.

Hadapród. A tanév a honvéd főreáliskolában szeptember hó 1-én kezdődik és a következő naptári év június hó 30-án végződik. A tanév téli és nyári félévre oszlik; utóbbi április hó első hetijével kezdődik. A főszünet július 1-től bezárólag augusztus hó 31-ig tartanak. Rövid szünetek: a karácsonyi, mely december hó 22-én déltől bezárólag január 2-ig, a husvét, virágvasárnaptól bezárólag a husvételre következő keddi napig tart. Az előadások szünetelnek ezenkívül: Ó császári és apostoli királyi felsége szünetelés- és névnapján; minden év április hó 11-én, mint az 1848-ik évi törvények megalkotása emlékének szánt nemzeti ünnepnapon; vasárnapon és a többi római katolikus ünnepnapokon. A nem római katolikus vallású növendékek felekezeti legmagyobb ünnepnapjain az előadásokon való részvétel alól felmentettek és pedig az ág. evangélikusok és a reformátusok a reformáció, a görögök vízkereszt és az izraeliták az engesztelő-ünnep napján.

Pályázó. Oda kár pályázni protekció nélkül. Legalább ezer kérvényt nyújtottak be, mind kellően felszerelve protekció levelekkel.

Kereskedő. Jó piacza van. Meg lehetne próbálkozni az ottani kereskedelmi konzullal, az szivesen szolgálna mindenféle utbaigazítással és közli a czégek nevét, amelyekkel összekötötést lehet létesíteni.

Baccarat. A bace-hoz nem kell tudomány, azt mindenki el tudja sajátítani, aki csak annyit tud számolni, amennyire az elemi iskola első osztályában tanítják. Csak három fontos dolog kell ehhez a játékhoz: pénz, pénz, pénz, no meg egy kis szerencse. Ha ezek a kellékek megvannak, akkor — kerülje el messziről a bakk-asztalt és a világot se bocsátkozzék bele a játékba. Gondolja meg, hogy másnak több pénze és nagyobb szerencséje lehet, mint önnek és akkor ön feltétlenül ráfizet a mulatságra.

Kíváncsi. Ilyenkor a színházak mindig titkolóznak. Legalább is úgy tesznek, mintha titkolóznának. A végén kiderül, hogy azért nem mondtak semmit, mert nem volt mondanivalójuk.

Kezelőtiszt. A honvéd kezelőtiszt tanfolyam minden évben október elsején nyílik meg és nyolcz hónapig tart. A tanfolyamra jelentkezhetnek az egyévi tényleges szolgálatok utolsó hónapjában lévő egyéves öntétesek, azonkívül a legénységi állományból a következők: a nőtlen honvéd-törzsörmszterek, továbbá olyan nőtlen számvivő, vagy egyéb altisztek, akik legalább is hat évet ténylegesen szolgáltak, harminczadik évüket túl nem haladták s legkevesebb négy középiskolai osztályú önképzettséggel mellett a számvivő-altiszti iskolát jó eredménnyel elvégezték, vagy valamely osztálynál a számvivő-iskola elvégzése nélkül a számvivő-altiszti teendőket legalább három, de lehetőleg hat hónapon át önállóan végezték. Különös tekintetbe vételt érdemlő esetekben a nagyobb iskolai előképzettséggel, de kevesebb tényleges szolgálattal bíró altisztek is javaslatba hozhatók.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ AJOS

Kiadótulajdonos

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

Kecskeméti Bortermelők Első Pinczeszövetkezete, Kecskemét.

Ajánlja kitünő minőségű borait a következő áron:

Faj	Év-folyam	100 lit.		1 liter.		7 decit.
		Kor.	Filter.	Fillér	Fillér	
Kadarka	1907	46	74	46	74	66
Ezerjő	1907	48	76	48	76	68
Rizling	1907	52	80	52	80	72
Tramini	1907	56	80	56	80	74
Ezerjő	1906	60	85	60	85	76
Ezerjő	1904	64	90	64	90	80
Rizling	1904	66	100	66	100	80
Szilváni	1904	80	120	80	120	90
Burgundi	1904	80	120	80	120	90
Szilváni	1903	90	130	90	130	100
Muskotály	1903	100	140	100	140	110
Burgundi	1903	100	140	100	140	110
Tramini	1901	100	140	100	140	110
Furmint	1901	120	160	120	160	120
Rainai Rizling	1901	140	200	140	200	140

Kis üstön főzött saját égetésű pálinkák:

Törköly	1904	170	200	150
Cognac	1904	500	500	380
Barack	1902	600	600	450

A borok tisztán kezelt jó minőségéért, valódiságáért és pontos kiszolásért mindenkor felelősséget vállalunk.

Szállítási feltételek:

A borok szállítása készpénzfizetés vagy utánvét mellett hordókban, üvegcorsókban (Demyon) és üvegekben történik. Hordót és üvegcorsót fedezett mellett kölcsön adunk, melyek 30 nap alatt bérmentve vissza küldendők. A hordókban szállítható legkisebb mennyiség hektoliter árban számítva 50 liter, üvegcorsókban 3, 5, 10, 15, 20, 25 liter, melyre nézve a liter ára irányadó.

Egy 5 kg-os postacsomag: 3 drb. 1 literes vagy 4 drb. 7 deciliteres palack; rendelő kívánságára egy postacsomagban különféle fajtájú borokat is csomagolunk. Kecskemét, a postabélyeg kelte.

Héjjas Mihály
igazgató.

Hordó árak: 50-60 100-120 150-170 250
K 9.- 14.- 18.- 26.-

400 literrel fölfelé hltrenként 3.- korona.

Demyon árak: 3 5 13 25 literes
1.40 1.80 3.- 5.- korona.

Kivonat az elismerő-levelekből:

Boraimkal mindig teljesen meg voltam elégedve, azokat nem pancsolt, hanem természetes boroknak, így a szentmiséhez is alkalmasnak tartom.

Bernátsky Ferencz
rpálpébányos, Hódmezővásárhely.

Az Önöktől vásárolt bort minden tekintetben kifogástalan s kiváló minőségűnek ítélem.

Báró Manassy Barkóczy György
Temes-Murány.

A küldött borral nagyon meg vagyok elégedve.

Hock János
orsz. képviselő, plébános, Kőbánya.

Ugyanolyan minőségű bort kérek, mint a minőt eddig kaptam, mert az eddigi úgy a vevőim, mint az én teljes megelégedésemre szolgált.

Wagner Géza
Győr - Szentmárton

Több ízben szállított boraimkal nagyon megvoltam elégedve és továbbra is megrendelőjük maradok.

Niepel Vilmos
kőrgyűző, Morvaán.

Vendéglősöknek 100 literenként három korona engedményt adunk.

KÜLÖNFÉLÉK.

Síri rózsák.

Vergődik gyötrő
Kinban a lelkem,
S én fájó búmat
Kacajba rejtem;
Csengő kacajba,
Tréfás szavakba,
S majd összeroskad
E szív alatta . . .

S mig nem is sejtéd,
Mig nem is véled,
Hogy a pokolnak
Gyötrelme éget,
Nagy vidámságom
Föltűn sokaknak:
— Siron is néha
Rózsák fakadnak . . .

Zoltán Vilmos.

(Halak a malária ellen.) Sydneyből nemrég nagy tömeg halat (blue fishes) szállítottak Olaszországba, melyeket hir szerint a mocsárláz (malária) elleni küzdelemben fognak felhasználni. Az egészségügyek főigazgatósága ugyanis új módszert akart alkalmazni e veszedelmes járványos baj leküzdésére s eszközüül a blue fishes (olaszul: millió) nevű halakat kívánja alkalmazni. Miután az ügy újdonság volt az olasz sajtó előtt, meginterjúvolták Grassi tanárt, a hire római zoológust, aki életfeladatává tette a malária-szunyog elleni küzdelmet. A tanár kijelentette, hogy az új harcmód kezdeményezője az olasz király, aki külföldi lapokból értesült bizonyos Mr. Hodder kísérleteiről. Mr. Hodder ugyanis az említett halakat arra használta fel, hogy velük nagy vadászatot rendezett a malária-szunyog lárváira. A király egy milánói látogatása alkalmával nemrég felkérte Besana tanár ottani zoológust, hogy hasonló kísérleteket tegyen az importált halakkal. Grassi maga nem sokat vár az új rendszertől, noha hozzátette, hogy a tapasztalat esetleg meg fogja csafolni aggályait. Grassi szerint ugyanis a malária-szunyog lárvái, ellentétben a közönséges szunyoglárvákkal, nem tömegesen uszkálnak az állóvizek felszínén, hanem szétszórva s így tartani lehet attól, hogy az említett apró halacskák még elegendő lárvát hagynak meg ahhoz, hogy a

faj továbbterjedjen. A kísérletek színhelyéül Grassi a Portoi-mocsarakat ajánlja Róma mellett, melyekben a veszedelmes larva milliárdjai nyúzsognak. E kérdésben meginterjúvolták Supino tanárt is, aki szintén szakértő az antimalarikus küzdelem terén. A tanár kijelentette, hogy a király figyelmét a hawaii földmivélségi kísérleti állomás jelentése terelte az új rendszerre. Ez az állomás a „top-minnows” nevű halakkal tett kísérletet s ilyképp csakhamar megtisztította az ottani vizeket a malária-szunyogtól. Az említett halfajon kívül még a Mollinesia, Adinia, Gamburia és Fundulus nevű fajok bizonyultak hasznavehetőnek e terén. A millió (blue fishes) elsőbbsége azonban már most is kétségtelen. Ez az apró, alig egy centiméternyire megnövő hal hazája Barbados szigete, melynek lakói meg vannak róla győződve, hogy vidékük e hal jelenléte miatt ment a maláriától. A Nature című folyóirat szerint már számos tropikus országban folynak kísérletek e hasznos halfaj meghonosítására. Az olaszországi kísérletek fontossága nyilvánvaló s azok eredményét feszült kíváncsisággal várja a tudományos világ éppúgy, mint az érdekelt maláriás vidék lakossága.

(Mit érez az akasztott ember?) A „Spare Moments” című amerikai lapban egy I. T. Mann nevű lelkész személyes tapasztalatból így beszél el azokat az érzéseket, amelyek akasztás közben az embert meglepik:

„Az észak-amerikai polgárháborúban, mint a szövetségesek kémje, Forst Barancasban fogságba jutottam és rövid eljárás után az akasztófára kerültem. Mindössze négy rémes perczet életem át ég és föld között függve. Ekkor egy amerikai tiszt elvágta a kötelet, mert rájött arra, hogy nem én vagyok az igazi kém. Amikor lábaim alól kirántották a szármolyt, az az érzésem volt, mintha véredényeim szét akarnának repedni. Egész idegrendszeremet valami fájó, bizsergő érzés fogta el, amilyent sem azelőtt, sem azóta nem éreztem. Aztán csakhamar úgy éreztem, mintha egy tűzhányó tört volna ki bennem és utána csodálatos megkönnyebbülést éreztem. A fájdalmakat csakhamar bizonyos sajtáságon kellemes érzés váltotta fel. Ezzel egyidejűleg tejfehér fény jelent meg szemeim előtt és olyan csodás édes ízt éreztem szájamban, amilyent még soha életemben. Majd úgy éreztem, mintha lassan felemelkednék és minden elmaradt mögöttem. Fülemet látgy zenehangok csapták meg és úgy tetszett nekem, mintha ezer hárfá myriád énekhangtól kísérve adna égi zenét. Amikor ismét életre keltem, ugyanaz a kellemetlen érzésem volt, mint kezdetben. Úgy éreztem, mintha minden egyes idegemet külön-külön szakgatnák-

tépnék, ugyszintén orromban és füleimben is rettenetes fájdalmakat éreztem. Egy félóra mulva azonban minden fájdalom megszűnt és én India minden kincséért sem volnék hajlandó ezeket a rettenetes érzéseket újból átélni.

(A végzetes paróka.) Eberty Félix, volt boroszlói egyetemi tanár „Emlékezései”-ben mulatságos történetet beszél el egy parókáról. Amikor Eberty 1831-ben Bonnban tanult, az akkoriban nagy hírnévnek örvendő, a „Csillaghoz” című vendéglőben étkezett, amelyet a Rajna mentén mindenfelé ismertek. Egy alkalommal ahhoz az asztalhoz, amelyiknél Eberty több más diákkal, néhány civil ural és katonatiszttel ült, egy idegen ur telepedett, akinek furcsa hajzata általános feltűnést keltett. Az asztalnál ülők csakhamar vitatkozni kezdtek azon, vajjon az idegennek parókája van-e, vagy se? Mivel a kérdést másképp nem tudták eldönteni, ketten két üveg pezsgőbe fogadtak. Miután a fogadást megkötötték, a fogadók egyike odament az idegenhez és ezer bocsánatkérés között a legudvariasabban előadta neki, miről van szó. A megszólított humoros oldaláról fogta fel a dolgot és nevetve ráhagyta, hogy parókát visel. A vesztés fél megrendelte a pezsgőt, amelynek fogyasztásában most már az idegen ur is élénken részt vett.

Az esetet már régen elfelejtették, amikor néhány hét mulva az idegen ismét megjelent ugyanazon asztalnál. A multkori fogadás vesztese véletlenül ez alkalommal is jelen volt az asztalnál és elbeszélte a mellette ülő újonnan érkezett diáknak, hogy az idegennek parókája neki a napokban két üveg pezsgőjébe került.

— A parókája? — kérdezte élénken a megszólított diák; hiszen ennek az embernek nincs parókája! Csakhamar ugyanolyan vita támadt kettejük között, mint néhány héttel ezelőtt. De a pusztá vitatkozással ezek sem elégedtek meg. Mindegyik fél erősen megmaradt végre mellett és mert egyik sem akart engedni, végre is fogadásra került a dolog. A két fogadó közül az, aki már az első esetben is végzte azt a funkciót, nagy bocsánatkérés között újból előadta az idegennek az ügyet. Az idegen ismét mosolygott és ezt a meglepő választ adta:

— Most tényleg a saját hajzatomat viselem. Hat hónappal ezelőtt betegség folytán elvesztettem a hajamat és kénytelen voltam parókát feltenni. De jelenleg, mint láthatja, abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy ismét a saját hajzatomat viselem!

A szerencsétlen fogadónak most másodsor is fizetnie kellett, pedig biztosra vette, hogy amin a multkor vesztett, azon most okvetlen nyerni fog.

A NAGY TITOK

IRTA: W. COLLINS.

41

Most pedig térjünk át önmre. Öntudatlanul olyan érzelmeket keltett fel Dexterben, melyeket nagyon könnyen lehet jellemezni. Van valami természetben, a mozdulataiban, mely saját ítéletem szerint is, tehát nemcsak Dexter állítása után, emlékeztet az elhunyt Macallannéra. Anélkül, hogy tovább időznék ennél a tárgynál, csak arra figyelmeztetem, hogy Dexter a felette nyert befolyása alatt izgatottságában olyan dolgokat mond, melyeket akkor még nincs ideje átgondolni s nem látja be annak veszélyes voltát. Több mint valószínű, hogy ez ismétlődni fog, ha ön alkalmat ad neki erre. Edinburghban való rövid időzése alatt határozottan közelebb jutott egy lépéssel kitűzött céljához. Leveléből azt az erős meggyőződést meritem, hogy Dexter titkos megértésben volt az elhunytal és pedig nemcsak közvetlen a halála, hanem azelőtt is. Ha sikerülne önnek ezeket a szálakat felfedeznie, minden valószínűség szerint meglesi a férje ártatlanságát bizonyító tényeket is.

Ezért tehát, mint őszinte barátja, azt a tanácsot adhatom önnek, hogy próbálja meg s egyszer találkozzék még Dexterrel. Felelősséget természetesen nem vállalhatok és végérvényes elhatározását teljesen önre bízom. Mindenesetre azonban kérem, tudósítson elhatározásáról.

Elhatározásom már megszületett, mialatt a levelet végigolvastam. Másnap egy francia gőzös érintette a spanyol partokat. Gyorsan, mint rendszeren, anélkül, hogy tanácsot kértem volna valakitől, jegyet váltottam rája.

HUSZONNEGYEDIK FEJEZET.

— Istenemre, azt hiszem, Valéria, hogy e szörnyszülött örülete átragadt önre is!
Ez volt Benjámint véleménye, mikor elmond-

tam neki, hogy ismét meg akarom látogatni Dextert.

Szavaim hatása csak olaj volt a tüzre.
— Még egyszer meglátogatni! Ismét viszontlátni azt az embert! — kiáltotta haragosan Benjámint. — Miután olyan súlyosan megsértette az én házamban, ebben a szobában! . . .

Ezt a szenvedélyes kitörést meg kellett a továbbiakban akadályozni és az öreg barátot megnyugtattam.

— Nyugodjék meg öreg barátom, — mondtam én. Elnézéssel kell lennünk olyan ember iránt, mint Dexter, ki igazán súlyos és szomorú körülmények között él. Kezdem szinte hinni, hogy azon az estén én sem viselkedtem helyesen. Egy asszony, ki önmagát megbecsüli és férjét teljes szívből szereti, igazán nem érezheti olyan súlyos sértésnek, ha egy nyomorék merészeli a derekát átölelni. De különben is én megbocsátottam neki és ön is megtette. Ha elkísér engem, nem fog magáról megfeledkezni. Irok neki még ma, hogy holnap meglátogatom.

Bár nem szívesen, de beleegyezett mégis.

Másnap a reggeli posta Plaimoretól hozott választ, mert én már utközben irtam neki, hogy meglátogatom majd Dextert. Ismételten a szívemre kötötte, hogy megbízható tanut vigyek magammal, de máskülönbben nem nyilatkozott, vajjon helyesli-e, vagy sem a látogatást. Együttal kért, kérdezzem meg Benjámint, vajjon elég közel volt-e a könyvtárszoba aijtájához, mikor Dexter beszélt azon az éjszakán tett látogatásáról, melyen Macallanné meghalt?

Legjobban az egész levélben egy mondat érdekelt, mely a végén állott. Így szólt:

El kell készülnie azonban, hogy Dexternél változás fog beállani, mely állapotában azonban rosszabbodás lesz. Egy barátom volt multkoriban nála és iszonyúan meglepődött, milyen változatosan ment keresztül az utóbbi időben. Az ön látogatása mindenesetre csak fokozni fogja az izgalmat nála, tehát alkalmazkodnia kell a körülményekhez, hogy a titokra vonatkozólag kicsikarja belőle a vallomást, ezt azonban ügyesen, semmiképpen sem erőszakos módon kell elérnie.

Mikor a reggelinél ültünk, megkérdeztem Benjámint.

— Nem vagyok ajtón hallgatódzó, — felelte a barátom. Némely embernek azonban olyan a hangja, amelyet meghallunk, akár akarjuk, akár nem. Az utóbbiakhoz tartozik Dexter ur.

— Tehát hallotta, mit beszélt?

— Mindenesetre hallottam, hogy valami gyalázatosat mondott.

— Most az egyszer kérni szeretném, még valamire, — mertem megkoczkáztatni a kérést. Ugyanis azt szeretném, hogy Dexter beszédjét feljegyezze.

Benjámint csodálkozva tekintett el a tányérajáról.

— Azt hittem tulajdonkép, hogy már visszavonultam az üzletől, — felelte aztán. De ugy-látszik, hogy újból levelező vagy írrok leszek. Jó, legyen. Mit óhajt tehát?

Ebben a pillanatban jelentette a házvezetőnő, hogy a kocsis a ház előtt vár. Felkeltem és belekaroltam Benjámintba.

— Nos, két dolgot kérek öntől, — szóltam, mialatt a kerten végigmentünk.

— Üljön Dexter háta mögé, hogy ne lássa önt, de egyuttal úgy helyezkedjék el, hogy az ön arczatát lássa.

— Minél kevesebbet látok Dexter arcából, annál kellemesebb lesz az nekem. És ha mögötte ülök, mit csinálhat?

— Egy általam adott jelre írja le Dexter szavait, mindaddig, míg ismét nem jelzem, hogy abbahagyhatja.

— Jó! — felelte Benjámint. Mi legyen a jel a kezdetre és mi a befejezésre?

Egy pillanatig gondolkozni kezdtem. Végre megtaláltam a sürgönyzés módját.

— Egy karszékbe fogok ülni, — szóltam. Ha látja, hogy felemelem a kezem és a fülbemmel játszadozom, írja le, amit mond. Ha pedig a széket mozgatni fogom, akkor abba-hagyhatja. Megértett?

— Teljesen.

(Polyt. köv.)

Üzleti hetiszemle.

Sertés vásár. Budapest-Kőbánya, 1908. évi augusztus 21-én. Az üzlet csendes volt. Heti átlagárak: magyar válogatott árú 320-380 kgr. nehéz 130-131 fill. 280-300 kgr. nehéz, 131-132. fill. Öreg 300 kgr. tulli — fillér, szedett sertés vagonból átvéve 134-136 fillér, vidéki sertés — fill. Szerb — fill. tiszta kgr.; páronként 45 kgr. életszulevonás és 4 százalék engedmény szokásos. Elcségarak: Tengeri uj K 16.30. Arpa K 16.60 Kőbányán átvéve. Helyi állomány aug. 14-én maradt 37224 drb. Felhajtás: Belföld 2183 drb. Szerbiából — egyéb államokból — drb, összesen 39407 drb. Elhajtás: Budapesti fogyasztásra (I-X. ker.) 196 drb, belföldre 828 drb, Bécsbe — drb, osztrák tartományokba 234 drb, német birodalomba (Bajorország) — drb, egyéb országokba (Helvétia) — drb, a szappangyárban feldolgoztatott 7, a szállásokban elhullott drb, vagonokból kirakott hulla — drb borsóknak találtatott — drb összesen 1265 drb, maradt állomány 38142 drb. A részvényszállásokban elhelyezve 8559 drb van.

Bécsi vásár: aug. 18. Felhajtás 12930 drb sertés köztük 5055 drb lengyel. Az üzlet csendes volt. Nehéz 117-120 fill. középnéhez 108-114 fill. stüldő 100-128 100 k.-ként elevevényben.

Dresdai vásár: augusztus 17. A vásáron volt 1523 drb., melyek 61-70 márkán keltek 50 kg. eleven súly szerint.

Bertini vásár: augusztus 15. Felhajtás: 10350 drb. sertés. Az üzlet élénk volt. Finom husos 63-64 márká, husos 62-63 márká, silányabb 61-62 márká.

Széna, szalma, takarmány. (Fuchs József tudósítása.) A hetivásáron széna és szalmában nagy behozatal és jó kereslet volt. Eladott: középminőségű, jobb és elsőrendű széna 3-4.45, muhar 4.60-ig, alomszalma 2.70, zsupszalma 3.20, szecska 3.40 per 50 kilogramm fuvaronként, házhoz szállítva. Préselt széna 4.50-5.—, préselt szalma 2.20-2.50 50 kg.-ként a józsefvárosi pályaudvaron. Gabonaméhek: zab 8.20, tengeri 8.—, rozs 9.40, árpa 8.— 50 kg.-ként.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.) Igen hűvös időjárásnál gyakori esőzések voltak és így a gazdák oly vidéken, hol a lóhere és luczerna most virágzik, aggódva figyelik az időjárást. A köles, muhar, luczerna stb. vetésekre, valamint a takarmányrépa fejlődésére ezen átható esők kitünő hatással voltak. Jelenlegi vetésre nagy kereslete volt luczernának, őszi borsónak és szösösbükkönynek. Az őszi borsó ára ismét emelkedett, a termelők már 26-28 koronát követelnek 100 kilóért állomás. Lóheremagnak, luczernának, baltaczimnek és tavaszi bükkönynek ára majd naponta emelkedik, noha ezidőszent a terméseredményről biztos adatokkal még nem rendelkezünk. Jegyzések nyersáruért 100 kilónként Budapesten: Lóhere 150-170 korona, luczerna 130-135 korona, biborhere 40-42 korona, baltaczim 40-42 korona, őszi borsó, idej termés 26-28 korona, őszi borsó, régibb árú 18-20 korona, szentjános rozs 21-23 korona, őszi bükköny 28-32 korona, tavaszi bükköny 19-21 korona, szösös bükköny (Vicia villosa) 42-44 korona, mustármag 52-54 korona.

EGYETERTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: **PAJORMÁTVÁS**

VIZÁLLAS.

m é t e r		m é t e r	
aug. 22. aug. 21.		aug. 22. aug. 21.	
Inn	Středing 1.57 1.57	Ujez	M.-Salgot 0.60 0.60
Uuna	Passau 2.86 2.38		Tokoháza 0.67 0.67
	Linz 0.12 0.12		V.-Namény 0.72 0.78
	Bécs 0.02 2.57		Tokaj 1.18 1.08
	Pozsony 1.09 1.62		Tiszafüred 1.04 1.04
	Komárom 2.43 2.48		Szolnok 1.22 1.22
	Budapest 1.88 1.88		Csongrád 0.89 0.93
	Paks 1.42 1.42		Szeged 1.33 1.33
	Mohács 2.46 2.46		P.-Becse 1.10 1.10
	Gombos 3.08 3.08		Titel 2.09 2.29
	Ujvidék 2.39 2.39	Ondava	Hód 0.96 0.96
	Pancsova 1.45 1.45	Tapoly	Báfta 0.72 0.72
	Orsova 1.92 1.92	Bodrog	Ladmóza 0.68 0.68
	Morvajalu 0.28 0.28	Sajo	Zsolca 1.29 1.29
	Zsolna 0.75 0.75	Hernád	H.-Némeli 0.26 0.26
	Trencsén 0.46 0.46	Berettyó	Margitta 0.68 0.68
	Szered 0.77 0.77		B.-Ujfalu 0.15 0.15
	Szt-Gothárd 0.40 0.50	Kőrös	Csucsa 0.42 0.42
	Sárvár 0.10 0.10		N.-Várad 0.66 0.—
	Győr 1.91 1.91		Belényos 0.59 0.59
	Várasd 1.75 1.75		Tenke 0.28 0.28
	Zákány 0.24 0.24		Gurahonc 0.30 0.30
	Barcs 0.98 0.98		Borosjónó 0.— 0.48
	Eszék 1.44 1.44		Békés 0.01 0.01
	M.-Szerdab. 0.68 0.68		Gyoma 0.38 0.38
	Zágráb 1.98 1.98	Maros	Gy.-Kohérvár 0.04 0.04
	Sziszek 6.18 6.18		Branyicska 0.56 0.56
	Mitrovicza 1.75 1.75		Soborsán 0.— 0.—
	Décs 0.84 0.84		Arad 0.50 0.50
	Szalimár 1.32 1.32		Makó 0.26 0.26
Kraszna	N.-Máltény 0.— 0.—	Temes	K.-Kostély 0.98 0.98
Latorcza	Monács 0.18 0.18	Béga	Kisztelek 0.— 0.—
Laborec	Honnenna 0.28 0.28		Temesvár 0.04 0.04
Ung	Perocsény 0.— 0.—		Bécztelek 0.90 0.90

MEGHÓDÍTOTTUK A VILÁGOT!

GEREBEN BELA KRISTOF TÉR 2

Órajavítás 1korona.

Pótlandó új részek kivül. Zsebóraüveg, mutató 10 kr.

Ferenc-körut 44.

Schwimmer Albert órásmester.

Nyitva este 9 óráig.

Szőlőbirtokosok,

klnek eladó Sauvignon vagy Semillon, esetleg más francia fajszőlőkből szűrt borai vannak. Felkérhetnek cégünknek ajánlatot tenni. Bármily mennyiséget megvásárolunk

Katzky Lajos

épülműlakatos-mester

Zephirc szab, ajtócsukók és elsőrendű tüzhelyek minta raktára

Budapest, VI. ker., Liszt Ferenc-tér 14.

TELEFON 22-78.

Benzin-, nyersolaj- és szivógáz-motorok

Motors csép-lőkészletek.

A legjobb gépek. A legolcsóbb üzem. Kedvező fizetési feltételek.

Tessék árjegyzéket kérni, ingyen küldjük.

Dobry Ant. motor- és gépgyárainak magyarországi egyedárúitói:

Szabó Emil és Társa

Budapest, Ferencz József-tér 6. szám. (Gresham-páloca)

BRÁZAY SÓSBORSZESZ

A LEGJOBB

NEKÜLÖZ-HETEILEN HAZISZER

KAPHATÓ MINDENÜTTI.

ÓVAKODJUNK ERTEKTELEN UTANZATOKTÓL!

BERLINI VICTORIA

Alapított 1853. Államános biztosító részvényársaság Alapított 1853.

Biztosítási állomány 1907. december 31-én 1,776,134,314 kor.

Vagyon 1907. december 31-én 760,631,978 "

Bevétel az 1907. évben 155,704,550 "

Nyereség 1907-ben 33,272,370 "

KÜLÖNÖS ELŐNYÖK:

Megtámadhatatlanság: A kötvény egy évi fennállás után semmiféle alapon sem támadható meg.

Párbaj vagy öngyilkosság: Az első évben a teljes díjtartalék, ennek elteltével pedig az egész biztosítási összeg fizetetik ki halál esetében.

Világkötvény: A biztosított minden külön pótlózatos nélkül kezdettől fogva tartózkodhat és utazhat az egész földön.

A biztosítás megszűnésének kizárása: Három évi fennállás után a biztosítás nem válhat érvénytelenné.

Legmagasabb kölcsön és visszavásárlási érték három évi fennállás után.

Megszűnt biztosítások érvénybe helyezhetők 6 hónapon belül orvosi vizsgálat nélkül.

Háborubiztosítás teljesen költségmentes.

Nyereségrészesedés: A tiszta nyereség 90 százaléka a biztosítottaknak szavatoltatik. Az 1907. üzletévre 30,345,381 korona utaltatott át a biztosítottaknak mint nyereségrészesedés. Már 1878. óta az összes díjbefizetések 3 százalékaival emelkedő osztalék fizetetik ki.

Polda: 10,000 koronás elérés és halál esetére szóló biztosítás 25 évi időtartamra egy 30 éves egyennek csupán 6060 koronájába kerül.

Rövid, világos biztosítási feltételek, fenntartások nélkül. Ügyes képviselőket alkalmazunk.

Igazgatóság Magyarországi és a Kelet részére

Budapest, V., Széchenyi-utca 1. szám.

SZÍNHÁZAK

Vasárnapon 1908, augusztus 23-án.

Vigszínház

Tatárjárás.

Operett három felvonásban, írta Bakonyi Károly, zenéjét Gábor Andor verséire írta Kálmán I.

Személyek: Lohonyay tábornok, Vendrey Trezka a leánya, Riza, Lörenthey, Imrédy, Mogoróssy, Wallenstein, Illike, Turi.

Kezdeté fél 8 órakor

Magyar színház

A kék egér.

Bohózat 3 felvonásban. Kezdeté fél 8 órakor

Városligeti Nyári Színház

Délután fél 4 órakor

A Kirchfeldi pap

szenmű 4 felvonásban. Este fél nyolc órakor Beria panamája. Énekes bohózat 3 felvonásban, írta Föld Mátyas, néjét szerzette Bara I.

Fővárosi nyári színház

Délután 3 órakor

Varázskeringő

Operett 3 felvonásban. Írták Dörmann és Jacobsohn. Fordította Méroli Adolf. Zenéjét szerzette Strauss Oszkár.

Este fél nyolc órakor

A Sasfiók

(L'Algon) Dráma 5 felvonásban írta Rostand Edmond, fordította Abrányi Emil.

Személyek: Ferencz, Flambeau, Metternich, Ferencz császár, Marmon tábornagy, A szabó, Genz, Báró Obenaus, Mária Lujza, Camorata grófnő, De Lorget Torz, Párhuzognő, Törzs, Csorfas, Garas, Réthely, Thuróczy, Z. Molnar, Rátkai, Molnár, Forrai B., Polgár I., T. Halmi M., Mészáros G.

Uránia színház

Délután fél 4 órakor

Velence

Este fél 8 órakor Spanyolország.

BEKETOW CIRKUSZ Városliget

Ma, vasárnap, augusztus 23-án 2 nagy ünnepi előadás 2. délután 4 és este háromnegyed 8 órakor. — Mindkét előadásban „HELGO LAND” Nagy kiállításos vízi némajáték 150 négyzetméter víz a circusbán, Fényes kivilágítás, tűzijáték. FONTAIN ILLUMINEUSE 60 hölgyből álló balletkar és az egész nagy műsor.

KÖRUTI FÜRDŐ ÉS GÖZMOSÓ. rzsébel-körut 51. USZODA. só- és szénsavas fürdők hidegvíz-kúra! Fango gyógymód! Gőz- és kádfürdők! A gőzmódsá gyorsan és pontosan teljesíti megbi-zásait.

IFJ. SCHULLER FERENCZ

nagyvendégfője VI. kerület, Andrassy - ut 39. szám. A számaözegek legkedveltebb étterme. Kéréskelt árak! Kifünő kiszolgálás

Ne tétovázzék, ha fáj a feje, hanem használjon azonnal

BERETVAS-PASTILLÁT

amely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fej-fájást elmulasztja. Ár 1-20. Kapható minden Orvosok által ajánlv. Ára 1-20. Kapható minden drogériában. — Készíti: Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. 3 doboznál ingyen postaszállítás.

Emberi műszemek a természet után mozgatható pontosan az üreg szerint készítve. Augusztustól fogva Budapestben lesz: VII. Király-utca 69. földszint 3. átló, az első magyar és ausztriai emberi műszem-készítőnél. Hatschek Béla Található: 8-12 és 2-7-ig. Postán küldött mintá szerint is készítem.

A legújabb rendszerű Zongora- és Hangszer - Hiteles osztály megnyílt a legolcsóbbtól a legfinomabbig kaphatók készpénzzel vagy banknál törlesztendő részlete. A vásárolt zongorák vagy hangszerek értékét egy bank rögtön kifizeti, a vevő pedig a banknak marad adós. A hangszere ára tehát csak annyi, mintha készpénzzel venné. Reményi Mihály nagy zongora- és hangszer-telepés. Budapest, Király-utca 58. szám. Prospektus és árjegyzék minden hangszerről külön díjmentesen.

Csak ROGÁTSY-féle BORA X-ot kérjünk!

MAGYAR ASSZONYOK

és leányok, ha az arc-, test- és kéz-bőrötökét üdén, tisztán, rózsásan és egészségesen akarjátok megtartani, használjátok kizárólagosan és állandóan a magyar gyártmányu, kitünő és elismert Rogátsy-féle Magyar Pipere Borax-ot, mely mint testápoló és szépítő szer feltűnő hatatlan, hatása biztos és gyors.

Magyar Pipere Borax-ot,

Angyal Boriska, Jászberény. Arany kanál. Nincs jobb pipere! Arany Gáborné, H. Bőszörmény. Ezüst kanál. A magyar pipere borax a legjobb bőrápoló. Gállk Aranka, Bészterezbánya. Ezüst kanál. Kérek meg egy postacsomagot. Vida Andrásné, Kassa. Arany kanál. Arom és kezem tisztaságát a magyar pipere boraxnak köszönhetem. Liszky Ferencsné, Losonc. Aranykanál. Kitünő eredménnyel használom a magyar pipere boraxot. Medgyessy Paula, N. Kikinda. Ezüst kanál. A magyar pipere borax meghozta a kívánt eredményt.

FOLYTATJUK.

Egy doboz ára 30 és 75 Ft., 10 nagy doboz vidékre bérmentre Magyar Pipere Borax-Crém 1 tégely 1 korona. Magyar Pipere Borax-Szappan 1 drb 80 fill. Kapható minden gyógyszertárban, drogeriában és fűszerüzletben vagy az egyedüli gyártónál:

ROGÁTSY RÁLMAN drogeria BUDAPEST, VII., Rakóczi-ut 10. sz. Figyeljünk a „ROGÁTSY” névre.

Csak ROGÁTSY BORAX-ot fogadjunk el!!

MODERN SZINPAD Andrassy-ut 69. Telefon 93-16. Nagy Endre CABARET-ja. Teljesen újjáalakítva jövő szombaton, aug. 29-én megnyílik. Bárd-nál Kossuth Lajos-u. 4. Serényi-nél Erzsébet-körut 28. Zipser és Könyg-nél Andrassy-ut 4. és a Cabaret pénz-áranál, Andrassy-ut 69. szám.

AMERIKAI PARK

Telefon 4-49. UJ-ÖSBUDAVARA Igazgató: Friedmann A.

Nyitva délután 3 órától, reggel 4 óráig. Vasárnap, augusztus 23-án

2 nagy ünnepi diszelőadás 2

d. u. 6 kor fél, este 9-10-kor rendes helyárrakkal a csodák műsora a Varietében

Ferzina 100 állattal, Tau-Kwai 10 kínai művész, 8 Colinet-Clairens tündértáncosok, Johnson és Dean Chorin-dalával és új dolgokkal, a Harwey Lady művészek és 11 attrakció. 25 új szenzációs szám

Tabarin - Moulin - Rougeban

Kezdeté 12 órakor. Az előadásokat kedvezőtlen időben is megtartják.

DELI étterem és kávéház

a Dunaparti korzón, Wurm-u. sarkán. Ma és mindennap délután 1/5-1/7-ig és este 1/6-tól kezdve a európai hírt

CISKOVSKY

quartette hangverseny, fényes változatos műsor. Nagyon meleg ételek. Rendes polgári árak.

HETI MŰSOR.

Table with 8 columns: Augusztus, Nemzeti Színház, M. kir. Operaház, Vigszínház, Király-Színház, Magyar Színház, Uránia, Főv. nyári színház. Rows for dates 23-29.

SZÍNHÁZAK

Vasárnapon 1908. augusztus 23-án. Király színház. Este fél 8 órakor 100 év mulva... Délután 3 órakor János vitéz.

FŐVÁROSI ORFEUM

WALDMANN IMRE igazgató. VI., Nagymező-u. 17. Ma és minden este: MASCHA DIGRAM... THE 8 LANCASHIRE-LADS... Marion, Baumann, Mab Dersy, Tellheim.

BUDAPESTI CABARET

BONBONNIÈRE Teréz-körút 28. 1908. aug. 29-én (szombaton) este 9 1/2-kor megnyitót előadás.

Az újpesti hajóállomási vendéglőben naponta élőhalból a közönség előtt szabad-tűzön főzött

HALÁSZLÉ

Dunai terasz. Gyönyörű kilátás. Katona-hangverseny.

PÁLMALIGET NAGYVENDÉGLŐ

ARÉNA-UT 74. SZÁM. Esténként BANDA MARCI és FIAI zenekarának hangversenye.

EKAMP GYULA a bikszádlifürdő étterem volt bérloja.

GLADIS-KÁVÉHÁZ

Rottenbiller-utca 10. (Óvoda-utca sarkán) Minden este Telefon 105-69. TATAI BUS FERI zongorára hangverseny.

Hull a haja? Használja a Petroleum-hajszesz-t. Gara Géza és Tsa drogéria

XV-ik évfolyam Telefon 63-45.

Beiratások naponta 9-6 óráig.

SOMOGYI MÓR tanár zongoraművész

államilag képesített diplomált zenetanár igazgatósága alatt allo ZENE-CONSERVATORIUM

akadémiai előkészítő tanfolyamokkal kezdők és haladóknak a legmagasabb művészi képzésig. VII., Erzsébet-körút 44. I. Zongora, hegedű, ének, czimbalom

Magán elemi iskola Józsefvárosban.

Néhal özv. Breuer Jánosné, Bittner Emília közbevetésében és tiszteletben állott tanítónő hátrahagyott 44 év óta fennálló, magán elemi iskola. Muraközy Ilona. A tanítást szeptember 10-től kezdődő új tanévben az eddig használt helyiségekben (VII., József-körút 51b. l. em.) a régi, kipróbált tantervvel együtt folytatja. Beiratás szeptember 1-től.

BOKOR ARMIN és Dr. SINGER LEÓ FIU INTERNÁTUSA

Megnyílik az 1908/09. tanévre szeptember 1-én. A főváros legelőkelőbb helyén. Tágas szellős lakhelyiségek. Modern berendezés. Kiváló ellátás (szigorúan rituális étellel). Vallásérkölcös nevelés. Egyéni oktatás szaktanárokról vezetésével. Nyelvkurzusok, zene és torna. Üdülő otthonban jelentkezni lehet június 15-ig. Budapest, VII., Lövölde-tér 2. szám. Kivánatra prospektust küld az igazgatóság.

TENNIS-RAKET JAVÍTÓ

Tennis-pálya-készítő és felszerelő. Varsányi Jánosok egyedüli raketjavítója. MAGHER REZSŐ sportüzlete Budapest, IV., Koronaheroz utca 3. szám. (Az udvarban)

Tévedés

kikerülése végett vásároljon óvszer-különlegességet a GUMMI KIRÁLY-nál HATSCHKEK N. Csakis: Budapest, Károly-körút 6. ARJEGYZÉK TITOKTARTASSAL INGYEN.

SZABADALMAKAT

védjegyeket és mintaalalmat megsezero Szabadalmakat Értékesítő Vállalat PASZTOR (bej. cég.) BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 17. Felvilágosítás díjtalan. Telefon 24-20.

Szalloda

Az ARANY BÁRÁNYHOZ. BÉCS, Wieden, IV., Hauptstrasse 4. Elsőrangú szálló. A magyarok találkozó helye. Szobák 2-60 koronától felfelé. 3 percznyire az Operától és Károlystrassétól. Világos szobák. Világos szobák.

Czimbalom kedvelők

Mielőtt bárhol czimbalomot vásárolna, kétféleképpen árjegyzéket a czimbalomkészítés elismert első szakértőjéről, ki minden tekintetben a legjobb világhírű szabadalmi czimbalomokat készít. Czimbalomok már 25 értől kezdve kaphatók, ugyanint az összes hangszerek a legjobb minőségben. Számos kiállításon elsőrendű kitüntetés és elismerés a legjobb és szakszerű munkáért. Habits Antal Budapest, VII., kerület Erzsébet-körút 42. szám

BUZIASI PHONIX ASVANYVIZ. Kiváló hatású vese- és hólyagbajoknál. Szénsavdús, kellemes, savanykás ízű, vasmentesített, rendkívül üdítő asztali víz. Üdít, gyógyít. Orvosilag ajánlva! Igyógymódról használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedénre idült hurutjainál, húgykő- és foyenyképződésnél a leguak és a kiválószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult. Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség. Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdő. Kapható: Budapest, Edesuly L. ásványvíz kereskedőnél, valamint minden fűszer- és élelmiszer kereskedésben.

Kovács Gyula zongora-teremtő Budapest, V., Ferenc-József-tér 5-6. Gresham-palota. Telefon 110-86. zongorák, pianók és harmóniumok legelőkelőbb árban. Teljesen új hangszerek bérbeadása. Részlet és javító-osztály. Zongora hangoltatás eszközteltek. Állandó képzéskészítés eredeti képekben, és művészi reprodukciókban.

„VALUTA“ erszény egy darab bőrből készítő ára 1 korona kizárólag. „Székely“ bőrdoboznál „Székely“ VII. 9 Rákóczi-ut 4. Arlezyák inven.

Butor

készpénzért és részletre 3 szoba teljes berendezés 360 forintért mely áll 1 háló, ebédlő és szalon, 100 szoba állandóan készen raktáron a legegyszerűbb kivittől a legfinomabbig. Képes árjegyzék ingyen, Album 50 fillér bélyegben. Nagy Imre lakberendezési vállalat. Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarok.)

Női ruha divat-kelme eladás Oriasi készletünkben 120 cz. széles őszi angol kelmet méterenként 42 krtól kezdve a legfinomabb minőségig 2-3-4 frtig árusítunk. Rosenberg és Quitt női divat, szőnyeg és vászon árak nagy áruhaza. Budapest, VI. Király-utca 32. Telefon 528. Alapított 1895.

SZABADALOM,

védjegy- és mintaalalmat kieszközlése az összes kultur-államokban. ADLER MIKSA okl. gépészmérnök hites szab. ügyvivő BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 51.

URI HAZTARTÁSOKNAL

is bevált kitűnő teartmot, valódi zamatu jamaikai rumot, eredeti angol szalon liköröket és természetes zamatu gyümölcszörpöket, málna, narancs és citrom lemezbád (gazeuse) készítéshez bársi gyorsan előállíthat az általam forgalomba hozott kivonatokkal. Utasítás és árjegyzék ingyen. Egy próbátvev ára 70 fillér. LIGETHY GYULA gyógyszerész BUDAPEST, I. ker., Fehérvári-ut 37. szám.

NŐI RUHÁZATI OSZTÁLY.

Mélyen leszállított árak!

1 lüszter berakott alj	10-15 K.	1 selyem taftt alsó szines és fekete	15 K.
1 taftt berakott alj	25-30 >	1 gyermek-gallér	6 >
1 vászon felöltő	14-18 >	1 selyem-batiszt bluz	5 >
1 pepita utazó gallér	10-14 >	1 cloth alsó-szoknya	4.50
1 lüszter utazó köppen	15-20 >	1 delain pongyola	7 >
1 taftt kabát	25-30 >	1 mosó pongyola	5 >
1 angol zefir bluz	3-5-6 >		

Fehérnemű osztály: Női ingek, hálókötösök, siffon- és batiszt alsók, pamutőrülközők, ágyhuzatok, rumburgi vásznak, creltonok, delenek, selymek, lüszterek **olcsóbban, mint bárhol Budapesten:** Naponta óriási maradékvásár mindenféle árukból!

HERCZEG ÉS HORVÁT

Budapest, VII., Rákóczi-ut 52. szám
Árjegyzék ingyen. Telefon 64-80. **Szabott árak!**

GRAND PRIX PARISI VILÁGKIÁLLITÁS 1900.

KWIZDA-FLUID

Kígyó-védjegy.
(TURISTA-FLUID)

Régóta kitűnőnek elismert illatos bedörzsölés az izmok és inak erősítésére. Erdélies és erőmegújítás czéljából használják az összes turisták, kotékpárosok és lovaglók turák után.

Ára 1 egész kor. 2.-, fél üveg kor. 1.20.

KWIZDA-fle FLUID

VALÓDI A GYÓGYTÁRAKBAN KAPHATÓ.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

Főraktár: TOROK JOZSEF gyógyszerésznél.
BUDAPEST, Király-utca 12. sz. és Andrássy-ut 20.

DIESEL-motorral

a tényleges löerő

óránként csak 1 fillérbe kerül.

Felvilágosítással és díjmentes költségvetéssel készségesen szolgál a

Fegyver- és Gépgyár R.-t.
Budapesten.

Telefon 11-06. Minden vízmérő-tulajdonosnak fontos! Telefon 11-06

Védelem vízfelfogyasztás ellen

a vízfogyasztás hetenkinti ellenőrzése folytán.
Prospektust és felvilágosítást mindenkor ingyen küld a

Budapesti Vízmérő Betéti Társaság KUNZ F.

vízmérők szakgyára. Saját gyártelep.

Osztály: vízfogyasztás ellenőrzés Budapest, I, Bors-utca 14

LEGJOBB MINŐSÉGŰ

fegyverek, flóbertek,

revolverek és karabélyok

csékély **HAVI részletfizetésre**

kaphatók

Aufrecht és Goldschmied

fegyveráruházában

Budapest, VII. Rákóczi-ut 26. szám.

Árjegyzék ingyen!

ARANYOSI-féle nyilvános felső kereskedelmi iskola

Budapest, V., Nagykorona-utoza 13.

Bizonyítványok államvényesek. Egyéves önkéntességi jog. Az intézet internátussal van összekötve. Részletes program ingyen és bérmentve.

A Bupapesti Kereskedelmi Testülettől főtartott

Budapesti Kereskedelmi Akadémia

1908/1909. évben ötvenkettedik évfolyamát nyitja meg. Az intézet két tagozatra oszlik: a) A Budapesti Kereskedelmi Akadémia felső kereskedelmi iskolájára, melybe a közép- vagy polgári-iskola négy osztályának elvégzése után szeptember 1-én jeles és jó bizonyítványu, 2-án és 3-án fönmaradó helyek arányában egyéb jelentkezők naponként a délelőtti órákban iratkozhatnak be; b) A Budapesti Kereskedelmi Akadémia akadémiái (főiskolai) tanfolyamára, mely két évfolyamra terjed és melynek hallgatói a második évben a banküzlet, az export- és importüzlet, a biztosítási üzlet és a fakeskedelem szakirányai között választhatnak. E főiskolai tanfolyamra rendszeres hallgatók csak érettségi bizonyítvánnyal rendelkezők, rendkívüli hallgatók a gyakorlatban már alkalmazott tisztviselők is iratkozhatnak be szeptember 6-9-ig. Az egész intézet szervezetét, főveteli feltételeit, alapítványi és tandíjmentes helyeit, ösztöndíjait stb. tárgyzó tudósításokat budapestiek az intézet kapusánál kaphatnak, vidékieknek kívánatra postán megküldi a

Budapesti Kereskedelmi Akadémia igazgatósága
(V., Alkotmány-utoza 11. szám)

Tan és nevelő-intézet

nyilvánossági joggal

Budapesten, V. ker., Hold-utca 19. sz.

Az intézet 31 év óta áll fenn

Dr. László Mihály nyilvános főgimnáziumában és nevelő-intézetében, amely államvényes osztály- és érettségi bizonyítványokat állít ki, a beiratások szeptember elsején kezdődnek, azonban már most is lehet előjegyezni.

Értesítővel kívánatra készséggel szolgál az igazgatóság.

Dr. László Mihály

igazgató.

Az intézet 31 év óta áll fenn

A növendékek lehetnek belakók, félkosztosok és bejárók.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB NÍRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847.

Brausweller János

szab. chronometere és műóra. Kitalálójá
remontőre ingoráknak
stb. stb.

ÓRAK. EKSZEREK 10-évi jótállással

RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Árviták postai úton is elküldhetők.

A ház lerombolása miatt

legjobb alkalmat jól és olcsón bebutorozkodhatni,

BUTOR

Varga Mihály és Társai
butoráruháza (Alapítva 1898.)

IV. Koronaherceg-u. 2. Kigyó-tér sarok.

Lerombolása miatt eladjuk bámulatos olcsó árban nagy választékú dus butorraktárunkat, úgy a legdivatosabb és legfinomabbtól a legegyszerűbbig és pedig: háló-, ebédlő-, úri-szobák, szalonberendezések, mahagoni-, oseresznye-, palisander-, jávor- és diófából, valamint egyes darab butorok, úgymint: szekrények, ágyak, divánok, ottománok, íróasztalok, könyvszekrények, kihúzóasztalok, kredenzek, trumeau-k tükörrel, pohárszekrények.

15 darab amerikai íróasztal, butorszövet-maradékok, gobelinek, függönyök, 100 darab egyes éjjeli szekrény, 60 darab egyes mosdó, 80 darab egyes ágy, 100 darab egyes fauteuil stb. stb.

Itt van az alkalom!

Megelőztem az óriási áremelkedést és teltelesen vettem pártban is olcsó árakban és abban a helyzetben vagyok, hogy b. vevőimet nagyon olcsón szolgálhatom ki a raktáron van 80-40 waggon áru. Üveg, porcellán, lámpa, sománcz, vasedény, konyhai felszerelés, vendéglő és kávéházi berendezés, nászajándék és dísz tárgyak.

ARAIM:

Étkező-készlet 6 személyre, rokokó finom porcellán csak	3.50
Étkező-készlet, teljesen 6 személy, modern fazon festve és aranyozással	6.50
Étkező-készlet, teljesen 6 személyre, rokokó-stílus, díszes festés, elsőrendű minőség	7.95
Étkező-készlet, 6 személy, rendkívül díszes, rokokó-stílus, peccenyetál, eleg. festéssel	10.-

Legolcsóbb és legnagyobb választék csak elsőrendű

12 személyes étkező-készletekben, díszesen festve, dusan aranyozott rokokó-fazon, kétszer égetve, finom minőségű porcellán áru.

2 ovál. leveles, 2 mártás, 2 nagy peccenyetál, 2 kis peccenyetál, 2 nagy tésztátál, 2 kis tésztátál, 2 főzeléktál, 2 salátátál, 2 mártástál, 2 mártás alja, 2 nagykanál, 2 kiskanál, 2 sórtartó, 15 mély tányér, 36 lapos tányér, 12 kis tányér	25 frt.
---	---------

Azonkívül vannak készletek egészen . . . 100 frt.

Étkező 12 személyre, rokokó-stílus kisebb összeállítás, 2 drb. díszes festéssel és beégetve

Étkező 12 személyre, rokokó, díszes festés, áll 2 leveles, 2 pecceny, 2 tésztátál, 2 saláta, 2 főzelék, 2 mártás, 2 alj, 2 sórtartó, 2 kanál, 12 mély, 24 lapos, 12 deszert, 12 csont-tányér

Tea vagy kávékészlet festve és beégetett aranyozással, rokokó-stílus

Tea vagy kávékészlet, díszes és beégetett, dusan aranyozással, rokokó-stílus, szép festéssel

6 személyes étkező-készlet, festett és beégetett aranyozással

8 személyes étkező-készlet, festett és beégetett aranyozással

1 teljes angol díszes nagy, valódi majol. mosdókészlet

Porcellán-tányérok, tésztátál, mély, lapos

Vízcs. vagy boros pohár 5 kr. és

1 német lámpa, aranyozott

1 német lámpa, aranyozott, díszes

6 személyes finom üvegkészlet

vésztől, elegáns mintával

4 vízes pohár, 6 pezsgős pohár, 1 vízes kanosó, 6 likőrs, 1 boros butella, 4 sörös, 1 likőr üveg

2 drb. legjobb zománcozott fazék és lábas

1/2 L-től 5 literig csak

zománcozott kávédaráló csak

Vidékre ingyen láda, ingyen csomagolás, ingyen vasúthoz szállítás

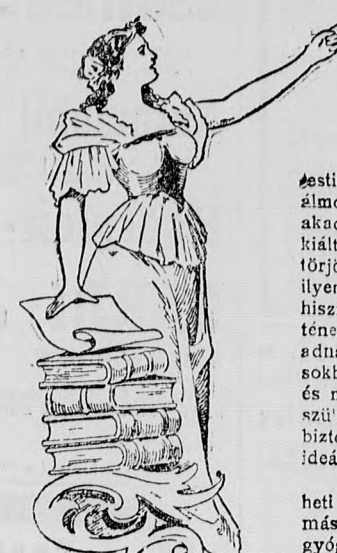
Takács Ferencz

nagyban és kicsinbeni gyári raktára

Baross-tér 4. sz.

Rákóczi-ut végén.

Élni, élni akarok!

Igy kiált fel sok ideggyenge ember, aki érzi, hogy nem élet az ilyen élet. Napi munkájának nem tud megfelelni, estileg, lelkileg elgyötörve fekszik le csak azért, hogy átvergődött éjszaka után álmosan, kábultan keljen fel, akit folytonosan rémlátások gyötörnek, képzelt akadályoktól riad vissza, akinek még a legkedvesebb gyermekének pajkos tekiáltása is rosszul esik, aki kénytelen magát tartóztatni, hogy idegrohama ki ne törjön a legesekélyebb, a legneveltségesebb bosszantás eszébe. Hány ember van ilyen, akit kiállhatatlan, dologkerülő, lusta embernek tartanak, akiről azt sem hiszik el, hogy beteg, akiről azt hiszik, hogy nyüge családjának és környezetének, pedig maga a beteg tudja csak igazán, hogy mennyit szenved és mennyit adna azért, ha ettől az állapottól megszabadulhatna és mert különféle eljárásokban eddig hiába keresett gyógyulást, azt hiszi, hogy állapota reménytelen és mogorva, közömbös megadással néz a jövő elé. Ezen emberek számára készült az Elektro-Vitalizer készülék. Az idegbeteg embernek nyújt új reményt és biztos gyógyulást ez az áldásos készülék, amely tökéletes szerkezetűnél fogva ideális módon juttatja az emberi szervezetbe az életet, egyenesen galvanáramot. Mindenki otthon, foglalkozásának megszakítása nélkül, kényelmesen végzeheti ezt a gyógymodot és azt hisszük, hogy néhány hét leforgása alatt egészen más színben fogja látni a világot és hálával fog megemlékezni erről a kiváló gyógymodról.

INGYEN KÖNYV. Hogy pedig azt a gyógymodot minél szélesebb rétegben ismertessük, arra a nagy áldozatra szántuk rá magunkat, hogy gazdagon illusztrált, tudományos, népszerű értekezésben leírjuk egy villamos gyógymodot, mint az Elektro-Vitalizer készülék előnyeit és teljesen INGYEN, zárt borítékban bocsátjuk a közönség rendelkezésére.

Az ilyen alkalmat elszalasztani könnyelműség volna és ezért felhívjuk az ideggyenge betegek figyelmét erre a gyógymodra, mert azt hisszük, hogy ha már egyszer ingyen ismerkedhetik meg ezzel a kiváló gyógyszer-közzel, saját maga ellen vétene, ha azt azonnal meg nem tenné. Kérje tehát e lapra való hivatkozással a könyvet, mely külön kötetben férfiak és külön kötetben nők részére áll a közönség rendelkezésére. Ha pedig meglátogat, szívesen bemutatjuk gyógymodunkat és megmagyarázzuk az Elektro-Vitalizer készülék előnyeit.

Az »ELEKTRO-VITALIZER« orvosi rendelő-intézet

Budapest, IV., Károly-körut 2. szám, félemelet 10.

Szelvény egy inyan könyvre.

Az „Elektro-Vitalizer“

orvosi rendelő-intézet

Budapest, Károly-körut 2., félem. 10.

Kérem részemre díjtalanul, portómentesen, zárt borítékban elküldeni a

„MODERN VILLAMOS GYÓGYMÓDRÓL“

szóló művet (férfiak) részére. (A nem kívánt kötet nőknél.)

Név: _____

Czím: _____

Elismerő-levél.

Gyenge Károly, Nagyrábé, Biharmegye. 1908. július 3. Igen tisztelt Doktor Úr! Nem mulasztatom el, hogy a villamos öv három heti használata után fel ne keressem Önt levelemmel, mert már most is hálával tartozom Önnek. A készülék használata óta teljesen megváltozott kedélyállapotom, nem vagyok oly buskomor és szótlan, mint azelőtt. A gyomor ropant fel volt fuvódva, de már hála Istennek teljesen lepadt és azóta az emésztésem is fe tünően megjavult. A nyálkaképződés tünőfében van és a hányási inger csak egyelőre egyszer jelen kezeit. Étvágam javult, járárom könnyebb és nem fáradok el oly hamar, mint azelőtt. Mindezekért köszönetet mondok Doktor Úrnak.

Butor

kézpénzért, vagy részletfizetésre legolcsóbban

Ehrentreu és Fuchs

testvéreknél

Budapest, VI., Teréz-körut 8.

Képes árjegyzék ingyen. Telefon 88-59.

GUMMI

és hálhólyag 2, 3, 5, 6, 8 és 12 for. tucatonként.

Valódi NEVERRIP 6 korona. SUNLIGHT elefántcsont-lehár 8 korona. Valódi DIANA (védjeggyel) 8 kor. tucattal. MENSINGA PESSAR 4 korona. ATHAKOS ORBE-FUVO 6 korona. IRRIGATOR, HAVIKÓTÓ

Sérvkötők a legolcsóbb árakon

WEINSTINGLER DIANA

kötérgyár

Budapest, VII., Szüveletség-utca 11. szám.

Árjegyzék ingyen. Képviselek kerestetnek.

MOTORVEVŐK FIGYELMÉBE!

Herkules-motorvállalat, Budapest, V., Váci-ut 30

Alánlja egy oséplési, mint malomüzemre kitűnően alkalmas, legegyszerűbb benzinkomobilljait, melyek V. kor., Váci-ut 30. szám alatti gyárban bármikor üzemban megtekinthetők.

Teljes jótállás kifogástalan üzemért!

Üzemzavarok kizárva! Bámulatosan olcsó szerkezet! Rendkívül csekély benzinfogyasztás! 13-14 éves űu is kezelhető!!!

Árjegyzék ingyen! Olcsó árak részletfizetésre! 200 drb. elismerő levél a Magyarországon üzemban levő motorokról!

Vadászoknak és turistáknak

nélkülözhetetlen, télen melegítő, nyáron hűsítő, törv. védett

Nimród

meleg és hideg italtartó lapos börtök flezozel bélelve, közönges üveggel, mely ugyanazon szolgálatot teszi, mint a drága

THERMOS PALACZK

a forró ital reggel beöntve, télen a legkellemesebb italt szolgáltatja egész nap és nyáron a behűtött ital nem megszikk meg benne egész nap. Továbbá THERMOS PALACZK védőtökök bürből, flezozel bélelve saját találmányom, legolcsóbban kapható:

ACS LASZLÓ szíjjgyártó, Ullői-ut 19. szám

GUMMI szerek

Valódi francia és amerikai gyártmány! Orvosiilag ajánlva! Feltétlenül biztos!

Gummi.

Eredeti csomagolásban!

A. k.: 12 drb. finom minőség K 2-4
12 drb. francia gyártm. K 6-10
12 drb. eredeti amerikai K 10-12
Capot american (rövid) K 4-6
12 drb. finom K 6-10
Non plus ultra K 12-16

Hálhólyag

12 drb. finom K 6-10
25 drb. K 8.-

Minta-gyűjtemény

csészertől összeállításban, 12 drb. K 6.-
25 drb. K 8.-

Női övszer

„Pesarium ootum-sivum“ K 3-5

Sérvkötő

orvosi rendelésre való d. angol acél rugóval K 7-10, Cs. és kir. szabad. Keleti-féle pneumadikus pe-lóttával K 12.-

Suspensor (retortó) darabja K 1-2.40
Havibaj kötő darabja K 6-11
Maszkötő darabja K 7-24
Gummi görccsér-harisnya darabja K 3-12
Irrigator teljesen felszerelve, darabja K 8-9
Uji „Auto vaginal Spray“ legmegbízhatóbb női költő-negesség K 15.-

Szétlökés titoktartás mellett. Képes árjegyzék ingyen és bármintve.

KELETI J.

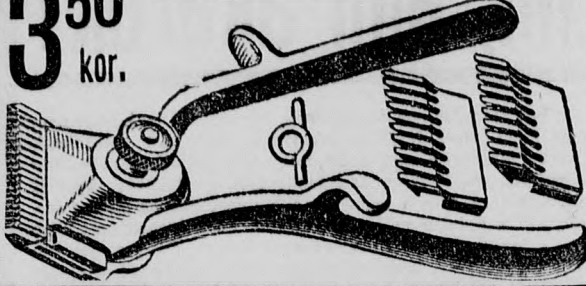
gummlárak és beteg-ápolási cikkeket gyára

Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17/1.

PARISI NAGY ARUHAZ

Még eddig nem létezett ár!

350 kor.

BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 38. sz.

Valódi amerikai hajnyírógép

Legfinomabb kovacsolt solingeni acélból, fedett rugóval, 3, 7 és 10 milliméteres feltöltő fűszekkel és egy pótrugóval együtt: ára 3 korona 50 fill. Ugyanilyen szakállnyíró gép szintén 3 korona 50 fillér. Képes nagy árjegyzék a többi arucikkekről ingyen és bérmentve.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDÁCSY

v. cs. és kir. euredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgycsőfolyást, hólyagbaj, sebéket, bujakórt (syphilit), borbajokat, elgyengült férfierőt, idősebbeknél is, öntörlesztést és annak utóhatait, ideg- és hátgerinobajot, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 9-4-ig és este 7-9-ig.

Budapest, VIII., József-körút 2.

Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik. Levél útján is biztos gyógyszer.

Magyar királyi államvasutak. Üzletvezetőség Kolozsvárt.

28060/II. 908. szám.

Versenyárgyalási hirdetés.

A magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetősége nyilvános versenyt hirdet a magyar kir. államvasutak Nagyváradi állomásán létesítendő fűtőház épület előállítására czéljából szükséges munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az ajánlati minta, az esetleg elrendelendő munkák egységárjegyzéke és a szerződés tervezete, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetősége pályafentartási és építési osztályánál (Boockay-tér 4., II. em. 52.), valamint a nagyváradi osztálymérnök-ségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanott az ajánlatlathoz szükséges nyomtatványok díjtalanul megszerezhetők.

Az ajánlatot, valamint a hozzátartozó mellékleteket szabályszerű okmányblyeggel kell ellátni, az ajánlatot és mellékleteit két tanu előttemezése mellett alá kell írni és az ajánlatot mellékleteivel pecséttel ellátott fonállal kell összefűzni.

A szabályszerűen kiállított ajánlatot és mellékleteit pecséttel lezárítva borítékban kell elhelyezni és legkésőbb 1908. szeptember 4-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének titkárságánál közvetlenül, vagy posta útján beküldeni.

Az ajánlat borítékát következő felirással kell ellátni: »Ajánlat a 28060/908. II. számú versenyárgyalási hirdetésben kiírt munkálatokra.«

Ajánlattevő köteles bánatpénz gyanánt az általa ajánlott végösszeg 5%-át készpénzben vagy biztosítékképpen értékpapirokban, hivatkozással a jelen hirdetés számára, legkésőbb az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1908. szeptember 3-án délután 1 óráig a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének gyűjtőpénztárába (Boockay-tér 4., földszint) letenni.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlatához nem csatolandó.

Az értékpapírokat a budapesti áru- és értéktőzsdén legutóbb jegyzett, de a névértékét meg nem haladó árfolyam szerint számítjuk.

Csak szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárít, sértetlen borítékban elhelyezett és az összes munkákra tett ajánlatokat fogunk tárgyalás alá venni.

Bánatpénz nélkül, vagy elkésve benyújtott, valamint az olyan ajánlatokat, melyeket nem az előirt módon tesznek, vagy a melyből valamely melléklet hiányzik, nem vesszük figyelembe.

A beérkezett ajánlatokat 1908. szeptember 4-én déli 12 órákor fogjuk felbontani, amikor az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Az ajánlatok feletl 1908. szeptember 15-ig történik döntés és ajánlattevők ajánlataikkal ezen időpontig kötelezettségben maradnak.

Olyan ajánlattevők, kik a szóban forgó ipari munkálat teljesítésére törvényes képzéssel nem bírnak, kötelesek ajánlatukban ily ipari képesítéssel bíró megbízottat megnevezni.

Az ajánlattevőknek, vagy megbízottjának ipari képesítésére és a czég bejegyzésére vonatkozó adatok az ajánlatokban feleltendőek és igazolandók.

Azon ajánlattevők, kik a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségével ezideig üzleti összeköttetésben még nem állottak, illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak szállítóképességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamera bizonylatával igazolni, a melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

Alulírott üzletvezetőség fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlati árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

Kolozsvár, 1908. augusztus hó. Az üzletvezetőség. (Ülányomást nem díjazunk.)

Telt kebel. Telt kebel két hónap alatt

Pilules Orientales

(keleti pilulák) Által, az egyedül-lik Által, melyek a mellot fejlesztik, szilárdítják, helyreállítják a női mellnek természetes teltségét kölcsönöz, anélkül, hogy az egészségek ártanak. Garantálva arzenikummentes

Orvosi kiválóságoktól ajánlva. Abszolút diszkrétívó. Egy dohoz használati utasítással franko 4-45 korona előzetes be-küldése vagy 6-75 korona után-vétel mellett. I. RATIE gyógyszerész PARIS. Raktárlak: Bécs, R. Pserhofer gyógyszerész, Singer-strasse 15 Budapest, Török József gyógyszerész Király-utca 12.

INGYEN bérmentve és titoktartással küldjük érdekes ábrás GUMMI-

halhólyag stbről szóló árjegyzékünket. GUMMI - HALHÓLYAG 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14 kor. tozta NAKIRA valódi indiai férfi-különlegesség tuozatja 12 korona. Uterus - Spray egulab női különlegesség 14 kor PESSAR OCLUS női szer 3-11 kor. MINTA-GYŰJTEMÉNY 12db legfinomabb óvszer 4k. IRRIGATOR 3 koronától 10 koronáig.

INGYEN

küldjük mülabak mükezek támgépek sérvkötők stbről szóló legújabb nagy képes árjegyzékünket UNIVERSÁLIS sérvkötők páratlanok, kis enyhe nyomás polioittával a leggyorsabb sérv is elzárható. HÁSKÖTŐK, Gummiheri-nyak stb. mérték szerintkészíttetnek. MAGYAR ORVOSI MŰSZER-TÁR - Budapest, VII., Rákóczi-ut 32. Pontos címre és a város keresztra be kell írni.

Advertisement for HEIM H. ÜDV. SZÁLLÍTÓ, Budapest, Thonet-udvar. Includes text: A LEGJOBB KÁLYHÁT ÉS KANDALLÓT SZÁLLIT CSÁSZ. ÉS KIR. ÜDV. SZÁLLÍTÓ Budapest, Thonet-udvar. Különlegességek, osaládi házak, iskolák, kaszárnyák, irodák stb. részére. - Százszernél több van belőle használatban. MEIDINGER-OFEN H. HEIM. Prospektust és költségvetést ingyen és bérmentve. Eredetiben kaphatók csak fenti helyen v. Bécs, I., Schwarzenbergstrasse 8.

Gőzeke acetilen-lámpák

Éjjeli szántásoknál gőzekekre különösen alkalmasak, mert nappali fényt adnak.

Automobil - lámpák

kézi, kocsis, kocsirud, pózna, asztali, udvari, kerti, istálló

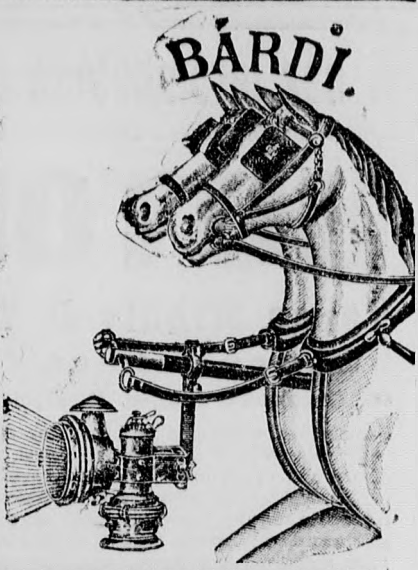
Acetylen-lámpák. BÁRDI JÓZSEF

Automobil R. T. Budapest.

Főüzlet: VI. ker., Mozsár-utca 9. szám. Fióküzlet: VI., Liszt Ferenc-tér 18. szám.

Telefon: 41-00. Sürgőnyozim: PNEUMAT.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Advertisement for POLGÁR KÁLMÁN ÓRÁK. Pontos és legjobb ÓRÁK 5 évi jótállás mellett. Arany és ezüst ókszerék, óv-eszközök, nászajándékok részletfizetésre is. Javításokra és vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok. Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve. Bpest, Erzsébet-körút 29. sz. I. em.

Advertisement for CLAYTON & SHUTTLEWORTH Locomobil és gőzcseplőgépek. Budapest, Váci-körút 68. Gépek a legújabbak és legjobbak. Gépek: szalmakaszalók, járgány-cseplőgépek, löher-cseplők, üszítő-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet k. kaspók, azooskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrlőmalmok, egyetemes szűző-pék, 2- és 3-vasu ezek és minden egyéb gazdasági gépek.

Parketagyár Gyönyörűen ajánlja gyártmányait. 27733

Advertisement for DR. GARAI ANTAL BIZTOS gyógyulást keresőknek nemi betegségben szenvednek. kik bármily minti húgycső és hólyagbajok, húgycsőszűkület, vizeleti zavartok, éjjeli megmozlások, sebék és bujakoros bántalmak (syphilit), az öntörlesztés utóhatalként fellépő idegbajok, korai férfierő elgyengülés, bármily békültesek stb. nőknél fehérfolyás, méh bajok, alapos, gyors és gyökéres gyógyítására szigoruan tudományos és lelkiismeretes gyógymóddal jár fogva legjobban ajánljuk. Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 24. sz. Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Időit húgycső éshólyag bajok vizsgálatára villamos húgycsőűkőr segélyével. Vidékiek levelekre kimeltó választ és szakzerű tanácsot nyernek, gyógyszeréről gondoskodik. Titoktartás biztosítva. Nőknek külön váróterem.

Edző! Erősítő! Hűsítő! Fájdalom-csillapító!

DIANA - sósborszesz

a legerősebb házi szer.

Köztudomásu, hogy egy házi szer értékének megbíralásánál a leghivatottabb bíró a **közönség**. Eppen ezen oknál fogva a Diana-sósborszeszt fölsőlegesnek tartjuk dicső szavak kíséretében a nagyközönség figyelmébe ajánlani, hanem e helyett egész egyszerűen minden kommentár nélkül leközzöljük azokat a leveleket, amelyek naponta hozzánk posta útján beérkeznek. Ezek a levelek mindent megmondanak. Megmondják különösen azt, amit mindenki tudni akar. Most pedig átadjuk a szót a közönségnek:

40 fillérért
E valódi Diana-sósborszesz kapható Magyarországi gyógyszerárakban, drogeriákban és az összes fűszerkereskedéseiben. Az előkelő fodrászüzletekben általában az urak használják.

Egy nagy üveg Diana-sósborszesz ára 1 kor. A ki Diana-sósborszeszt vásárol, figyelje meg a plombát, mert rajta kell lenni ennek a szónak »Diana-sósborszesz.« A külső sárga burkolat-papíron is rajta van e két szó: Diana-sósborszesz.

<p>Tekintetes gyógyszerész ur! Nem mulaszthatom el azon csodálatos gyógyszerét, hálánál nyilvánítani, amelyet a nagyközönség gyógyszer urnak a lényegesen felül a szegény és boldog emberek gyógyítására. Sok ember állítja, hogy gödörök és más drága gyógyszerekkel nem bírták gyógyítani betegségeiket s ezen csodálatos Diana-sósborszesz több ezer embert ki gyógyított. Adják is a nagyközönség gyógyszerész urát azért a nagy jószágért, amelyivel áldozott a szenvedő emberiségért. Nincs olyan ember, akinek ne használjon, bármilyen bajban is szenvedjen. Isten a barátom, ha egy üveggel vették, mind tüzettségére rendelik, nagyobb része a megrendelőknél csakis általában rendelik meg, mivel én is örökké dicsőítem csodálatát. Fogadja a leg-iorróbb hálánál és szeretne kívánalmat tekintetes gyógyszerész ur azon jószágért, hogy kigyógyulam a névleges kínzó főfájásomból, amely, ha a fejembe szállt, négy-öt nap szünt meg. Kívánok hosszú életet, egészséget és zavartalan boldogságot családjával egyetemben. Soha sem köszönhetem meg azon jó, drága orvos-ség hatását, amely meggyógyított engem, nem is fog a házam a nélkül lenni soha! Fygyőző kerek szápen hat kis üveg huszrakizáros Diana-sósborszeszt és két szarab Diana-szappant, amitől a Diana-éremet úgy nem tudom használni. Postafordultával azonnal kérném küldeni sziveskedjen teljes címre. 1907. április 2. Mély tisztelője Gulyás Eörszika s. k. A címet kérem így tessék: Gulyás Eörszika Jászkeser, Jásznapykuszolnok-megyé.</p>	<p>Tek. Erényi Béla gyógyszerész ur! Az Isten éllesse sokáig, hogy még tovább készítsen azt az áldott és különös orvosságot, már szereltem kedves nom 6 év óta szenvedett gyomorbajban és miután használja azt az áldott Diana-sósborszeszt, hála Istennek, semmi bajam nincsen. Lehat köszönettel tartozom Uraságodnak! Kérem, küldjön nekem postafordultával 10 üveg Diana-sósborszeszt, olyan 1 koronás üvegekkel. Maradok kiváló tisztelője: Tóth György s. k. uradalmi vadőr. Lakósom: Aradmegye, Bánkúti-puszta, Kis Józsi-major. Budapest, 1906. december hó 20. Tekintetes Erényi Béla urnak. Helvén-héveses koromban, egyébként tüdőben egészséges voltam mellet szemem gyengesége is ágyódtört, reggelként nyel-vennek sűrű nyálkával bevont állapot-va tüdőm koserő szájját őreztem. A Diana-sósborszesz mersékelt ára arra indított empem, hogy bajom enyhítésé-vel ezzel készíten meg. Két-két üveg-essel használtam belőle jól és mond-hatom, szemem erősödött, nem fáradnak úgy el, mint azelőtt, az idegek határoz-osa folytán a nyelv tisztasága esto és reggel beveti két-két csepp folytán ki-fogásalanná vált s a keserű szájj el-ült. Műzőn ez-kel t. Uraságodat érte-sítem, őszinte nagyrabecsüléssel vagyok igaz tisztelője: Németh Antal Károly s. k. Gyvőd, VIII., Rákóczi-ut 67. III. em. 6.</p>	<p>Tisztelt gyógyszerész ur! Örömmel tudatom, hogy az Ön által készített Diana-sósborszesz teljesen meg-szabadított folytonos fejfájásomtól, álta-lános kedélytelenségemtől és gyakran előforduló gyomorbajomtól. Ezért isten áldja meg a készítőjét és készítményét is. Budapest, 1907. 1/2. Hálás tisztelője Kovács Ferencz né s. k. Budapest, 2/4. 908. Szentkirály-u. 3. T. Erényi Béla gyógyszerész urnak Budapest. 21 éve külföldi utazó vagyok. Január 7-én mentem Németországba utra, sajnos, ott még nem kaptam Diana-sósborszeszt és vagy 10 napja jöttem haza lecsigázva ugyanis rheumás vagyok évek óta, oly fájdalmaim voltak, hogy borzasztó és használatlan háromszor az ön Diana-sósborszeszt a lábaimra, mondhatom, hogy csodás, mintha ujja születtem volna. Mas érdokem abszoluto nincs. Tiszteltettel P. L. s. k.</p>
<p>Tekintetes Erényi Béla gyógyszerész ur-nak, Helyben. Kötelességemnek tartom köszöno-temet és hálánál Ön előtt nyilvánítani a Diana-sósborszesz kitűnő hatása felett, mely engemet hosszú években át szenvedett fejszaggatás és reumából teljesen kigyógyított. Budapest, 1907. IV/18. Hálás tisztelője L. Atner Lőrincz s. k. budai alsóúti vármó. U. f. Megnépem uraságodnak leve-lemet szívesen a nyilvánosság elé hoznám.</p>	<p>Tekintetes Erényi Béla gyógyszerész urnak Budapest. A múlt napokban Diana-sósborszeszt rendeltem magam és más gyári alkal-mozottak részére, meg akarván annak hatásáról győződni. Igazán mondhatom, mi mindnyájan, hogy annak kitűnő hatá-sát csak örömmel hirdethetjük minden embertársunknak, mert az minden beteg-ség ellen használható biztos ered-ményvel. Már most kerek azonnali postafor-dultával 5 drb. 1 koronás és 4 drb. 2 koronás üveggel postafutóval melletti címre megküldeni. Horka, Gömörmegye, Magyarország, Első Magyar Papírpar. Keresztély György s. k. gyári felvigyazo.</p>	<p>Igazán hálás köszönettel tartozom Önnek, mert legurap érdumzadás folytán oly fájdalmaim voltak, hogy nem bírtam lábamra lépni. Orvosom által rendel-tyőzteszt, mit sem használt. Öletiszor-riben az ön Diana-szeszt, amelyet most már általában háznál tartok, próbáltam pedőrsőslesro használni és csodás mó-don estétől reggelig nemcsak, hogy a dagamat elmult, hanem fájdalomtól is teljesen megszabadultam, úgy hogy ma már minden nehézség nélkül járhatok. Midőn ezt tudomására hozom, ma-radtam hálás lekötözöttje. Budapest, 1907. márcz. 8-án. Szalay József s. k.</p>
<p>Tekintetes uram! Tudatom, hogy amőta a híres »Diana-sósborszesz«-szel ápolom magam, azóta főfájásom teljesen megszűnt. Fogadja hálás köszönetem. Isten áldja meg jó készítményeért. Va-gyok a tek. gyógyszerész urnak kiváló tiszteltettel Fisch Samson, s. k. 1907. május hó 16. Sombathely.</p>		

Fenti levelek szóról-szóra lettek az eredeti levelekről szedve és kinyomva. Mindenkinek jogában áll a levelek eredeti hiteles példányát megtekintés végett követelni. Ez alkalom-mal felszólítunk mindenkit, aki a Diana-sósborszeszt használta, vagy ma is hasz-nálatban tartja, hogy véleményét a Diana-sósborszesz hatásáról írja meg és a levelet küldje be hozzánk. Előre is kijelentjük, hogy az ilyen levelekért nem fizetünk semmit és így csak azok irjanak, kik egyedül az igazság és közönség érdekében kíván-nak hasznos szolgálatot tenni. A hozzánk beérkező leveleket pontosan lefogjuk közölni az újságokban.

Egy eredeti üveg „Diana-sósborszesz“ ára 40 fillér.

Postán legkevesebb 6 üveget utánvétellel szállít 2 korona 40 fillérért az egyedüli készítő:

ERÉNYI BÉLA gyógyszerész

Budapest, Károly-körut 5.

Hamisítják sokan a valódi Diana-sósborszeszt! Felkérjük a tisztelt közönséget, hogy ha reájön ilyen hamisítványra, úgy értesítsen bennünket erről, hogy a bűnügyi eljárást megindíthassuk a hamisítók ellen

Legtöbben úgy hamisítják a Diana-sósborszeszt, hogy az üres-üvegeket visszavásárolják, megtöltik teljesen értéktelen folyadékkal, és eladják mint valódi Diana-sósborszeszt. A közönség ezáltal be van csapva.

E hirdetés rovatban minden szöveg egyszerű beiktatása közönséges betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETESEK

E hirdetés rovatban minden szöveg egyszerű beiktatása közönséges betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
Használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Bálvány-utca 6/C. 28

Több mint
600 vagyonos hölgy óhajt mielőbb férjhez menni. Komoly házassulandók vagyon, vallás, foglalkozás, mellékes forduljanak Schlesinger céghez Berlin 18. címre.

Csemegezőlöt
gyöngyös-visitahegyvit 5 kilónként K 350. óriási öszibarackot befőzéshez 4 koronáért, „Mátragyöngye” görög, turkesztán, cantalup-dinnyét 25 kilónként vasuton 7 koronáért, 5 kilónként postán 2 K.-ért szállít Löwy Gyula mintagazdasága Gyöngyösön.

Házilag készített tojások tarhonyának kilóját 80 fillér, édes rózsapaprikának dobozát 1 kor., mézédés baracklekvárnak 2 kor., szilvalekvárnak 1 kor., töpörtös házi szappannak kilóját 120, kisültön főzött barackkonyaknak literjét 4 kor., bármily csekély mennyiségben szállít vegyesen Stern Adél Csongrádról.

Muskotály,
passatuli és chasselas szőlőt postakosaránként 1 frt; ugorka, paprika, paradicsom, csemegezilva 80 kr.-ért; paradicsomnak mázsáját 6 frt; fenti szőlő mázsáját 14 frt; szegfűkörté, csemegealma postakosaránként 1 frt, mázsánként 12 frt. Előlegbeküldéssel szállít Gyümölcskivitel Csongrádról.

Csemegezőlöt,
chasselas nemes fajok, postakosaránként 2 kor., mmázsánként 28 korona, szegfűkörté, csemegealma 2 kor., ezetbe, vagy vízbe való ugorka, paprika, paradicsom, csemegezilva kosaránként 140, ismételtárusítóknak külön árjegyzék. Vasuti rendelést előlegbeküldéssel szállítok. Szabó, Csongrádról.

Gyorsírásból,
könyvvelből, gépirásból (többféle rendszer) német és angol nyelvből nyílnak meg új tanfolyamok szeptember elején a Nótisztviselők Orsz. Egyesületében VI., Andrásy-ut 83. Iratkozni már most kell. Díjtalan állásközvetítés.

Villatellek
eladók Piliscsában a főhercegi erdőből parcellázott Klotild villatelepen részletfizetésre. Telek négyzetméter 1 koronától fölfele. Egyesületi kalauz a piliscsai állomáson található.

Csemegezőlöt
meglepően szép édes Chasselas és Passatutit 5 kilót 2 1/2 koronáért, 100 kilót 36 koronáért óriási öszibarackot 3 kor., almát, körtét és szilvát lekvárnak 1 1/2 koronáért szállít Müller J. Kiskunhalas.

Asztalosok
új jövedelmi forrását leíró képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a „Kegyelet” szerkesztősége Budapest, Nagymező-utca E. 46. 27903 B.

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra továbbá ügyvédi vizsgákra, ugyszintén államszámvevőtanai államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít: Dr. Kállay Zoltán jogi szemináriuma Bpest IV. Magyar-utca 3. III. em. 6. (ezelőtt VI., Rózsa-u. 44.) Névtéveszse össze más hirdetéssel!

Benzinmotorok
1-25 lóerőig műhelyünkben gyárilag kijavítva, valamint új motorok is, jótállással és kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók
KALLAI motortelepén
Budapest, VI., Nagymező-utca 43. Ugyanitt használt gézcseplőkészletek és órlóalmok is kaphatók

Pénzkölcsönt
4, 4 1/2 és 5% alapon földirtokra, jövedelmező, fővárosi, vidéki, városi és Budapest környékén levő bérházakra I. II. III. helyen 5-70 évig törleszthető. Személyhitel tisztviselőknak gyorsan eszközölhető.
HOFMANN JAKAB
bankbizományi iroda, Budapest, Teréz-körút 11a.

Unnek évnél kell a feleségét!
Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv a több gyermekáldás ellen, melynek eredményét a házasság ezrei igazolják, díszkártyán küldöm 90 fillér magyar levélbélyegért. Frau Anna Kaupa, Berlin, 247. Lindenstr. 50

Butor
részletre is mélyen leszállított árban kapható a Butor-Udvarban Budapest, VI., Eötvös u. 17. (Andrássy-ut sarkán.) Árjegyzék ingyen.

Ajtók, ablakok
VASREDŐNYÖK, VASRÁCSOK, kapuk használtak és újak olcsón kaphatók:
Lefkovits Jakabnál
Bpest V., Korall utca 10 a nyugati pályaudvar közelében.

A legelőnyösebb részletfizetésre
zongorát, pianinót, czím balmot, hegedűt
készpénzbeni áron a legújabb rendszerű
bank hitel
után kizárólag oszák Reményi nagy magyar bank szertelegén.
Prospektus és árjegyzék ingyen.
Budapest, Király-utca 58. szám.

Magánnyomozó
törv. bejegyzett cég elvállal bizalmi, házassági örökségi és egyéb kényes ügyekben teendő kutatásokat, személyek, lakások üzletek feltűnés nélküli megfigyelését a elűnt egyének és névtelen levelek íróinak kinyomozását, bel és külföldön, Barna Libor János, Budapest, Rákóczi-ut 6. I. 15. Telefon 103-52. 28587

Ajtók, Ablakok,
vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók
Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. TELEFON 62-80.

ELEKTRO-MOTOROK
minden nagyságban, Aladandó nagy raktár
Laub Lipót,
BUDAPEST, Liszt Ferenc-tér 17. sz.

Kitűnő likörök
és rum készíthetők házilag olcsón eszenciáimmal. Egy liter készítéséhez való üvegese ára 60 fillér. Készítési utmutatás mellékelve. 10 üvegért bérmentve. Réthy Béla gyógyszerész Bókácscsaba

Pótvizsgákra
Pogári, gimnáziumi, kereskedelmi, reál, magánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is). Kerekes Ignác, Budapest, VII., Garay-utca 5. II. 12/a. Válaszbélyegyet kérek. 27808

BUTOROK
háló-, ebédli-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezésel, rész- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök, valódi angol bőrgarnitúrák eladása és vétele.
Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám I. emelet 263
Kecskeméti-utca sarok.

Stenografai
Rákóczi-ut 60. I. em. ezelőtt Váci-körút 83. Ingyenes gépirasoktatás az összes írógéprendszereken. Díjtalan és biztos állásközvetítés. A „Stenográfia” országos Gábelsberger gyorsíró- és gépiráskolában havonta új magyar, német, gyorsírás, gépirás és kereskedelmi szaktanfolyamok kezdődnek a legelőnyösebb feltételek mellett. Levelező és vitairásu-kurzusok. Az egyes tanfolyamok okleveles gyorsíró- és kereskedelmi akadémiál rendszer tanárok vezetése alatt allanak. Sokszorosított és másolóiroda. Beiratások naponta az intézet helyiségeiben kizárólag Rákóczi-ut 60. Össze nem tévesztendő hasonló hangzású iskolákkal.

Névelőnőket
német, angol, francziákat, boneokat lelkiismeretesen ajánlok, magyar okleveles nevelőnőket zene és nyelvismerettel sürögösen keresek. Szegheőné S. Lujsa, Budapest, VI. ker., Dessewffy-utca 22. 28822.

30 forint. Varrógépek
egy új valódi család Singer varrógép zárszekrényvel 5 évi jótállással oszák
SINGER A.
müegépésznel Budapest, főútlel Akácia-utca 55. Mindenemü varrógépek javítását legújantányosabb árban elvállalom. Árjegyzék ingyen.

Villamos világítás
sajtó dynamóval, lakóházak, gazdaságok részére. Telefon és villamos czikkék árjegyzéke ingyen. Arajánlat és felvilágosítás ingyenes. Strigl és Hárner, elektromérnökök, Budapest VI., Gyár-utca 1. sz. 27855

Saját gyártmánya Vas-és rézbutorok
Rézagy — — — 45.-.-frt
Vasagy matracoszal 8.50
Gyermekagy — — 11.50
Sodronyagy-betét 8.50
Vas- és rézbutorok gyári árban. 28048

WEISS LIPOT
Király-utca 99. szám. TELEFON 67-01
Magyar Tanügyi Intézet (Hatóságilag engedélyezve.) József-körút 10. Felvilágosítást nyújt úgy bel — mint külföldi iskolákról, elintéz minden a tanügy körébe tartozó ügyet, elintéz iskolai beíratásokat, gondoskodik középiskolai tanulóknak, egyetemi hallgatóknak tisztességes családoknál leendő elhelyezéséről, állásáról. Szülőket gyermekeiknek minden egyes tárgyából való előmeneteléről az iskolában, valamint lakásán való viseltetéséről kéthetente, illetve havonként körülményesen értesít, reagok felügyel. Beszerez a könyveket és taneszközöket. A tanulók kerrepetálásáról gondoskodik. Tanító-személyzetet (tanár, nevelő, tanító, nevelőnő) ajánl, illetve elhelyez. Tanácsot, felvilágosítást és utmutatást ad magánvizsgálati ügyben. 28849

Modern urasági butorok
alkalmi vétele és eladása
háló-, ebédli-, szalonuriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban.
GROSZ SANDOR és társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

FARAGÓ J.
műbutorraktár, kárpitos és diszító
Bpest, Váci-utca 2.
Elfogad teljes lakberendezéseket, valamint mindenemü kárpitos- és diszítómunkákat. 27881
Mintaraktár művészi kivitelű butorokból, franczia és angol szövetekből, Kétszögletes díjmentes.

Parlamentari
gyorsírók által vezetett magyar, németgyorsíró-iskola. Díjtalan gépirás-oktatás, magyar, német fogalmazás. Kereskedelmi akadémiatanárok által oktatott szaktananyagok. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Ivan 1863-ban. Biztos állásközvetítés. Nyitva szeptember 1-től július 1-ig. Tájékoztatót küld a Gábelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. sz. előbb Gyár-utca 4.) Címre vigyázzunk! Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépcégektől s más hirdetésünktől utánzó újabb tanfolyamoktól független. Telefon 64-68. Beiratások egész napon át 28944

Zálogcédulákat,
brillánsokat, ékszeröket, aranyat, ezüstöt, platínát legmagasabb árban veszek. Brillánsokért többet fizetek, mint amennyit vették. SCHILLER IZIDOR, Sip-utca 8. 27133

Vadászfégyver
gyűjtemény, részben örökségből származó egyenként is potom aron eladó. Közöttük Toplewer-kulcsu Lancaster 20 forint. Előrefekvő lakatszerkezetű, modern Hammerles 35 forint. Grener-zárú, Bücksflinte 40 forint. Schnelleres Mannlicher 28 frt. Drilling, valódi Krupp acélcsővel 65 frt. Winchester 35 frt. Néhány jobb revolver, mint Brauning Welodoghmerles, ugyanitt Görs Zeiss, Voigtländer és más finom fényképezőgépek, egy perzsa-szőnyeg és egy motorke-rekár nagyon olcsón azonnal eladó. IV/E. Egyetem-tér 5. szám. Radonál. 29082

Modern urasági butorok
alkalmi vétele és eladása
háló-, ebédli-, szalonuriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban.
GROSZ SANDOR és társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

(II) Olcsó kölcsönök!
Tisztviselőkölcönt 6-6 1/2%-ra, 15-35 évre, kezesek és életbiztosítás nélkül is. Életbiztosítótól való elutasítás nem akadály. Előzetes költség nincs! Díjazás utólagos! Jólzalogkölcönt 4-4 1/2%-ra, 4-62-5-05% annuitás mellett. Óvadékokra az érték 75%-ig. Katonatiszteknek hadnagytól kezdve előnyös feltételekkel. Törökhittelt, Váltókölcönt gyorsan és előnyösen folyósítunk. Ingatlanok érdeke. Bányák adásvétele Osztálysorsjegyek hivatalos áron. Mindenféle bankügylet lebonyolítását elvállaljuk! Minden felvilágosítás díjtalan! Képviselek alkalmaztatnak! Kín és Társá bankbizományi és kereskedelmi iroda. Budapest, VI., Eötvös-utca 2. Király-utca sarok. Telefon: 105-34. Válaszbélyeg.

BUTOR
árverésről, finom és egyszerű butor, hálószobák és garson szobák Szalonbőr-fotelek, gyöngyörű titkór, diván, borszék, íróasztal, porzsa-szőnyeg és egyes darabok; Földes B., VII., Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Zalogcédulákat
veszek. Elzálogosított, brillánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszeröket 100.000 kor. költségmentesen kiváltok és teljes értéket kifizetem.
Singer Jakab
ékszerkereskedő
BUDAPEST, Király-utca 91. szám. Izabella-utcasarkán

Kolozsvári jogtudományi és szigorlatokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítettünk elő a legelőnyösebb idő alatt kiprobált módszerünkkel, igen szerény díjazásért. A vizsga sikeresét biztosítja 8 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Váltójogból speciális tanfolyam, melyre korlátolt számban veszünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere után igen oszékely díjazás-al. Levélbeil érdeklődésekre kimerítően válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar-u 2

INGYEN DRÁGABB, MINT NÁLUNK RENDELT FÉNYKÉP
NAGYÍTÁSOK
ADUNK EGY ÉLETNAGYSÁGÚ KÉPET 5 KORONÁÉRT
DISZ ES PASZPARTYVAL 55-68 CTM. MAGYSÁGBAN CSOMAGOLVA SZINES
OLAJKÉP
ARA 10 KORONA.
KÉPVISÉLŐK MINDENHITT FELVÁLTATNAK
SZAVATOSSÁG
MINDEN IRÁVBAJÁRÓ RAFAEL FÉNYKÉP ÉS BUDAPESTI ROTTENRIEDEL-UTCA 46. KÜNYTELEVEI AZ 1908. ÉVI PÁRTISI NEVEZETVÉLI KIALLÍTÁSON ÖSSZEKÖLTVE KERESZTTEL ÉS ARANYÉREMMEL.